

Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky
Odbor hospodárskych analýz

ANALÝZA PRIEMYSELNEJ VÝROBY
A VYBRANÝCH ODVETVÍ
2011

Metodické vysvetlivky

Pri vypracovaní analýzy sa vychádzalo z výkazov Priem 1–12, ktoré poskytuje Štatistický úrad SR Ministerstvu hospodárstva SR na mesačnej báze a zo Štatistickej ročenky priemyslu 2012. Z dôvodu použitia dvoch zdrojov dát môže dôjsť k miernym odchýlkam v údajoch v súhrnných tabuľkách v porovnaní s údajmi v čiastkových tabuľkách. Údaje z oboch výkazov však obsahujú informácie o subjektoch s 20 a viac zamestnancami a o subjektoch do 19 zamestnancov, ktoré dosiahli obrat 5 mil. EUR a viac.

Zmena v roku 2011, v porovnaní s rokom 2010, je udávaná v absolútnom a percentuálnom vyjadrení na základe prepočtov Odboru hospodárskych analýz rovnako, ako aj údaje o produktivite práce a všetky podielové ukazovatele. Tieto údaje sú preto iba orientačné.

Údaje o jednotlivých podnikoch sú prebraté z Hospodárskeho registra Ministerstva hospodárstva SR a doplnené informáciami z výročných správ spoločností.

1. Analýza priemyselnej výroby

1.1 Agregácia odvetví v štruktúre priemyselnej výroby SR

Štatistická klasifikácia ekonomických činností SK NACE Rev. 2 je vydaná Vyhláškou Štatistického úradu Slovenskej republiky z 18. júna 2007 č. 306/2007 Z. z. Táto národná štatistická klasifikácia je vypracovaná na báze spoločnej štatistickej klasifikácie ekonomických činností v európskom spoločenstve NACE Revision 2, ktorú pre krajiny európskeho Spoločenstva stanovuje Nariadenie európskeho Parlamentu a Rady (ES) č. 1893/2006 z 20. decembra 2006. Toto Nariadenie je záväzné v celom rozsahu vo všetkých členských štátoch a uplatňuje sa od 1. januára 2008.

Predmetom klasifikácie sú všetky pracovné činnosti vykonávané ekonomickými subjektmi. Každá položka klasifikácie zahŕňa zoskupenie rovnorodých činností na príslušnom stupni triedenia. Prvú úroveň predstavuje sekcia (položka označená abecedným znakom). Divízie predstavujú dvojmiestnu úroveň klasifikácie a ďalej sa delia na skupiny (položky označené trojmiestným číselným znakom), triedy (položky označené štvormiestnym číselným znakom) a podtriedy (položky označené päťmiestnym číselným znakom). Prvé štyri úrovne sú plne kompatibilné s európskou klasifikáciou NACE Revision 2, piata úroveň zahŕňa národné položky vytvorené pre národné potreby na základe národných požiadaviek a potrieb.

Priemyselná výroba je v rámci tejto klasifikácie zaradená do sekcie „C“, ktorá obsahuje divízie 10 až 33, pričom špecifikácia jednotlivých divízií je nasledovná:

- 10 – výroba potravín
- 11 – výroba nápojov
- 12 – výroba tabakových výrobkov
- 13 – výroba textilu
- 14 – výroba odevov
- 15 – výroba kože a kožených výrobkov
- 16 – spracovanie dreva a výroba výrobkov z dreva a korku okrem nábytku, výroba predmetov zo slamy a prúteného materiálu
- 17 – výroba papiera a papierových výrobkov
- 18 – tlač a reprodukcia záznamových médií
- 19 – výroba koksu a rafinovaných ropných produktov
- 20 – výroba chemikálií a chemických produktov
- 21 – výroba základných farmaceutických výrobkov a farmaceutických prípravkov
- 22 – výroba výrobkov z gumy a plasty
- 23 – výroba ostatných nekovových minerálnych výrobkov
- 24 – výroba a spracovanie kovov
- 25 – výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení
- 26 – výroba počítačových, elektronických a optických výrobkov
- 27 – výroba elektrických zariadení
- 28 – výroba strojov a zariadení i. n.
- 29 – výroba motorových vozidiel, návesov a prívosov
- 30 – výroba ostatných dopravných prostriedkov
- 31 – výroba nábytku
- 32 – iná výroba
- 33 – oprava a inštalácia strojov a prístrojov

1.2 Kvalitatívna úroveň slovenského priemyslu v roku 2011

Hospodársky rast eurozóny sa v roku 2011 v porovnaní s rokom 2010 (1,9 %) spomalil a dosiahol úroveň 1,4 %. Tento negatívny vývoj bol spôsobený zmiernením rastu svetového dopytu a zhoršením podmienok financovania, ktoré sú výsledkom pretrvávajúceho napätia na trhoch so štátnymi dlhopismi v eurozóne. Zhoršili sa taktiež očakávania, vyplývajúce z podnikateľských a spotrebiteľských prieskumov.

Výkonnosť slovenskej ekonomiky sa v roku 2011 zvýšila, ale dynamika jej rastu sa spomalila. Spomalenie rastu reálneho HDP bolo pokračovaním tendencie, ktorá začala už v 2. štvrtroku 2010 ako

dôsledok slabnúcej dynamiky rastu agregátneho dopytu, najmä domáceho. K tomu prispel dopyt verejnej správy, ktorý sa kvôli nevyhnutnej konsolidácii verejných financií znížil oproti roku 2010 o 3,5 %. Spotrebiteľský dopyt ostáva v útlme od roku 2009 ako následok vysokej miery nezamestnanosti a poklesu reálnej mzdy na makroúrovni, čo oslabuje kúpnu silu obyvateľstva. Investičný dopyt ako tretia hlavná zložka domáceho dopytu síce vzrástol o 5,7 %, avšak tvorba kapitálu poklesla o 2,7 %.

Rast HDP v roku 2011 sa medziročne zvýšil o 3,3 % a v porovnaní s rastom 4,2 % v roku 2010 tak došlo k spomaleniu rastu o 0,9 %. Skutočnosť, že tvorba reálneho HDP sa zvýšila napriek poklesu domáceho dopytu znamená, že rast výkonnosti slovenskej ekonomiky bol založený na čistom vývoze, ktorý predstavuje rozdiel medzi vývozom a dovozom tovarov a služieb v stálych cenách.

Z hľadiska inovačnej výkonnosti je možné hodnotiť kvalitu slovenského priemyslu na základe štúdie European Innovation Scoreboard (EIS) publikovanej každoročne európskou komisiou, ktorá porovnáva inovačnú schopnosť a výkonnosť krajín európskej únie a triedi ich do 4 skupín podľa priemernej inovačnej výkonnosti:

- lídri v oblasti inovácií (Innovation leaders)
- nasledovníci v oblasti inovácií (Innovation followers)
- mierni inovátori (Moderate innovators)
- dobiehajúce krajiny (Catching up countries)

Priemerná výkonnosť je meraná pomocou sumárneho inovačného indexu (SII), ktorý vychádza z 24 hodnotených kritérií zaradených do 8 kategórií, dosahujúcich hodnoty 0 (najmenší možný výkon) až 1 (maximálny možný výkon). Index pre rok 2011 však reflektuje výkonnosť v roku 2009/2010 z dôvodu oneskorenia v dostupnosti dát.

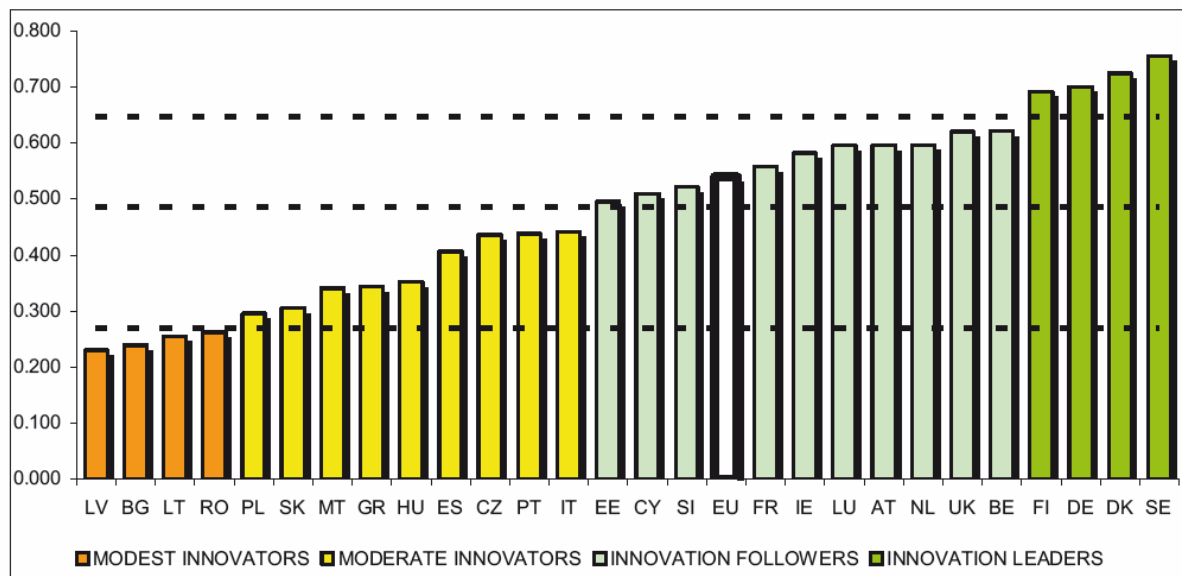
V roku 2008 bola Slovenská republika zaradená do 4.skupiny, ktorú predstavujú tzv. dobiehajúce krajiny s inovačnou výkonnosťou hlboko pod priemerom EÚ. Od roku 2009 je zaradené do 3.skupiny, tzv. mierni inovátori s inovačnou výkonnosťou pod priemerom EÚ. Túto pozíciu zastávala aj v roku 2011 spolu s Českou republikou, Maďarskom, Poľskom, Gréckom, Talianskom, Portugalskom, Španielskom a Maltou. Oproti roku 2010 si však polepšila o jedno miesto, keď predstihla Poľsko a posunula sa z 23. na 22. pozíciu. Za Slovenskou republikou sa tak okrem Poľska nachádzajú tiež Rumunsko, Litva, Bulharsko a Lotyšsko.

Postavenie najväčších inovátorov si naďalej udržujú Švédsko, Dánsko, Fínsko a Nemecko pred skupinou inovačných nasledovníkov, ktorú tvoria Veľká Británia, Belgicko, Rakúsko, Holandsko, Írsko, Luxembursko, Francúzsko, Cyprus, Slovinsko, a Estónsko.

Na základe výsledkov štúdie možno konštatovať, že relatívne silnou stránkou Slovenskej republiky sú ľudské zdroje, kde dosahujú nadpriemerné výsledky dve nasledujúce kritériá: noví absolventi doktorandského štúdia a ukončené stredoškolské vzdelanie mladých ľudí vo veku od 20 do 24 rokov. Pozitívne hodnotené boli tiež 2 ekonomické kritériá (vývoz medium a high-tech produktov a predaj inovácií) a kritérium medzinárodné vedecké publikácie pripravené v spolupráci z kategórie otvorený výskum. Naopak najhoršie hodnoteným kritériom bol počet študentov doktorandského štúdia z krajín mimo EÚ. Výrazne zaostáva oblasť duševného vlastníctva, v ktorej všetky kritériá dosahujú výrazne podpriemerné hodnoty. Z kategórie ekonomických kritérií sú na tom najhoršie príjmy za licencie a patenty zo zahraničia.

U väčšiny kritérií však nastalo zlepšenie oproti predchádzajúcemu obdobiu, čo prispelo k zlepšeniu celkového hodnotenia krajiny o 2,5 %. Najvýraznejšie si polepšilo postavenie ochranných známok v kategórii duševné vlastníctvo, výrazne sa zlepšili kritériá v kategóriách ľudské zdroje a otvorený výskum. Vzrástli tiež výdavky na vedu a výskum tak vo verejnom ako aj podnikateľskom sektore. Najväčší prepad na druhej strane zaznamenali výdavky na inovácie mimo výskumu a vývoja a príjmy z licencií a patentov zo zahraničia. Dosiahnuté hodnoty jednotlivých kritérií pre Slovenskú republiku sú uvedené v prílohe 1.

FIGURE 4: EU MEMBER STATES' INNOVATION PERFORMANCE

Graf č. 1 Inovačná výkonnosť krajín EÚ v roku 2011
Zdroj: Innovation Union Scoreboard 2011, Európska komisia

Podľa štatistickej klasifikácie ekonomických činností je úroveň priemyselnej výroby definovaná v štyroch základných kvalitatívnych stupňoch na základe technologickej náročnosti a intenzity výskumu a vývoja nasledovne:

A. High-technology (H-tech) – Vysoká technológia:

- 21 – Výroba základných farmaceutických výrobkov a farmaceutických prípravkov
- 26 – Výroba počítačových, elektronických a optických výrobkov
- 30.3 – Výroba lietadiel a kozmických lodí a podobných zariadení

B. Medium-high-technology (MH-tech) – Stredne vysoká technológia:

- 20 – Výroba chemikálií a chemických produktov
- 25.4 – Výroba zbraní a munície
- 27 – Výroba elektrických zariadení
- 28 – Výroba strojov a zariadení i. n.
- 29 – Výroba motorových vozidiel, návesov a prívosov
- 30 – Výroba ostatných dopravných prostriedkov okrem
- 30.1 – Stavba lodí a člnov a okrem

C. Medium-low-technology (ML-tech) – Stredne nízka technológia:

- 18.2 – Reprodukcia záznamových médií
- 19 – Výroba koksu a rafinovaných ropných produktov
- 22 – Výroba výrobkov z gumy a plastu
- 23 – Výroba ostatných nekovových minerálnych výrobkov
- 24 – Výroba a spracovanie kovov
- 25 – Výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení okrem
- 25.4 – Výroba zbraní a munície

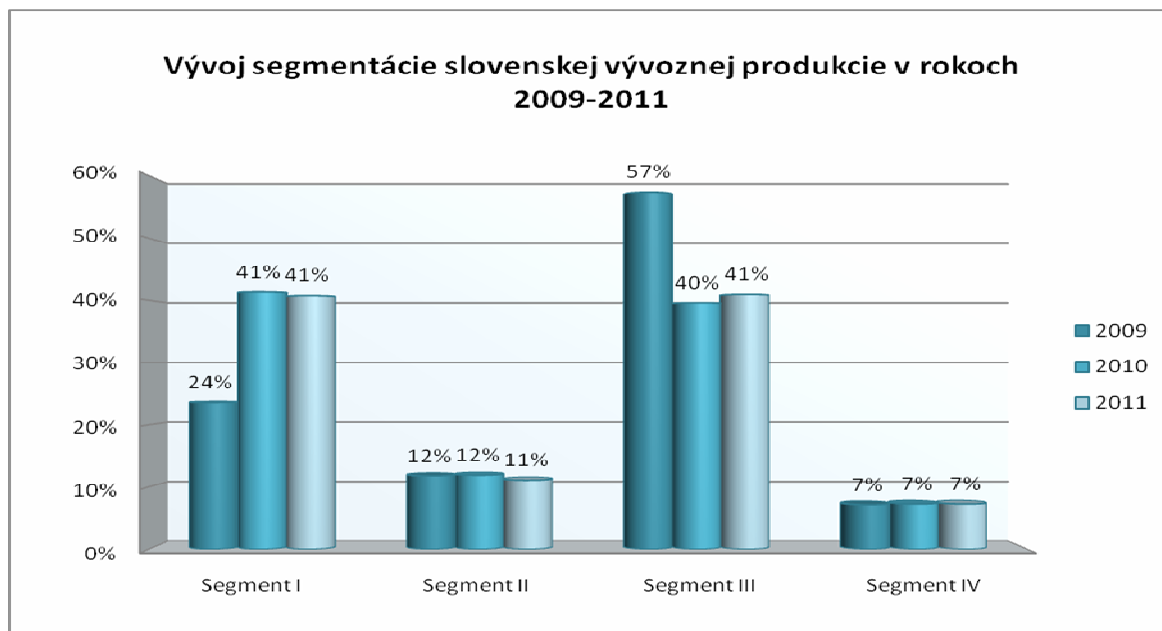
D. Low-technology (L-tech) – Nízka technológia:

- 10 až 17 – Výroba potravín; Výroba nápojov; Výroba tabakových výrobkov; Výroba textilu; Výroba odevov; Výroba kože a kožených výrobkov; Spracovanie dreva a výroba výrobkov z dreva a korku okrem nábytku; výroba predmetov zo slamy a prúteného materiálu; Výroba papiera a papierových výrobkov
- 18 – Tlač a reprodukcia záznamových médií okrem 18.2 – Reprodukcia záznamových médií
- 31 – Výroba nábytku
- 32 – Iná výroba okrem 32.5 – Výroba lekárskeho a dentálnych nástrojov a potrieb

Kvalitatívnu úroveň a konkurenčnú schopnosť možno hodnotiť aj pomocou segmentácie vývozných produktov. Možno pritom hovoriť o nasledovných segmentoch:

- I – produkcia konkurujúca kvalitou (hodnota vývozu je vyššia ako hodnota dovozu a jednotková cena vývozu je vyššia ako jednotková cena dovozu),
- II – produkcia s deficitom cenovej konkurencie (hodnota vývozu je nižšia ako hodnota dovozu a jednotková cena vývozu je vyššia ako jednotková cena dovozu),
- III – produkcia konkurujúca cenou (hodnota vývozu je vyššia ako hodnota dovozu a jednotková cena vývozu je nižšia ako jednotková cena dovozu),
- IV – produkcia vykazujúca štrukturálne problémy (hodnota vývozu je nižšia ako hodnota dovozu a jednotková cena vývozu je nižšia ako jednotková cena dovozu).

Nevýhodou tohto hodnotenia je posudzovanie výsledkov iba z pohľadu realizácie vývozu a zahrnutie len priemyselnej výroby do hodnotenia. Vypovedacia schopnosť výsledkov tejto segmentácie sa však zvyšuje pri hodnotení výsledkov v čase. Na nasledujúcom grafe je znázornený podiel jednotlivých segmentov na celkovej vývoznej produkcii Slovenska v rokoch 2009 – 2011.

Graf č. 2 Vývoj segmentácie slovenskej vývoznej produkcie v rokoch 2009 – 2011

Zdroj: spracovanie OHA na základe údajov MH SR

Na základe uvedeného grafu je možné konštatovať, že kvalita slovenskej vývoznej produkcie sa zlepšila najmä v roku 2010, kedy došlo k výraznému nárastu podielu produkcie konkurujúcej kvalitou v porovnaní s rokom 2009 na úkor podielu produkcie konkurujúcej cenou, ktorá poklesla v rovnakom pomere. V roku 2011 sa podiel jednotlivých segmentov na celkovej vývoznej produkcii v porovnaní s predchádzajúcim rokom takmer nemenil. Určité zmeny však nastali v rámci jednotlivých odvetví. Detailné informácie sú uvedené v nasledujúcich tabuľkách.

Tabuľka č. 1: Podiely predaja tovarov z jednotlivých odvetví do zahraničia v jednotlivých segmentoch konkurenčnej schopnosti na predaji priemyselných tovarov do zahraničia

SK NACE	I		II		III		IV		celkom	
	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011
10 až 12	1,11%	1,29%	0,86%	0,82%	1,01%	0,92%	0,26%	0,41%	3,23%	3,44%
13 a14	0,98%	0,81%	0,60%	0,89%	0,35%	0,25%	0,50%	0,41%	2,43%	2,35%
15	1,17%	1,58%	0,34%	0,17%	0,24%	0,20%	0,06%	0,06%	1,80%	2,01%
16	0,57%	0,38%	0,12%	0,08%	0,24%	0,40%	0,07%	0,05%	1,00%	0,90%
17 a18	0,30%	0,26%	0,23%	0,20%	1,92%	1,68%	0,04%	0,05%	2,50%	2,20%
19	0,15%	0,36%	0,07%	0,05%	3,86%	4,98%	0,07%	0,10%	4,14%	5,49%
20	1,11%	1,58%	0,48%	0,49%	1,88%	1,88%	0,16%	0,16%	3,63%	4,07%
21	0,02%	0,02%	0,61%	0,51%	0,06%	0,01%	0,06%	0,12%	0,75%	0,66%
22	0,79%	1,47%	1,07%	0,50%	2,21%	2,39%	0,15%	0,22%	4,22%	4,57%
23	0,45%	0,47%	0,25%	0,25%	0,82%	0,75%	0,07%	0,07%	1,59%	1,54%
24 a 25	4,27%	4,15%	1,79%	1,41%	6,70%	6,40%	0,46%	0,76%	13,22%	12,72%
26 a 27	16,68%	15,24%	2,47%	2,44%	4,02%	3,27%	2,72%	2,16%	25,89%	23,11%
28	3,85%	4,18%	0,88%	0,54%	3,13%	3,09%	0,78%	1,33%	8,64%	9,13%
29 a 30	8,69%	8,16%	1,84%	2,21%	11,99%	13,77%	1,10%	0,76%	23,64%	24,90%
31 a 32	1,15%	0,81%	0,23%	0,49%	1,18%	0,93%	0,76%	0,67%	3,33%	2,90%
C	41,28%	40,71%	11,86%	11,06%	39,61%	40,91%	7,26%	7,33%	100,00%	100,00%

Zdroj: MH SR

Ako možno vidieť z tabuľky č. 1 podiel predaja tovarov jednotlivých odvetví do zahraničia v jednotlivých segmentoch konkurenčnej schopnosti na celkovom predaji priemyselných tovarov do zahraničia sa v rokoch 2011 a 2010 líšili zväčša len na úrovni desiatín percentuálneho bodu. Produkcia konkurujúca kvalitou najviac poklesla v elektrotechnickom priemysle (o 1,44 p. b.), ktorý dosahuje dlhodobu najväčší podiel na predaji v tomto segmente. Najviac naopak narástol podiel divízie 22 – výroba výrobkov z gumených a plastových (o 0,68 p. b.), ktorý zároveň spôsobil najväčší pokles podielu v segmente produkcie s deficitom cenovej konkurencie (o 0,57 p. b.). Výraznejší nárast podielu predaja na celkovom predaji zaznamenali divízie 29 – Výroba motorových vozidiel, návesov a prívesov a 30 – Výroba ostatných dopravných prostriedkov v segmente produkcie konkurujúcej cenou (o 1,78 p. b.) Najväčší pokles sa prejavil opäť v elektrotechnickom priemysle (o 0,75 p. b.), ktorý pokračoval v klesajúcom trende aj v segmente produkcie vykazujúcej štrukturálne problémy. V tomto segmente nastal najvýraznejší nárast v podiele divízie 28 – Výroba strojov a zariadení (o 0,55 p. b.).

Zaujímavé je tiež zhodnotenie vývoja podielu segmentov v rámci jednotlivých odvetviach priemyselnej výroby uvedeného v nasledujúcej tabuľke, kde sa medziročné rozdiely prejavili výraznejšie.

Tabuľka č. 2: Podiely predaja tovarov z jednotlivých odvetví priemyselnej výroby v jednotlivých segmentoch konkurenčnej schopnosti na celkovom predaji tovarov príslušného odvetvia do zahraničia

SK NACE	I		II		III		IV	
	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011
10 až 12	34,30%	37,73%	26,55%	23,85%	31,24%	26,71%	7,90%	12,01%
13 a 14	40,11%	34,21%	24,83%	37,79%	14,38%	10,43%	20,68%	17,56%
15	64,98%	78,70%	18,65%	8,38%	13,17%	10,10%	3,20%	2,83%
16	56,82%	42,31%	11,87%	8,62%	23,88%	43,91%	7,43%	5,15%
17 a 18	12,16%	11,75%	9,14%	9,27%	77,02%	76,61%	1,69%	2,37%
19	3,54%	6,58%	1,68%	0,95%	93,19%	90,72%	1,58%	1,76%
20	30,59%	37,71%	13,29%	12,07%	51,75%	46,22%	4,37%	4,00%
21	2,38%	3,42%	81,22%	77,21%	8,23%	1,21%	8,17%	18,15%
22	18,76%	32,11%	25,44%	10,88%	52,35%	52,31%	3,44%	4,70%
23	28,17%	30,76%	15,95%	16,47%	51,69%	48,41%	4,18%	4,36%
24 a 25	32,32%	32,64%	13,56%	11,07%	50,66%	50,32%	3,47%	5,97%
26 a 27	64,42%	65,95%	9,55%	10,55%	15,54%	14,14%	10,49%	9,36%
28	44,52%	45,71%	10,20%	5,97%	36,22%	33,80%	9,06%	14,53%
29 a 30	36,78%	32,77%	7,80%	8,88%	50,74%	55,29%	4,67%	3,06%
31 a 32	34,53%	27,87%	7,05%	16,94%	35,46%	32,04%	22,96%	23,16%

Zdroj: MH SR

Najpriaznivejší vývoj zaznamenala divízia 15 – Výroba kože a kožených výrobkov s výrazným rastom podielu produkcie konkurujúcej kvalitou (o 13,72 p. b.), pri poklese ostatných segmentov a najmä podielu produkcie so štrukturálnymi problémami. Treba však uviesť, že význam tohto odvetvia z pohľadu podielu na celkovom predaji priemyselnej produkcie do zahraničia je nízky (2,01 % v roku 2011). Nepriaznivý vývoj vykazuje výroba liekov, ktorej podiel na celkovom vývoze napriek nízkej hodnote v roku 2010 opäť klesol a zároveň vykázala výrazný rast podielu predaja tovarov vykazujúcich štrukturálne problémy (o 9,98 p. b.). Podobný vývoj v oblasti rastu podielu predaja tovarov so štrukturálnymi problémami vykazuje aj výroba strojov a zariadení inde nezaradených (rast podielu o 5,47 p. b.) napriek tomu, že jej podiel na celkovom predaji produktov do zahraničia mierne stúpol (o 0,49 p. b.). Konkurencieschopnosť predávanej produkcie v elektrotechnickom odvetví sa zlepšila, napriek poklesu podielu na celkovom exporte, nakoľko došlo k poklesu najmä v segmente tovarov so štrukturálnymi problémami (o 1,13 p. b.), čo znamená, že poklesom odbytu sa z trhu odstránila najmä produkcia so štrukturálnymi problémami. Vo výrobe dopravných prostriedkov však rast celkového podielu na exporte priemyselnej produkcie sprevádzal pokles podielu tovarov vykazujúcich konkurencie kvalitou (o 4,01 p. b.) na úkor rastu podielu tovarov konkurujúcich na trhu cenou (o 4,55 p. b.).

1.3 Vývoj vybraných ukazovateľov priemyselnej výroby v rokoch 2009 – 2011

V roku 2011 pokračoval v priemyselnej výrobe rastúci trend z predchádzajúceho roka, kedy došlo k nárastu väčšiny sledovaných ukazovateľov. Hodnoty jednotlivých finančných ukazovateľov sú uvedené v tabuľke č. 3.

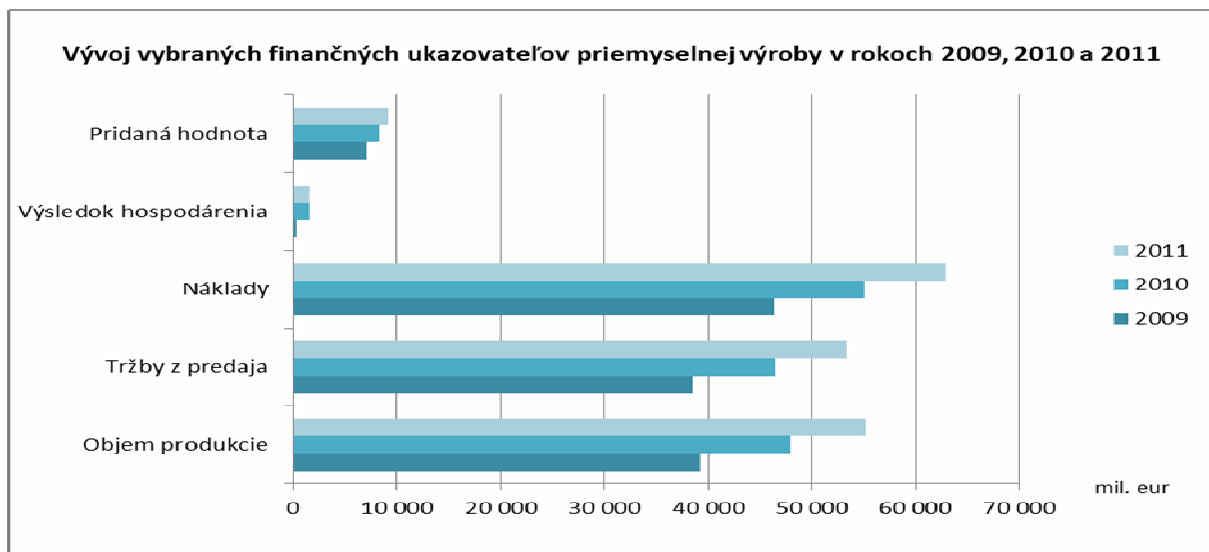
Tabuľka č. 3 – Súhrnná tabuľka finančných ukazovateľov priemyselnej výroby

Ukazovateľ	Merná jednotka	2009	2010	2011	Zmena 2011/2010	
					absolútne vyjadrenie	index
Počet podnikov	–	2 273	2 059	2 116	57	102,8%
Objem produkcie	mil. EUR	39 178,1	47 908,6	55 177,6	7 269,0	115,2%
Tržby za vlastné výrobky a z predaja služieb	mil. EUR	38 481,9	46 503,4	53 376,5	6 873,1	114,8%
Náklady	mil. EUR	46 376,2	55 083,4	62 876,5	7 793,1	114,1%
Výsledok hospodárenia pred zdanením	mil. EUR	315,5	1 568,5	1 515,6	-52,9	96,6%
Rentabilita tržieb	%	0,8	3,4	2,8	-0,5	84,2%
Pridaná hodnota	mil. EUR	7 058,9	8 318,7	9 148,8	830,1	110,0%

Zdroj: spracovanie OHA na základe údajov ŠÚ SR

Percentuálne najväčší nárast zaznamenala produkcia, ktorej objem sa zvýšil o 15,2 % a dosiahol úroveň 55,178 mld. EUR. Na druhej strane sa však značne zvýšili aj náklady podnikov, ktoré rástli o 7,793 mld. EUR a dosiahli tak sumu 62,876 mld. EUR. O takmer 15 % rástli aj tržby za vlastné výrobky a z predaja služieb, čo predstavuje takmer 7 mld. EUR pri celkovej hodnote tržieb z predaja 53,377 mld. EUR. Výsledok hospodárenia pred zdanením poklesol o takmer 53 mil. EUR, čo pri rastúcich tržbách spôsobilo pokles rentability tržieb o pol percenta. Pozitívne však treba vnímať najmä rast pridanej hodnoty, ktorá sa zvýšila o 830 mil. EUR a za priemyselnú výrobu tak dosiahla hodnotu 9,149 mld. EUR, aj keď dynamika jej rastu sa v porovnaní so zmenou v období 2010/2009 spomalila takmer o polovicu.

Grafické vyjadrenie vývoja vybraných finančných ukazovateľov v priemyselnej výrobe je znázornené na nasledujúcom grafe.

Graf č. 3 Vývoj vybraných finančných ukazovateľov priemyselnej výroby v rokoch 2009, 2010 a 2011

Zdroj: spracovanie OHA na základe údajov ŠÚ SR

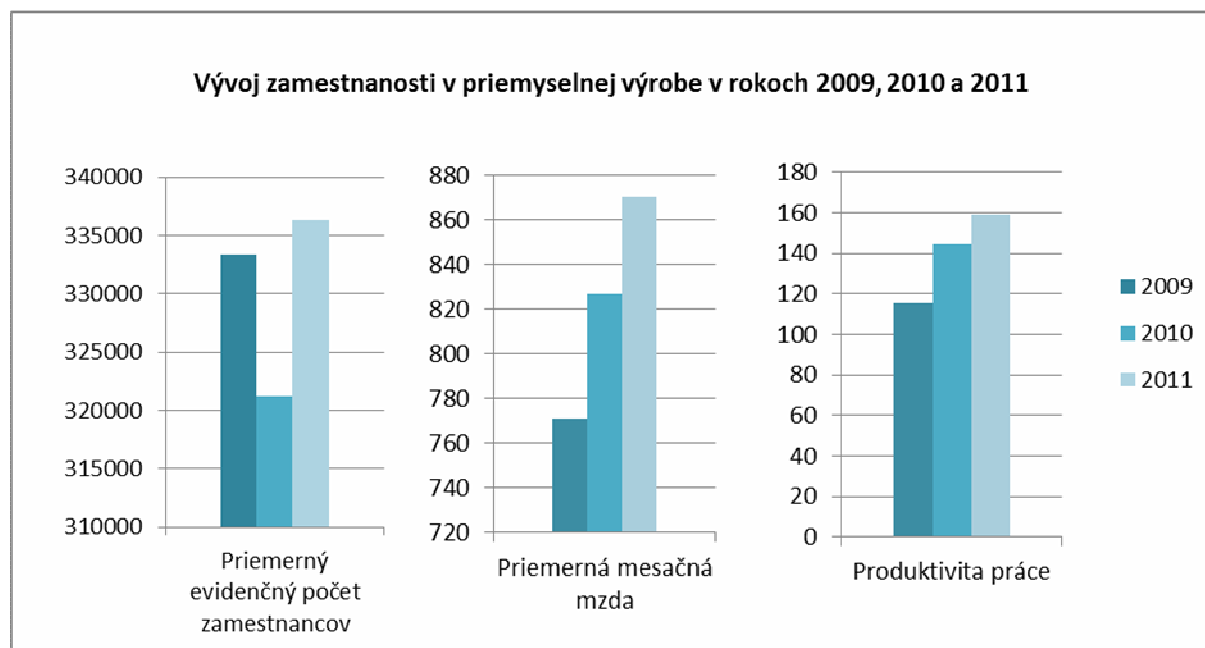
Zamestnanosť zaznamenala v roku 2011 pozitívny vývoj. Po jej poklese v roku 2010 došlo v minulom roku k jej opätovnému nárastu. Počet zamestnancov v priemyselnej výrobe sa zvýšil o 15 023 a dosiahol tak úroveň 336 282 zamestnancov, čo je ešte o takmer 3 tis. zamestnancov viac ako v roku 2009. Rástli tiež priemerné mzdy, ktoré sa zvýšili zo sumy 827 EUR na 870 EUR. V priemere tak ide o 5,2 %-ný nárast. Produktivita práce sa zvýšila o 9,7 %, čo predstavuje nárast o približne 14 tis. EUR na hodnotu 158,7 tis. EUR. Tento nárast už však predstavoval len polovičný nárast produktivity práce v roku 2010 oproti roku 2009, podobne ako to bolo v prípade pridanej hodnoty.

Tabuľka č. 4 – Súhrnná tabuľka zamestnanosti priemyselnej výroby

Ukazovateľ	Merná jednotka	2009	2010	2011	Zmena 2011/2010	
					absolútne vyjadrenie	index
Priemerný evidenčný počet zamestnancov	osoby	333 422	321 259	336 282	15 023	104,7%
Priemerná mesačná mzda	EUR	771,0	827,0	870,0	43,0	105,2%
Produktivita práce	tis. EUR	115,4	144,8	158,7	14,0	109,7%

Zdroj: spracovanie OHA na základe údajov ŠÚ SR

Vývoj jednotlivých ukazovateľov v súvislosti so zamestnanosťou v rokoch 2009 až 2011 je graficky znázornený na grafe č. 4.

Graf č. 4 Vývoj zamestnanosti v priemyselnej výrobe v rokoch 2009, 2010 a 2011

Zdroj: spracovanie OHA na základe údajov ŠÚ SR

1.4 Výskum a vývoj na Slovensku v roku 2011

Výdavky na vedu a výskum zaznamenávajú priaznivý vývoj, keďže medziročne vzrástli oproti roku 2010 o 12,5 %. Najvýraznejší nárast zaznamenali kapitálové výdavky, ktoré sa zvýšili o viac ako 50 %. Pozitívnym je najmä pokračujúci nárast podielu výdavkov vedy a výskumu na HDP, aj keď jeho dynamika sa oproti predchádzajúcemu obdobiu znížila.

Tabuľka č. 5: Výdavky na výskum a vývoj za roky 2009, 2010, 2011

Ukazovateľ	Merná jednotka	2009	2010	2011	Zmena 2011/2010	
					absolútne vyjadrenie	index
Výdavky na výskum a vývoj	mil. EUR	303,0	416,4	468,4	52,0	112,5%
v tom: kapitálové výdavky	mil. EUR	31,1	63,1	94,8	31,7	150,3%
bežné výdavky	mil. EUR	271,9	353,3	373,6	20,3	105,8%
Podiel výdavkov VV na HDP	%	0,48	0,63	0,68	0,05	107,9%

Zdroj: spracovanie OHA na základe údajov ŠÚ SR

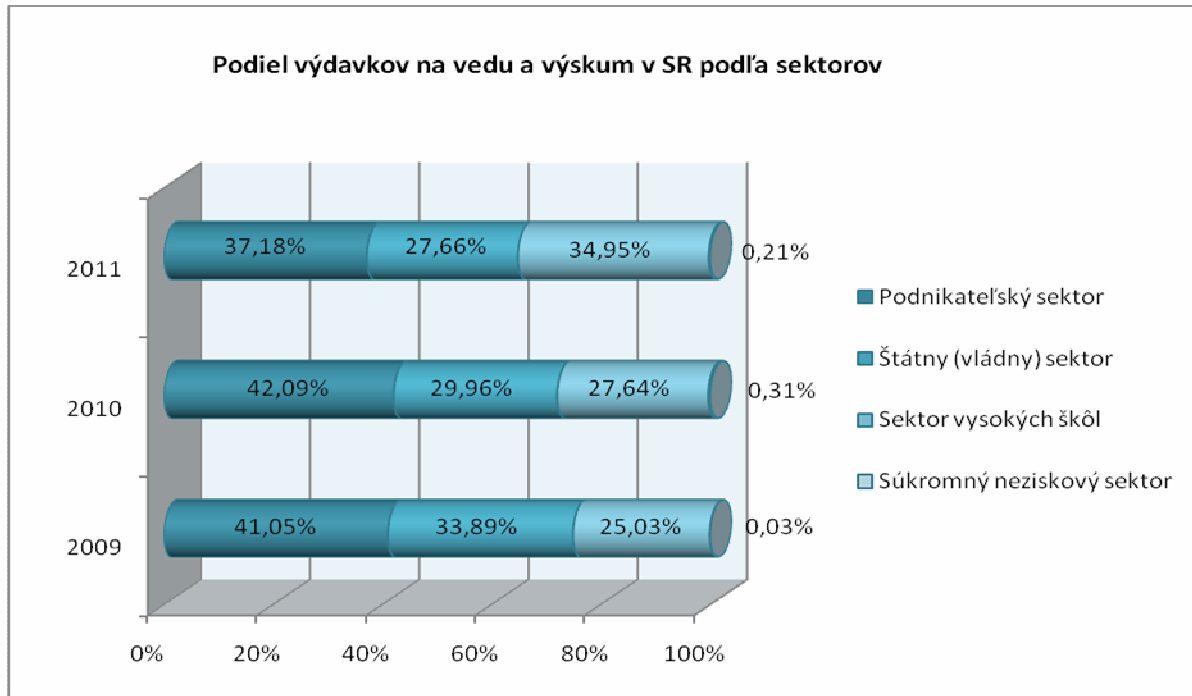
Výdavky na vedu a výskum sa sledujú v sektorovom členení a v členení podľa zdrojov financovania. Objem výdavkov jednotlivých skupín je uvedený v tabuľke č. 6.

Tabuľka č. 6: Štruktúra výdavkov na vedu a výskum za roky 2009, 2010, 2011

Ukazovateľ	Merná jednotka	2009	2010	2011	Zmena 2011/2010	
					absolútne vyjadrenie	index
Podľa sektorov:						
Podnikateľský sektor	mil. EUR	124,4	175,3	174,2	-1,1	99,4%
Štátny (vládny) sektor	mil. EUR	102,7	124,8	129,6	4,8	103,9%
Sektor vysokých škôl	mil. EUR	75,8	115,1	163,7	48,6	142,2%
Súkromný neziskový sektor	mil. EUR	0,1	1,3	1,0	-0,3	76,2%
Podľa zdrojov financovania:						
Podnikateľský zdroj	mil. EUR	106,4	146,0	158,6	12,6	108,6%
Štátny (vládny) zdroj	mil. EUR	153,2	206,4	233,0	26,6	112,9%
Ostatné národné zdroje	mil. EUR	4,7	2,9	10,5	7,6	360,0%
Zahraničné zdroje	mil. EUR	38,7	61,1	66,3	5,2	108,6%

Zdroj: spracovanie OHA na základe údajov ŠÚ SR

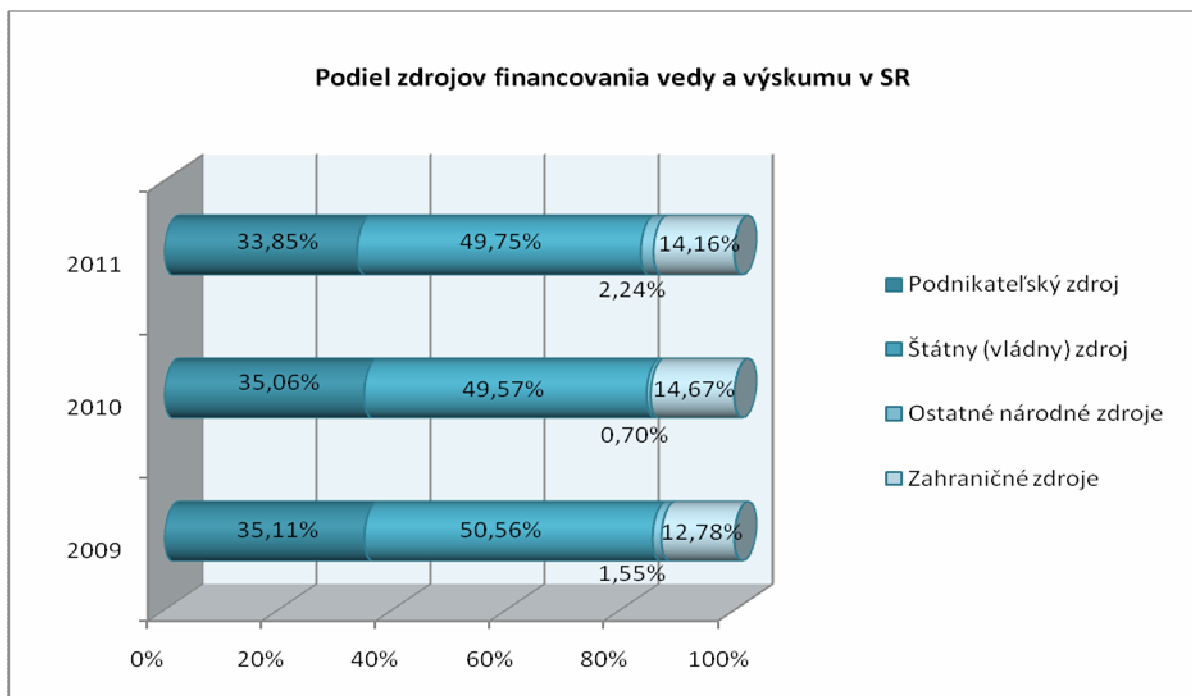
Najvýznamnejší nárast výdavkov na vedu a výskum zaznamenal sektor vysokých škôl o 42,2 %, čo predstavuje objem 48,6 mil. EUR. Mierny (3,9 %-ný) nárast zaznamenal štátny sektor. Výdavky podnikateľského sektora medziročne mierne poklesli len mierne (o 0,06 %). Výrazne poklesli výdavky súkromného neziskového sektora (o 23,8 %), ktorý však predstavuje len veľmi malý podiel na celkových výdavkoch vedy a výskumu, preto aj tento pokles predstavuje len približne 300 tisíc EUR. Podiel výdavkov na vedu a výskum podľa sektorov prezentuje nasledujúci graf.

Graf č.5 – Podiel výdavkov na vedu a výskum v SR podľa sektorov

Zdroj: spracovanie OHA na základe údajov ŠÚ SR

Z hľadiska zdrojov financovania bol priaznivý vývoj zaznamenaný v prípade ostatných národných zdrojov, kde medziročne financovanie vzrástlo o 260 %. Napriek tomu predstavuje tento zdroj financovania stále najmenší podiel zo všetkých zdrojov ako je možné vidieť aj na grafe č. 3. Naopak najviac sa na financovaní podieľa už stabilne štátny sektor, ktorý poskytuje takmer polovicu zdrojov na vedu a výskum. V roku 2011 to bolo 233 mil. EUR. Takmer 159 mil. EUR predstavovali minulý rok zdroje od podnikateľského prostredia, čo predstavuje takmer 34 % všetkých zdrojov. Na financovaní vedy a výskumu sa podieľa tiež zahraničie, ktoré prispelo k financovaniu sumou 66,3 mil. EUR (14,16 %).

Graf č.6 – Podiel výdavkov na vedu a výskum v SR podľa zdrojov financovania

Zdroj: spracovanie OHA na základe údajov ŠÚ SR

2. Analýza strojárskoho priemyslu

2.1 Charakteristika odvetvia a jeho postavenie v štruktúre priemyselnej výroby SR

Slovenský strojársky priemysel je z hľadiska tržieb a zamestnanosti najväčším odvetím priemyselnej výroby na Slovensku. Je tiež najväčším pilierom slovenského hospodárstva.

Strojársky priemysel je podľa klasifikácie SK NACE tvorený štyrmi divíziami priemyselných odvetví 25, 28, 29 a 30.

Divízia 25 – Výroba kovových konštrukcií, okrem strojov a zariadení zahŕňa:

výrobu „čistých“ kovových výrobkov (napr. súčiastok, kontajnerov a konštrukcií), obvyčajne so statickou, nehybnou funkciou, ako protiklad k nasledujúcej divízii 26–30, ktorá zahŕňa výrobu zariadení alebo montáží týchto kovových výrobkov (niekedy s ostatnými materiálmi) do komplexnejších celkov, ktoré pracujú s pohyblivými časťami, ak nie sú čisto elektrické, elektronické alebo optické.

Táto divízia tiež zahŕňa výrobu zbraní a streliva.

Táto divízia vylučuje:

- špecializované opravy a údržby, pozri skupinu 33.1
- špecializovanú inštaláciu priemyselných výrobkov vyrobených v tejto divízii, napr. kotlov, radiátorov ústredného kúrenia, pozri 43.22.

Divízia 28 – Výroba strojov a zariadení i. n. zahŕňa:

výrobu strojov a zariadení, ktoré fungujú nezávisle na materiáloch buď mechanicky alebo tepelne alebo realizujú úpravy materiálov (napr. spracovanie, striekanie, váženie alebo balenie), vrátane ich mechanických zložiek, ktoré produkujú a používajú silu a všetkých špeciálne vyrobených primárnych častí. Táto divízia zahŕňa fixné a mobilné alebo ručné zariadenia, bez ohľadu na to, či sú vyrábané pre priemyselné, stavebné a stavebné inžinierstvo, poľnohospodárske alebo domáce použitie. Výroba špeciálneho zariadenia pre osobnú alebo nákladnú dopravu v rámci vymedzených hraníc tiež patrí do tejto divízie. Táto divízia rozlišuje medzi výrobou špeciálnych strojov, napr. strojov na výhradné použitie v priemysle NACE alebo v malej skupine priemyslov v rámci NACE a výrobou strojov na všeobecné účely, napr. strojov, ktoré sú použité v širokej škále NACE priemyslov. Tiež zahŕňa výrobu ostatných špeciálnych strojov, nezaraďovaných v klasifikácii na inom mieste, používaných vo výrobnom procese. Táto divízia vylučuje výrobu kovových výrobkov na všeobecné použitie (divízia 25), s priradenými kontrolnými zariadeniami, počítačovým zariadením, meracím a testovacím zariadením, distribúciou elektriny a kontrolného aparátu (divízia 26 a 27) a motorových vozidiel na všeobecné účely (divízia 29 a 30)

Divízia 29 – Výroba motorových vozidiel, návesov a prívesov zahŕňa:

výrobu motorových vozidiel na prepravu cestujúcich alebo nákladu. Do tejto divízie patrí výroba rôznych častí a prídavných zariadení, rovnako ako aj výroba prívesov a súprav s návesom. Montáž a oprava vozidiel patriacich do tejto divízie je zaradená do triedy 45.20.

Divízia 30 – Výroba ostatných dopravných prostriedkov zahŕňa:

výrobu dopravných prostriedkov, napr. výstavbu lodí a výrobu člnov, výrobu železničných dopravných prostriedkov a lokomotív, leteckých a kozmických lodí a výrobu ich jednotlivých častí.

2.2 Vývoj vybraných ukazovateľov strojárskoho priemyslu

Napriek spomaleniu ekonomického rastu najmä v eurozóne strojársky priemysel na Slovensku zaznamenal v roku 2011 nárast v počte podnikov o 7 % a tržieb za vlastné výkony a tovar o takmer 23%. Rovnako pozitívne výsledky boli dosiahnuté aj v ostatných ukazovateľoch. Objem produkcie vzrástol o takmer 25 %, náklady vzrástli o 21,1 % a kopírovali tak nárast tržieb. Veľmi priaznivé hodnoty dosiahli ďalšie dva ukazovatele: výsledok hospodárenia pred zdanením, ktorý sa zvýšil o 12,6

% a pridaná hodnota, ktorá zaznamenala nárast o 20,5 %. Napriek pozitívnemu vývoju väčšiny ukazovateľov rentabilita tržieb poklesla o 8,4 %.

Tabuľka č. 7: Súhrnná tabuľka finančných ukazovateľov strojárského priemyslu

Ukazovateľ	Merná jednotka	2009	2010	2011	Zmena 2011/2010	
					absolútne vyjadrenie	index
Počet podnikov	–	782	700	749	49	107,0%
Podiel podnikov na celkovom počte podnikov za priemyselnú výrobu	%	28,9	28,4	28,0	-0,3	98,9%
Objem produkcie	mil. EUR	13 910,6	18 334,6	22 879,4	4 544,8	124,8%
Podiel objemu produkcie na celkovom objeme produkcie priemyselnej výroby	%	35,5	38,3	41,5	3,2	108,3%
Tržby za vlastné výrobky a z predaja služieb	mil. EUR	14 303,8	18 681,9	22 964,4	4 282,5	122,9%
Podiel tržieb na celkových tržbách za priemyselnú výrobu	%	35,0	37,9	40,7	2,9	107,6%
Náklady	mil. EUR	16 352,6	20 875,4	25 275,3	4 399,9	121,1%
Výsledok hospodárenia pred zdanením	mil. EUR	-84,9	486,7	548,1	61,4	112,6%
Rentabilita tržieb	%	-0,6	2,6	2,4	-0,2	91,6%
Pridaná hodnota	tis. EUR	2 475,7	2 943,8	3 546,4	602,6	120,5%

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov ŠÚ SR

Podobne ako v prípade priemyselnej výroby aj strojársky priemysel zaznamenal nárast počtu zamestnancov o 12 233 (11,1 %). Priemerná hrubá mesačná mzda vzrástla o 61,5 EUR, čo nárast o 7,5 %. Pozitívny vývoj zaznamenala aj produktivita práce, kde bol nárast o 10,6 %.

Tabuľka č. 8: Súhrnná tabuľka ukazovateľov zamestnanosti strojárského priemyslu

Ukazovateľ	Merná jednotka	2009	2010	2011	Zmena 2011/2010	
					absolútne vyjadrenie	index
Priemerný evidenčný počet zamestnancov	osoby	111 589	109 848	122 081	12 233	111,1%
Podiel zamestnancov na celkovom počte zamestnancov za priemyselnú výrobu	%	33,5	34,2	36,3	2,1	106,2%
Priemerná hrubá mesačná mzda	EUR	770,4	824,3	885,8	61,5	107,5%
Podiel mzdy na priemernej hrubej mesačnej mzde za priemyselnú výrobu	%	99,9	99,7	101,8	2,1	102,1%
Produktivita práce	tis. EUR	128,1827	170,0705	188,1078	18,0	110,6%
Podiel produktivity práce na celkovej produktivite za priemyselnú výrobu	%	111,1	117,5	118,5	1,1	100,9%

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov ŠÚ SR

2.3 Vývoj vybraných ukazovateľov na úrovni divízií a skupín

2.3.1 Počet podnikov

Všetky divízie strojárského priemyslu zaznamenali nárast v počte podnikov okrem Výroby motorových vozidiel, návesov a prívesov. Najpriaznivejší vývoj v počte podnikov bol zaregistrovaný vo výrobe kovových konštrukcií a ostatných dopravných prostriedkov, ktorých počet vzrástol o 49 podnikov (13,2 %), čím dosiahol počet v roku 2009.

Tabuľka č. 9 – Počet podnikov v strojárskom priemysle

Divízia/rok	2009	2010	2011	Zmena 2011/2010	
				absolútne vyjadrenie	index
25 – výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení	421	372	421	49	113,2%
28 – výroba strojov a zariadení	215	197	199	2	101,0%
29 – výroba motorových vozidiel, návesov a prívesov	128	117	116	-1	99,1%
30 – výroba ostatných dopravných prostriedkov	21	16	18	2	112,5%
Strojársky priemysel celkom	785	702	754	52	107,4%
Priemyselná výroba celkom	2 474	2 250	2 446	196	108,7%

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov ŠÚ SR

V rámci divízie 25 – Výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení došlo v skupinách 25.1 – Výroba kovových konštrukcií, 25.2 – Výroba nádrží, zásobníkov a kontajnerov z kovu, 25.6 – Opracovanie a povrchová úprava kovov; obrábanie, 25.7 – Výroba nožiarskych výrobkov, náradia a železiarskeho tovaru, 25.9 – Výroba ostatných kovových výrobkov v období 2009/2010 k výraznému poklesu počtu podnikov, pričom v nasledujúcom období 2010/2011 zaznamenali všetky tieto skupiny nárast. Pokles v sledovanom období zaznamenali len skupiny 25.4 – Výroba zbraní a munície a 25.5 – Kovanie, lisovanie, razenie a valcovanie kovov; prášková metalurgia.

Tabuľka č. 10 – Počet podnikov divízie 25 – Výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení

Skupina/rok	2009	2010	2011	Zmena 2011/2010	
				absolútne vyjadrenie	index
25.1 – Výroba kovových konštrukcií	141	127	133	6	104,7%
25.2 – Výroba nádrží, zásobníkov a kontajnerov z kovu	31	26	29	3	111,5%
25.3 – Výroba parných kotlov okrem kotlov ústredného kúrenia	1	1	1	0	100,0%
25.4 – Výroba zbraní a munície	6	6	5	-1	83,3%
25.5 – Kovanie, lisovanie, razenie a valcovanie kovov; prášková metalurgia	10	11	10	-1	90,9%
25.6 – Opracovanie a povrchová úprava kovov; obrábanie	99	84	105	21	125,0%
25.7 – Výroba nožiarskych výrobkov, náradia a železiarskeho tovaru	28	20	29	9	145,0%
25.9 – Výroba ostatných kovových výrobkov	105	97	109	12	112,4%
25 – výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení	421	372	421	49	113,2%

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov ŠÚ SR

V divízii 28 – Výroba strojov a zariadení bol zaznamenaný najvýraznejší prírastok v skupine 28.2 – Výroba ostatných strojov na všeobecné účely a to o 5 podnikov. Naopak v skupine 28.3 – Výroba strojov pre poľnohospodárstvo a lesníctvo došlo k poklesu o dva podniky.

Tabuľka č. 11 – Počet podnikov divízie 28 – Výroba strojov a zariadení

Skupina/rok	2009	2010	2011	Zmena 2011/2010	
				absolútne vyjadrenie	index
28.1 – Výroba strojov na všeobecné účely	46	39	39	0	100,0%
28.2 – Výroba ostatných strojov na všeobecné účely	77	74	79	5	106,8%
28.3 – Výroba strojov pre poľnohospodárstvo a lesníctvo	10	10	8	-2	80,0%
28.4 – Výroba strojov na tvarovanie kovov a obrábanie	26	23	24	1	104,3%
28.9 – Výroba ostatných strojov na špeciálne účely	56	51	49	-2	96,1%
28 – výroba strojov a zariadení	215	197	199	2	101,0%

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov ŠÚ SR

V divízii 29 – Výroba motorových vozidiel, návesov a prívesov bol zaznamenaný neutrálny až mierne negatívny vývoj. V dvoch skupinách došlo k poklesu počtu podnikov zhodne o 1 a v dvoch skupinách počet podnikov stagnoval.

Tabuľka č. 12 – Počet podnikov divízie 29 – Výroba motorových vozidiel, návesov a prívesov

Skupina/rok	2009	2010	2011	Zmena 2011/2010	
				absolútne vyjadrenie	index
29.1 – Výroba motorových vozidiel	4	5	5	0	100,0%
29.2 – Výroba karosérií pre motorové vozidlá; výroba návesov a prívesov	23	18	17	-1	94,4%
29.3 – Výroba dielov a príslušenstva pre motorové vozidlá	101	94	94	0	100,0%
29 – výroba motorových vozidiel, návesov a prívesov	128	117	116	-1	99,1%

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov ŠÚ SR

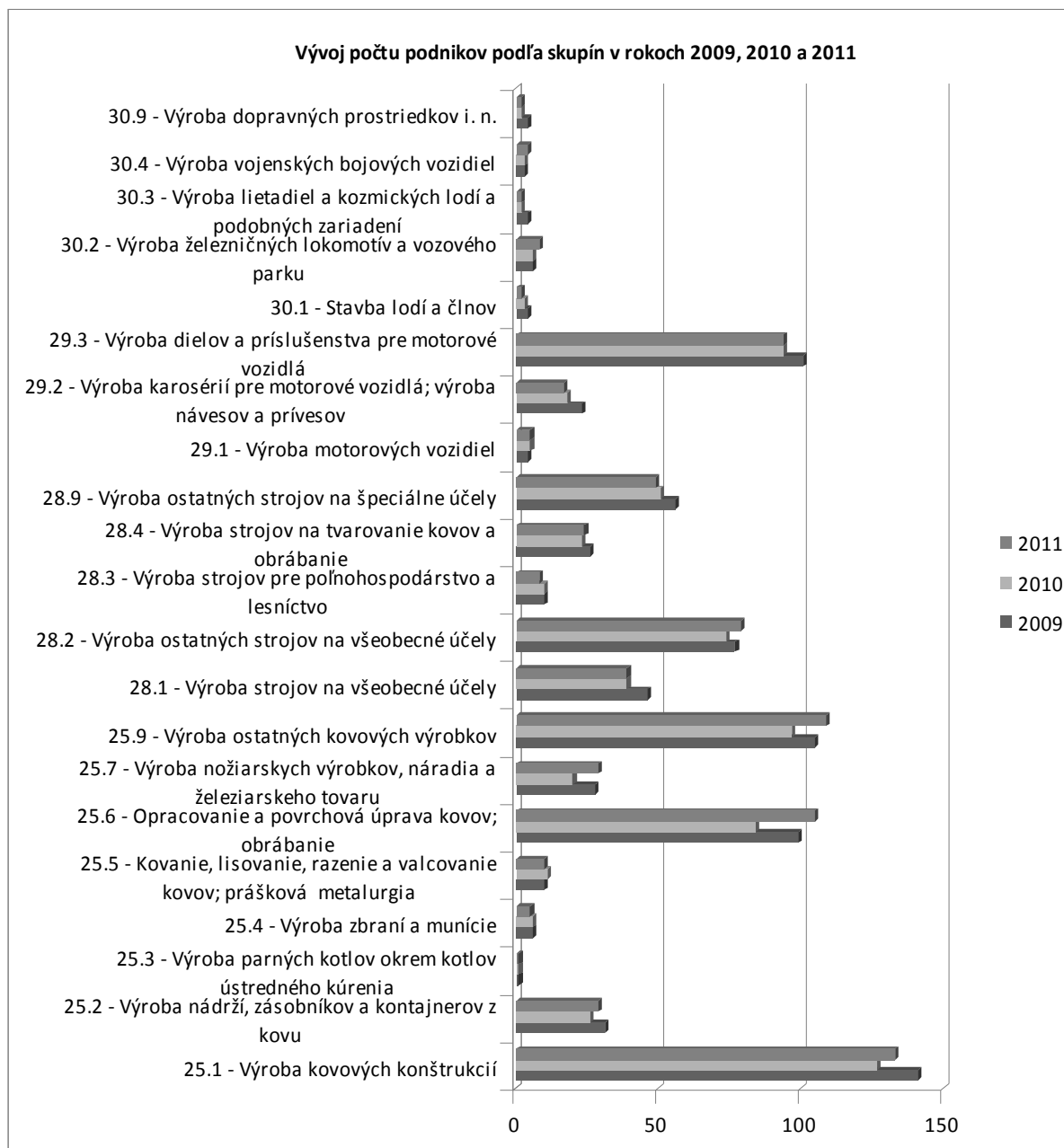
Keďže divízie 30 – Výroba ostatných dopravných prostriedkov je počtom podnikov málo zastúpená, boli tu v sledovanom období zaznamenané len dva prírastky o 2 podniky jeden prírastok o jeden podnik. V dvoch skupinách počet podnikov zostal nezmenený a v skupine 30.1 – Stavba lodí a člnov poklesol počet o jeden podnik.

Tabuľka č. 13 – Počet podnikov divízie 30 – Výroba ostatných dopravných prostriedkov

Skupina/rok	2009	2010	2011	Zmena 2011/2010	
				absolútne vyjadrenie	index
30.1 – Stavba lodí a člnov	4	3	2	-1	66,7%
30.2 – Výroba železničných lokomotív a vozového parku	6	6	8	2	133,3%
30.3 – Výroba lietadiel a kozmických lodí a podobných zariadení	4	2	2	0	100,0%
30.4 – Výroba vojenských bojových vozidiel	3	3	4	1	133,3%
30.9 – Výroba dopravných prostriedkov i. n.	4	2	2	0	100,0%
30 – výroba ostatných dopravných prostriedkov	21	16	18	2	112,5%

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov ŠÚ SR

Grafické znázornenie vývoja počtu podnikov v strojárskom priemysle v rokoch 2009, 2010 a 2011 je uvedené v nasledujúcom grafe.

Graf č. 7 – Vývoj počtu podnikov v strojárskom priemysle podľa skupín v rokoch 2009, 2010 a 2011
Zdroj: Spracovanie OHA

2.3.2 Tržby

Veľmi priaznivý vývoj v celkových tržbách zaznamenali divízie 25 – Výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení (nárast takmer o 30 %), 28 – Výroba strojov a zariadení (21,3 %) a 29 – Výroba motorových vozidiel, návesov a prívesov (22,7 %). Strojársky priemysel je najviac exportujúcim odvetvím slovenského hospodárstva. Dokazujú to aj podiely exportu do zahraničia a do eurozóny vzhľadom na celkové tržby. Podiel predaja do zahraničia je v divíziách 25 – Výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení, 28 – Výroba strojov a zariadení a 29 – Výroba motorových vozidiel, návesov a prívesov v rozpätí od 68,3 % do 85,1% a v prípade predaja do eurozóny v rozpätí od 40,1 % do 67,7 %. Prepad tržieb bol však zaznamenaný v divízii 30 – Výroba ostatných dopravných prostriedkov hlavne do zahraničia o 36,4 % a do eurozóny o 46,8 %.

Celkovo strojársky priemysel zaznamenal v medzročnom období 2010/2011 nárast tržieb o 4,282 mld. EUR (22,9 %). Podobne pozitívny vývoj bol zaregistrovaný aj v prípade tržieb do zahraničia (21,9 %) a do eurozóny (24,3 %).

Tabuľka č. 14 – Tržby za vlastné výkony a tovar v strojárskom priemysle

Divízia/rok		2009		2010		2011		Zmena 2011/2010	
		v mil. EUR	v %	v mil. EUR	v %	v mil. EUR	v %	absolútne vyjadrenie	index
25 – výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení	celkom	2 222,7	100	2 380,4	100	3 092,3	100	711,9	129,9%
	do zahraničia	1 469,9	66,1	1 644,3	69,1	2 110,5	68,3	466,2	128,4%
	do eurozóny	844,2	38,0	959,8	40,3	1 241,3	40,1	281,6	129,3%
28 – výroba strojov a zariadení	celkom	1 853,3	100	2 422,9	100	2 937,8	100	514,9	121,3%
	do zahraničia	1 542,0	83,2	2 053,9	84,8	2 498,6	85,1	444,7	121,7%
	do eurozóny	1 231,1	66,4	1 569,5	64,8	1 988,3	67,7	418,9	126,7%
29 – výroba motorových vozidiel, návesov a prívesov	celkom	9 856,3	100	13 571,7	100	16 652,7	100	3 081,0	122,7%
	do zahraničia	7 885,7	80,0	10 719,2	79,0	13 127,7	78,8	2 408,5	122,5%
	do eurozóny	6 295,4	63,9	7 985,7	58,8	9 993,0	60,0	2 007,3	125,1%
30 – výroba ostatných dopravných prostriedkov	celkom	371,6	100	307,0	100	281,7	100	-25,3	91,8%
	do zahraničia	296,3	79,7	272,6	88,8	173,4	61,6	-99,1	63,6%
	do eurozóny	109,6	29,5	207,8	67,7	110,6	39,2	-97,2	53,2%
Strojársky priemysel celkom	celkom	14 303,8	100	18 681,9	100	22 964,4	100	4 282,5	122,9%
	do zahraničia	11 193,9	78,3	14 690,0	78,6	17 910,3	78,0	3 220,3	121,9%
	do eurozóny	8 480,3	59,3	10 722,8	57,4	13 333,3	58,1	2 610,5	124,3%
Priemyselná výroba celkom	celkom	40 919,2	100	49 332,9	100	56 374,6	100	7 041,8	114,3%
	do zahraničia	29 327,8	71,7	36 776,5	74,5	42 558,6	75,5	5 782,1	115,7%
	do eurozóny	19 355,1	47,3	23 494,3	47,6	26 348,7	46,7	2 854,4	112,1%

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov ŠÚ SR

V divízii 25 – Výroba ostatných kovových výrobkov rástli tržby vo všetkých zastúpených skupinách najviac však v 25.6 – Opracovanie a povrchová úprava kovov; obrábanie (68,7 %).

Tabuľka č. 15 – Tržby za vlastné výrobky a z predaja služieb divízie 25 – Výroba ostatných kovových výrobkov

Skupina/rok		2009		2010		2011		Zmena 2011/2010	
		v mil. EUR	v %	v mil. EUR	v %	v mil. EUR	v %	absolútne vyjadrenie	index
25.1 – Výroba kovových konštrukcií	celkom	506,2	100	424,1	100	452,7	100	29	106,7%
	do zahraničia	293,8	58,0	242,6	57,2	291,3	64,4	49	120,1%
	do eurozóny	210,5	41,6	189,8	44,8	235,0	51,9	45	123,8%
25.2 – Výroba nádrží, zásobníkov a kontajnerov z kovu	celkom	405,0	100	435,5	100	530,5	100	95	121,8%
	do zahraničia	336,1	83,0	360,6	82,8	459,6	86,6	99	127,5%
	do eurozóny	205,8	50,8	230,3	52,9	283,0	53,3	53	122,9%
25.3 – Výroba parných kotlov okrem kotlov ústredného kúrenia	celkom	–	100	–	100	–	100	–	0,0%
	do zahraničia	–	0,0	–	0,0	–	0,0	–	0,0%
	do eurozóny	–	0,0	–	0,0	–	0,0	–	0,0%
25.4 – Výroba zbraní a munície	celkom	–	100	–	100	–	100	–	0,0%
	do zahraničia	–	0,0	–	0,0	–	0,0	–	0,0%
	do eurozóny	–	0,0	–	0,0	–	0,0	–	0,0%

25.5 – Kovanie, lisovanie, razenie a valcovanie kovov; prášková metalurgia	celkom	81,2	100	140,8	100	205,7	100	65	146,0%
	do zahraničia	54,9	236,8	103,3	73,4	152,7	74,3	49	147,8%
	do eurozóny	39,5	61,7	77,8	55,2	119,8	58,2	42	154,0%
25.6 – Opracovanie a povrchová úprava kovov; obrábanie	celkom	192,2	100	250,1	100	422,0	100	172	168,7%
	do zahraničia	78,2	0,0	126,6	50,6	225,9	53,5	99	178,5%
	do eurozóny	61,1	0,0	91,7	36,7	137,2	32,5	46	149,7%
25.7 – Výroba nožíarskych výrobkov, náradia a železiarskeho tovaru	celkom	50,1	100	77,1	100	98,7	100	22	128,0%
	do zahraničia	30,2	0,0	52,9	68,6	63,7	64,5	11	120,3%
	do eurozóny	26,5	0,0	42,7	55,3	49,3	49,9	7	115,5%
25.9 – Výroba ostatných kovových výrobkov	celkom	747,8	100	907,1	100	1 190,1	100	283	131,2%
	do zahraničia	477,9	63,9	642,2	70,8	767,5	64,5	125	119,5%
	do eurozóny	260,5	34,8	310,3	34,2	387,5	32,6	77	124,9%
25 – výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení	celkom	1 982,4	100	2 234,7	100	2 899,6	100	665	129,8%
	do zahraničia	1 271,1	64,1	1 528,1	68,4	1 960,8	67,6	433	128,3%
	do eurozóny	803,8	40,5	942,5	42,2	1 211,7	41,8	269	128,6%

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov ŠÚ SR

V divízii 28 – výroba strojov a zariadení bol rovnako zaznamenaný nárast tržieb vo všetkých skupinách a to v rozpätí od 14,1 % v prípade skupiny 28.2 – Výroba ostatných strojov na všeobecné účely až po 32 % v skupine 28.3 – Výroba strojov pre poľnohospodárstvo a lesníctvo.

Tabuľka č. 16 – Tržby za vlastné výrobky a z predaja služieb divízie 28 – výroba strojov a zariadení

Skupina/rok		2009		2010		2011		Zmena 2011/2010	
		v mil. EUR	v %	v mil. EUR	v %	v mil. EUR	v %	absolútne vyjadrenie	index
28.1 – Výroba strojov na všeobecné účely	celkom	1 060,0	100	1 485,9	100	1 770,6	100	285	119,2%
	do zahraničia	965,1	91,0	1 363,1	91,7	1 631,2	92,1	268	119,7%
	do eurozóny	819,3	77,3	1 106,1	74,4	1 374,5	77,6	268	124,3%
28.2 – Výroba ostatných strojov na všeobecné účely	celkom	311,2	100	379,9	100	433,6	100	54	114,1%
	do zahraničia	224,8	72,2	273,0	71,9	315,8	72,8	43	115,7%
	do eurozóny	150,4	48,3	175,9	46,3	212,2	48,9	36	120,6%
28.3 – Výroba strojov pre poľnohospodárstvo a lesníctvo	celkom	94,6	100	87,0	100	114,9	100	28	132,0%
	do zahraničia	76,7	81,1	77,0	88,6	108,3	94,3	31	140,6%
	do eurozóny	73,7	77,9	76,4	87,8	107,5	93,6	31	140,7%
28.4 – Výroba strojov na tvarovanie kovov a obrábanie	celkom	125,2	100	87,5	100	137,1	100	50	156,7%
	do zahraničia	96,9	77,4	70,8	80,9	105,7	77,1	35	149,2%
	do eurozóny	73,9	59,1	45,5	52,0	73,9	53,9	28	162,5%
28.9 – Výroba ostatných strojov na špeciálne účely	celkom	262,4	100	382,5	100	481,6	100	99	125,9%
	do zahraničia	178,5	68,1	269,9	70,6	337,6	70,1	68	125,1%
	do eurozóny	113,8	43,4	165,7	43,3	220,4	45,8	55	133,0%
28 – výroba strojov a zariadení	celkom	1 853,3	100	2 422,9	100	2 937,8	100	515	121,3%
	do zahraničia	1 542,0	83,2	2 053,9	84,8	2 498,6	85,1	445	121,7%
	do eurozóny	1 231,1	66,4	1 569,5	64,8	1 988,3	67,7	419	126,7%

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov ŠÚ SR

Divízia 29 – výroba motorových vozidiel, návesov a prívesov zaznamenala najvyššie tržby zo všetkých divízií strojárskoho priemyslu. Aj v tomto prípade bol prírastok tržieb vo všetkých skupinách divízie. Celkové tržby vzrástli o viac ako 3 mld. EUR.

Tabuľka č. 17 – Tržby za vlastné výrobky a z predaja služieb divízie 29 – výroba motorových vozidiel, návesov a prívesov

Skupina/rok		2009		2010		2011		Zmena 2011/2010	
		v mil. EUR	v %	v mil. EUR	v %	v mil. EUR	v %	absolútne vyjadrenie	index
29.1 – Výroba motorových vozidiel	celkom	6 160,0	100	8 346,3	100	10 116,6	100	1770	121,2%
	do zahraničia	6 076,7	98,6	8 248,1	98,8	9 979,9	98,6	1732	121,0%
	do eurozóny	5 032,5	81,7	6 286,5	75,3	7 828,1	77,4	1542	124,5%
29.2 – Výroba karosérií pre mot.é vozidlá; výroba návesov a prívesov	celkom	118,6	100	148,7	100	191,8	100	43	129,0%
	do zahraničia	57,9	48,8	72,9	49,0	91,7	47,8	19	125,8%
	do eurozóny	49,6	41,8	64,1	43,1	70,8	36,9	7	110,5%
29.3 – Výroba dielov a príslušenstva pre motorové vozidlá	celkom	3 577,7	100	5 076,6	100	6 344,3	100	1268	125,0%
	do zahraničia	1 751,1	48,9	2 398,2	47,2	3 056,1	48,2	658	127,4%
	do eurozóny	1 213,3	33,9	1 635,2	32,2	2 094,1	33,0	459	128,1%
29 – výroba motorových vozidiel, návesov a prívesov	celkom	9 856,3	100	13 571,7	100	16 652,7	100	3081	122,7%
	do zahraničia	7 885,7	80,0	10 719,2	79,0	13 127,7	78,8	2409	122,5%
	do eurozóny	6 295,4	63,9	7 985,7	58,8	9 993,0	60,0	2007	125,1%

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov ŠÚ SR

Z hľadiska tržieb je v rámci divízie 30 – výroba ostatných dopravných prostriedkov najvýznamnejšou skupinou 30.2 – Výroba železničných lokomotív a vozového parku, ktorá dosiahla tržby vo výške 213 mil. EUR a nárast oproti roku 2010 o 4,4%. Najvýraznejší prírastok tržieb však bol v skupine 30.4 – Výroba vojenských bojových vozidiel (39 %). Ostatné skupiny buď majú minimálne zastúpenie alebo žiadne.

Tabuľka č. 18 – Tržby za vlastné výrobky a z predaja služieb divízie 30 – výroba ostatných dopravných prostriedkov

Skupina/rok		2009		2010		2011		Zmena 2011/2010	
		v mil. EUR	v %	v mil. EUR	v %	v mil. EUR	v %	absolútne vyjadrenie	Index
30.1 – Stavba lodí a člnov	celkom	55,3	100	67,2	100	–	100	–	–
	do zahraničia	51,3	92,7	63,5	94,5	–	0,0	–	–
	do eurozóny	51,3	92,7	63,5	94,5	–	0,0	–	–
30.2 – Výroba železničných lokomotív a vozového parku	celkom	273,8	100	204,1	100	213,1	100	9	104,4%
	do zahraničia	235,3	86,0	196,1	96,1	153,8	72,2	-42	78,4%
	do eurozóny	51,3	18,7	136,3	66,8	102,7	48,2	-34	75,4%
30.3 – Výroba lietadiel a kozmických lodí a podobných zariadení	celkom	8,2	100	–	100	–	100	–	–
	do zahraničia	5,7	69,6	–	0,0	–	0,0	–	–
	do eurozóny	4,0	49,2	–	0,0	–	0,0	–	–
30.4 – Výroba vojenských bojových vozidiel	celkom	26,7	100	23,6	100	32,8	100	9	139,0%
	do zahraničia	1,0	3,9	3,9	16,7	8,9	27,3	5	227,1%
	do eurozóny	0,0	0,2	0,5	2,3	1,5	4,6	1	284,3%
30.9 – Výroba dopravných prostriedkov i. n.	celkom	7,6	100	–	100	–	100	–	–
	do zahraničia	3,0	39,2	–	0,0	–	0,0	–	–
	do eurozóny	3,0	39,0	–	0,0	–	0,0	–	–
30 – výroba ostatných dopravných prostriedkov	celkom	371,6	100	294,9	100	245,8	100	-49	83,4%
	do zahraničia	296,3	79,7	263,6	89,4	162,7	66,2	-101	61,7%
	do eurozóny	109,6	29,5	200,4	67,9	104,2	42,4	-96	52,0%

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov ŠÚ SR

Nasledujúci graf zobrazuje vývoj tržieb všetkých skupín strojárského priemyslu v priebehu rokov 2009, 2010 a 2011.

Graf č. 8 – Vývoj celkových tržieb strojárského priemyslu podľa skupín v rokoch 2009, 2010 a 2011

Zdroj: Spracovanie OHA

2.3.3 Zamestnanosť

Strojársky priemysel je najväčším zamestnávateľom v rámci priemyselnej výroby s viac ako tretinovým podielom. Ako možno vidieť z nasledujúcej tabuľky divízie 25 – výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení, 28 – výroba strojov a zariadení, 29 – výroba motorových vozidiel, návesov a prívesov zvýšili počet zamestnancov v rozpätí od 11% do 12%. Počet zamestnancov v divízii 30 – výroba ostatných dopravných prostriedkov však mierne poklesol o 1,6%.

Tabuľka č. 19 – Počet zamestnancov v strojárskom priemysle

Divízia/rok	2009	2010	2011	Zmena 2011/2010	
				absolútne vyjadrenie	index
25 – výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení	29 256	25 901	29 000	3 099	112,0%
28 – výroba strojov a zariadení	30 204	29 888	33 427	3 538	111,8%
29 – výroba motorových vozidiel, návesov a prívesov	48 484	50 419	56 075	5 656	111,2%
30 – výroba ostatných dopravných prostriedkov	3 645	3 640	3 580	-60	98,4%
Strojársky priemysel celkom	111 589	109 848	122 081	12 233	111,1%
Priemyselná výroba celkom	338 236	322 299	340 413	18 115	105,6%

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov ŠÚ SR

Prírastok zamestnancov zaznamenali všetky skupiny divízie 25 – výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení okrem skupiny 25.1 – Výroba kovových konštrukcií, kde došlo k poklesu o viac ako 5 %.

Tabuľka č. 20 – Počet zamestnancov divízie 25 – výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení

Skupina/rok	2009	2010	2011	Zmena 2011/2010	
				absolútne vyjadrenie	index
25.1 – Výroba kovových konštrukcií	8 644	6 512	6 149	-363	94,4%
25.2 – Výroba nádrží, zásobníkov a kontajnerov z kovu	2 413	2 227	2 492	266	111,9%
25.3 – Výroba parných kotlov okrem kotlov ústredného kúrenia	–	–	–	–	–
25.4 – Výroba zbraní a munície	–	–	–	–	–
25.5 – Kovanie, lisovanie, razenie a valcovanie kovov; prášková metalurgia	1 098	1 246	1 817	571	145,8%
25.6 – Opracovanie a povrchová úprava kovov; obrábanie	4 383	3 760	5 281	1 522	140,5%
25.7 – Výroba nožiarских výrobkov, náradia a železiarskeho tovaru	1 181	1 220	1 510	290	123,8%
25.9 – Výroba ostatných kovových výrobkov	8 566	8 227	9 409	1 182	114,4%
25 – výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení	26 284	23 191	26 657	3 467	114,9%

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov ŠÚ SR

Skupiny divízie 28 – výroba strojov a zariadení zvýšili počty svojich zamestnancov v priemere o takmer 12%.

Tabuľka č. 21 – Počet zamestnancov divízie 28 – výroba strojov a zariadení

Skupina/rok	2009	2010	2011	Zmena 2011/2010	
				absolútne vyjadrenie	index
28.1 – Výroba strojov na všeobecné účely	16 121	15 996	18 039	2 042	112,8%
28.2 – Výroba ostatných strojov na všeobecné účely	4 474	4 959	5 417	457	109,2%
28.3 – Výroba strojov pre poľnohospodárstvo a lesníctvo	1 379	1 069	1 201	132	112,4%
28.4 – Výroba strojov na tvarovanie kovov a obrábanie	2 512	1 889	2 132	243	112,9%
28.9 – Výroba ostatných strojov na špeciálne účely	5 718	5 975	6 639	663	111,1%
28 – výroba strojov a zariadení	30 204	29 888	33 427	3 538	111,8%

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov ŠÚ SR

Divízia 29 – výroba motorových vozidiel, návesov a prívesov zaznamenala najvyšší prírastok a to o vyše 5600 zamestnancov, čo je nárast o 11,2 %. Najnižší prírastok zaznamenala skupina 29.2 – Výroba karosérií pre motorové vozidlá; výroba návesov a prívesov (0,3 %).

Tabuľka č. 22 – Počet zamestnancov divízie 29 – výroba motorových vozidiel, návesov a prívesov

Skupina/rok	2009	2010	2011	Zmena 2011/2010	
				absolútne vyjadrenie	index
29.1 – Výroba motorových vozidiel	12 424	12 265	13 326	1 061	108,6%
29.2 – Výroba karosérií pre motorové vozidlá; výroba návesov a prívesov	1 547	1 427	1 432	4	100,3%
29.3 – Výroba dielov a príslušenstva pre motorové vozidlá	34 513	36 727	41 318	4 591	112,5%
29 – výroba motorových vozidiel, návesov a prívesov	48 484	50 419	56 075	5 656	111,2%

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov ŠÚ SR

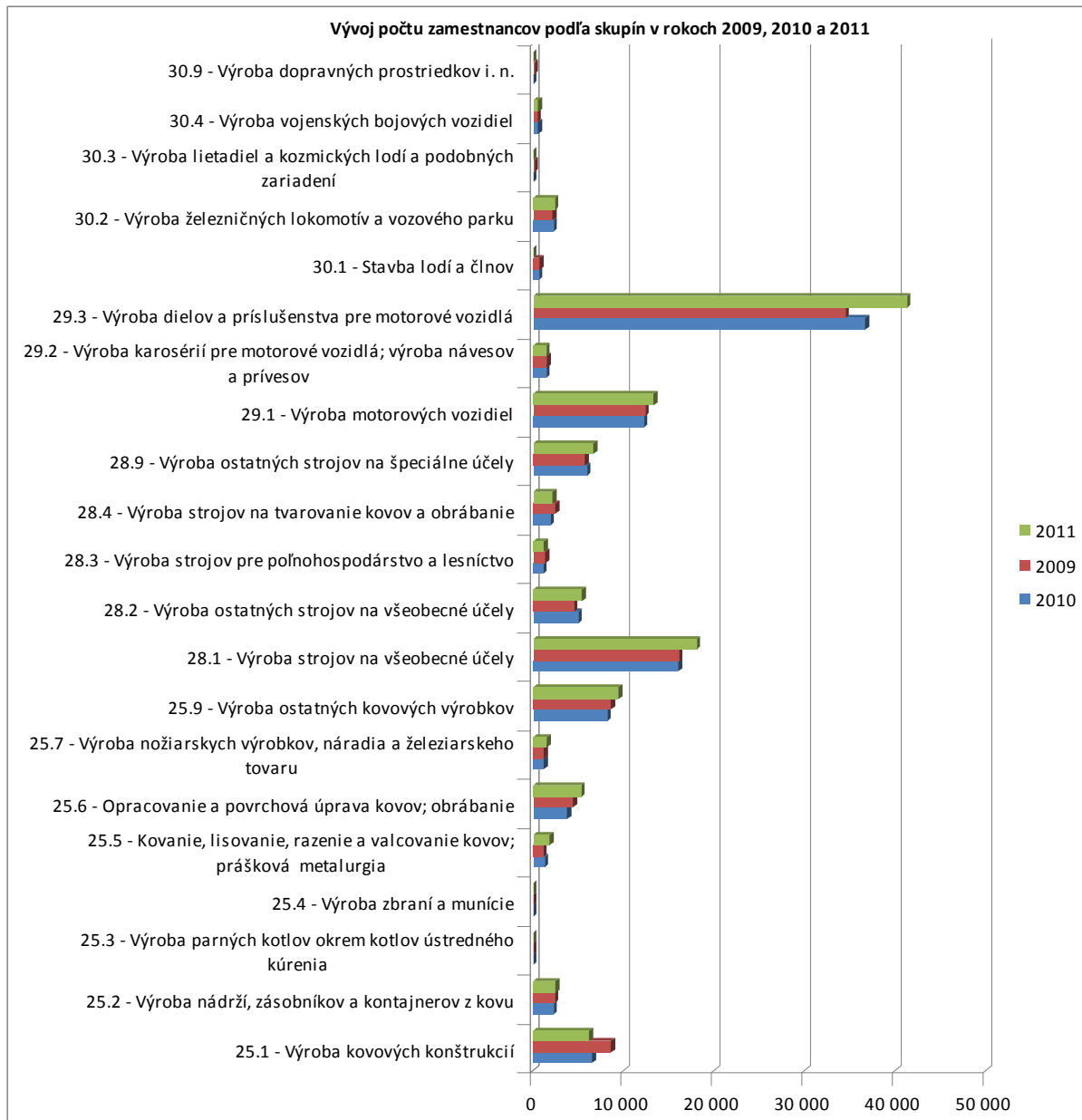
V divízii 30 – výroba ostatných dopravných prostriedkov zaregistrovala najvyšší nárast zamestnanosti skupina 30.2 – Výroba železničných lokomotív a vozového parku.

Tabuľka č. 23 – Počet zamestnancov divízie 30 – výroba ostatných dopravných prostriedkov

Skupina/rok	2009	2010	2011	Zmena 2011/2010	
				absolútne vyjadrenie	index
30.1 – Stavba lodí a člnov	731	612	–	–	–
30.2 – Výroba železničných lokomotív a vozového parku	2 163	2 258	2 377	119	105,3%
30.3 – Výroba lietadiel a kozmických lodí a podobných zariadení	154	–	–	–	–
30.4 – Výroba vojenských bojových vozidiel	429	528	529	2	100,3%
30.9 – Výroba dopravných prostriedkov i. n.	169	–	–	–	–
30 – výroba ostatných dopravných prostriedkov	3 645	3 398	2 907	-491	85,5%

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov ŠÚ SR

Nasledujúci graf predstavuje vývoj zamestnanosti všetkých skupín strojárského priemyslu na Slovensku v priebehu rokov 2009, 2010 a 2011.

Graf č. 9 – Vývoj počtu zamestnancov strojárskemu priemyslu podľa skupín v rokoch 2009, 2010 a 2011
Zdroj: Spracovanie OHA

2.3.4 Produktivita práce

Zvyšovanie produktivity práce je dôležitým manažérskym cieľom všetkých spoločností. Tento ukazovateľ poskytuje dôležité údaje o vývoji jednotlivých odvetví. Nasledujúca tabuľka poskytuje vývoj produktivity práce v strojárskom priemysle vzhľadom na produktivitu v priemyselnej výrobe.

Tabuľka č. 24 – Produktivita práce v strojárskom priemysle (v tis. EUR)

Divízia/rok	2009	2010	2011	Zmena 2011/2010	
				absolútne vyjadrenie	index
25 – výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení	85	103	116	13	113,0%
28 – výroba strojov a zariadení	61	81	88	7	108,4%
29 – výroba motorových vozidiel, návesov a prívesov	203	269	297	28	110,3%

30 – výroba ostatných dopravných prostriedkov	102	90	97	7	107,3%
Strojársky priemysel celkom	132	175	193	18	110,4%
Priemyselná výroba celkom	121	153	166	13	108,2%

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov ŠÚ SR

Produktivita práce v strojárstve vzrástla vo všetkých divíziách a to celkovo o 10,4 %. Najvyšší nárast zaznamenala divízia 25 – výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení. Produktivita práce v strojárenskom priemysle dosahuje vyššie hodnoty ako v priemyselnej výrobe.

Tabuľka č. 25 – Produktivita práce divízie 25 – výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení (v tis. EUR)

Skupina/rok	2009	2010	2011	Zmena 2011/2010	
				absolútne vyjadrenie	index
25.1 – Výroba kovových konštrukcií	59	65	74	8	113,0%
25.2 – Výroba nádrží, zásobníkov a kontajnerov z kovu	168	196	213	17	108,8%
25.3 – Výroba parných kotlov okrem kotlov ústredného kúrenia	–	–	–	–	–
25.4 – Výroba zbraní a munície	–	–	–	–	–
25.5 – Kovanie, lisovanie, razenie a valcovanie kovov; prášková metalurgia	74	113	113	0	100,2%
25.6 – Opracovanie a povrchová úprava kovov; obrábanie	44	67	80	13	120,1%
25.7 – Výroba nožiarskych výrobkov, náradia a železiarskeho tovaru	42	63	65	2	103,4%
25.9 – Výroba ostatných kovových výrobkov	87	110	126	16	114,7%
25 – výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení	75	96	109	12	112,9%

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov ŠÚ SR

V súvislosti s nárastom tržieb vo väčšine skupín strojárskoho priemyslu vzrástla aj produktivita práce takmer vo všetkých skupinách. Týka sa to aj skupín divízie 25 – výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení, kde bol zaznamenaný nárast o 12,9 %.

Tabuľka č. 26 – Produktivita práce divízie 28 – výroba strojov a zariadení (v tis. EUR)

Skupina/rok	2009	2010	2011	Zmena 2011/2010	
				absolútne vyjadrenie	index
28.1 – Výroba strojov na všeobecné účely	66	93	98	5	105,7%
28.2 – Výroba ostatných strojov na všeobecné účely	70	77	80	3	104,5%
28.3 – Výroba strojov pre poľnohospodárstvo a lesníctvo	69	81	96	14	117,5%
28.4 – Výroba strojov na tvarovanie kovov a obrábanie	50	46	64	18	138,9%
28.9 – Výroba ostatných strojov na špeciálne účely	46	64	73	9	113,3%
28 – výroba strojov a zariadení	61	81	88	7	108,4%

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov ŠÚ SR

V divízii 29 – výroba motorových vozidiel, návesov a prívesov najviac vzrástla v hodnotovom vyjadrení produktivita v skupine 29.1 – Výroba motorových vozidiel a to o 79 tis. EUR. Táto skupina dosiahla v roku 2011 mimoriadne nadštandardnú hodnotu vo výške 759 tis. EUR. Najvyšší percentuálny prírastok bol zaregistrovaný v skupine 29.2 – Výroba karosérií pre motorové vozidlá; výroba návesov a prívesov (28,6 %).

Tabuľka č. 27 – Produktivita práce divízie 29 – výroba mot. vozidiel, návesov a prívesov (v tis. EUR)

Skupina/rok	2009	2010	2011	Zmena 2011/2010	
				absolútne vyjadrenie	index
29.1 – Výroba motorových vozidiel	496	681	759	79	111,6%
29.2 – Výroba karosérií pre motorové vozidlá; výroba návesov a prívesov	77	104	134	30	128,6%
29.3 – Výroba dielov a príslušenstva pre motorové vozidlá	104	138	154	15	111,1%
29 – výroba motorových vozidiel, návesov a prívesov	203	269	297	28	110,3%

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov ŠÚ SR

Skupiny divízie 30 – výroba ostatných dopravných prostriedkov dosahujú nevýrazné hodnoty produktivity práce napriek jednému z najvyšších percentuálnych prírastkov produktivity v prípade skupiny 30.4 – Výroba vojenských bojových vozidiel (38,5 %).

Tabuľka č. 28 – Produktivita práce divízie 30 – výroba ostatných dopr. prostriedkov (v tis. EUR)

Skupina/rok	2009	2010	2011	Zmena 2011/2010	
				absolútne vyjadrenie	index
30.1 – Stavba lodí a člnov	76	110	–	–	–
30.2 – Výroba železničných lokomotív a vozového parku	127	90	90	-1	99,2%
30.3 – Výroba lietadiel a kozmických lodí a podobných zariadení	53	–	–	–	–
30.4 – Výroba vojenských bojových vozidiel	62	45	62	17	138,5%
30.9 – Výroba dopravných prostriedkov i. n.	45	–	–	–	–
30 – výroba ostatných dopravných prostriedkov	102	87	85	-2	97,5%

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov ŠÚ SR

2.4 Zhrnutie

Strojársky priemysel je neodmysliteľnou súčasťou hospodárstva Slovenskej republiky. Z hľadiska zamestnanosti a produkcie je lídrom oproti ostatným odvetviám. Ekonomika Slovenskej republiky je postavená z výraznej časti na strojárkej výrobe. Pozitívne je, že vo viacerých ukazovateľoch bol v roku 2011 zaznamenaný nárast oproti roku 2010 napriek spomaleniu ekonomického rastu v eurozóne a vo svete. Pozitívny vývoj zaznamenali hlavne divízie 25 – výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení, 28 – výroba strojov a zariadení, 29 – výroba motorových vozidiel, návesov a prívesov. Výraznejší potenciál nárastu v blízkej dobe má práve automobilový priemysel spadajúci do divízie 29 – výroba motorových vozidiel, návesov a prívesov.

2.5 Najvýznamnejší zástupcovia strojárkeho priemyslu na Slovensku

Popredných predstaviteľov strojárkeho priemyslu na Slovensku nie je potrebné mimoriadne predstavovať. Ide o piliere hospodárstva Slovenska, ktoré významne prispievajú k zlepšeniu mnohých makroekonomických ukazovateľov.

VOLKSWAGEN SLOVAKIA, a.s.

Táto spoločnosť patrí k tradičným automobilovým výrobcam na Slovensku, kde pôsobí od deväťdesiatych rokov. Svoju výrobu neustále zvyšuje. V roku 2012 opustilo brány závodu 419 888 vozidiel pričom pôvodný plán bol 400 tis. automobilov.

Tabuľka č. 29 – Vybrané ukazovatele spoločnosti VOLKSWAGEN SLOVAKIA, a.s.

Ukazovateľ	Merná jednotka	2009	2010	2011	Zmena 2011/2010	
					absolútne vyjadrenie	index
Výroba	mil. EUR	2 662,5	3 764,5	5 154,2	1 389,7	136,92%
Tržby	mil. EUR	2 568,5	3 610,1	4 924,2	1 314,1	136,40%
Výsledok hospodárenia po zdanení	mil. EUR	37,1	61,0	119,7	58,8	196,45%
Rentabilita tržieb	%	1,4	1,7	2,4	0,7	144,02%
Priemerný evidenčný počet zamestnancov	osoby	7 800	8 800	8 600	-200	97,73%
Produktivita práce	tis. EUR	329,3	410,2	572,6	162,3	139,57%

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov Hospodárskeho registra

Kia Motors Slovakia s.r.o

Spoločnosť Kia Motors Slovakia s.r.o. zahájila sériovú výrobu v závode pri Žiline v decembri 2006. V roku 2010 vyrobila takmer 230 tis. kusov automobilov.

Tabuľka č. 30 – Vybrané ukazovatele spoločnosti Kia Motors Slovakia s.r.o.

Ukazovateľ	Merná jednotka	2009	2010	2011	Zmena 2011/2010	
					absolútne vyjadrenie	index
Výroba	mil. EUR	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Tržby	mil. EUR	1 684,6	2 888,7	3 328,4	439,6	115,22%
Výsledok hospodárenia po zdanení	mil. EUR	25,9	42,9	68,6	25,7	159,90%
Rentabilita tržieb	%	1,5	1,5	2,1	0,6	138,78%
Priemerný evidenčný počet zamestnancov	osoby	2 700	2 889	3 900	1 011	134,99%
Produktivita práce	tis. EUR	623,9	999,9	853,4	-146,5	85,35%

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov Hospodárskeho registra

PCA Slovakia, s.r.o

Tretím najvýznamnejším producentom automobilov na Slovensku je závod Peugeot–Citroen pri Trnave. Produkujú sa tu menšie modely ako Peugeot 208 alebo Citroen C3.

Tabuľka č. 31 – Vybrané ukazovatele spoločnosti PCA Slovakia, s.r.o

Ukazovateľ	Merná jednotka	2009	2010	2011	Zmena 2011/2010	
					absolútne vyjadrenie	index
Výroba	mil. EUR	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Tržby	mil. EUR	1 853,7	1 654,4	1 642,4	-12,0	99,28%
Výsledok hospodárenia po zdanení	mil. EUR	59,7	49,5	18,3	-31,2	36,99%
Rentabilita tržieb	%	3,2	3,0	1,1	-1,9	37,26%
Priemerný evidenčný počet zamestnancov	osoby	3 085	3 729	3 000	-729	80,45%
Produktivita práce	tis. EUR	600,9	443,7	547,5	103,8	123,40%

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov Hospodárskeho registra

Mobis Slovakia s.r.o.

MOBIS, jeden z najväčších kórejských dodávateľov pre automobilový priemysel, sídli spoločne s Kia Motors Slovakia, s.r.o. na takzvanej zelenej lúke v Gbeľanoch, kde kompletizuje 4 typy auto–

modulov. Jedná sa o modul predná maska, modul prístrojový panel a moduly oboch náprav. Mobis Slovakia ďalej vyrába nárazníky a brzdomové systémy.

Tabuľka č. 32 – Vybrané ukazovatele spoločnosti Mobis Slovakia s.r.o.

Ukazovateľ	Merná jednotka	2009	2010	2011	Zmena 2011/2010	
					absolútne vyjadrenie	index
Výroba	mil. EUR	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Tržby	mil. EUR	390,3	n/a	788,3	n/a	n/a
Výsledok hospodárenia po zdanení	mil. EUR	1,7	n/a	20,4	n/a	n/a
Rentabilita tržieb	%	0,4	n/a	2,6	n/a	n/a
Priemerný evidenčný počet zamestnancov	osoby	990	1 000	1 200	200	120,00%
Produktivita práce	tis. EUR	394,2	n/a	656,9	n/a	n/a

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov Hospodárskeho registra

JOHNSON CONTROLS INTERNATIONAL spol. s r. o.

Spoločnosť Johnson Controls bola založená v roku 1885 v Milwaukee v štáte Wisconsin Warrenom Johnsonom, vynálezcom prvého elektrického izbového termostatu. Dnes spoločnosť vyrába automobilové sedadlá, závesné systémy, dvere, prístrojové panely a interiérové elektroniky.

Tabuľka č. 33 – Vybrané ukazovatele JOHNSON CONTROLS INTERNATIONAL spol. s r. o.

Ukazovateľ	Merná jednotka	2009	2010	2011	Zmena 2011/2010	
					absolútne vyjadrenie	index
Výroba	mil. EUR	301,9	385,6	507,0	121,4	131,48%
Tržby	mil. EUR	300,9	386,9	507,9	121,0	131,28%
Výsledok hospodárenia po zdanení	mil. EUR	-29,2	9,7	-2,4	-	-
Rentabilita tržieb	%	-9,7	2,5	-0,5	-	-
Priemerný evidenčný počet zamestnancov	osoby	1 301	1 592	172	-1 420	10,80%
Produktivita práce	tis. EUR	231,3	243,0	2 952,8	2 709,8	1215,10%

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov Hospodárskeho registra

3. Analýza elektrotechnického priemyslu

3.1 Charakteristika elektrotechnického priemyslu a jeho postavenie v štruktúre priemyselnej výroby SR

Elektrotechnický priemysel zažíval v posledných rokoch obdobie veľkého rastu a v súčasnosti tvorí jeden z hlavných pilierov priemyslu a celej slovenskej ekonomiky. Po strojárskom priemysle je z hľadiska tržieb a zamestnanosti druhým najväčším odvetvím priemyselnej výroby na Slovensku. Konkrétne údaje sú uvedené v nasledujúcich častiach.

Podľa štatistickej klasifikácie ekonomických činností SK NACE Rev. 2 zahŕňa elektrotechnický priemysel dve divízie:

26 – Výroba počítačových, elektronických a optických výrobkov,

27 – Výroba elektrických zariadení.

Do odvetvia elektrotechniky sa často priraduje aj časť skupín a tried divízie 29 (29.12 – Výroba čerpadiel a kompresorov, 29.71 – Výroba elektrických domácich spotrebičov – bielej techniky), ktoré však svojim charakterom spadajú skôr do strojárkeho priemyslu, služby v oblasti informačných technológií a telekomunikácií, predaj elektroniky a elektrotechnických zariadení. Z dôvodu zjednodušenia prístupu však s nimi nebudeme uvažovať.

Divízia 26 zahŕňa výrobu počítačov, periférnych zariadení, komunikačných zariadení a podobných elektronických výrobkov, ako aj výrobu komponentov na tieto výrobky. Pre výrobné procesy tejto divízie je charakteristický návrh a použitie integrovaných obvodov a použitie vysoko špecializovaných miniaturizovaných technológií. Divízia tiež zahŕňa výrobu spotrebiteľskej elektroniky, meracie, testovacie, navigačné a kontrolné zariadenia, ožarovacie, elektromedicínske a elektroterapeutické zariadenia, optické nástroje a zariadenia a výrobu magnetických a optických médií.

Do divízie 27 patrí výroba výrobkov, ktoré generujú, dodávajú a používajú elektrickú energiu, výroba elektrického osvetlenia, signalizačného zariadenia a elektrického zariadenia pre domácnosť. Táto divízia vylučuje výrobu elektronických výrobkov, ktoré sú zahrnuté do divízie 26.

3.2 Vývoj vybraných ukazovateľov elektrotechnického priemyslu

Po krátkom oživení v roku 2010 zaznamenalo odvetvie elektrotechnického priemyslu v roku 2011 vo väčšine ukazovateľov negatívny trend vývoja. Ako možno vidieť v tabuľke, pozitívny vývoj nastal v počte podnikov, ktorý sa prejavil nárastom podnikov o 14, čo predstavuje 7,4 %-ný rast. Ich podiel na celkovom počte podnikov priemyselnej výroby sa tak mierne zvýšil (o 0,4 %). Objem produkcie rovnako ako aj tržby z predaja však klesli o 510,3 resp. 461,5 mil. EUR čo spôsobilo aj pokles ich podielu na celkovej priemyselnej výrobe. Hospodársky výsledok napriek tomu dosiahol pozitívnu hodnotu, keď sa aj vďaka značnému zníženiu nákladov (o 383,7 mil. EUR) podarilo podnikom v elektrotechnickom priemysle dosiahnuť zisk 53,3 mil. EUR, čo predstavuje 16,6 %-ný rast. Rástla tiež rentabilita tržieb, ktorá dosiahla hodnotu 4,6 % a takisto sa podarilo zvýšiť aj pridanú hodnotu o 3,9 % na úroveň 1 167,4 tis. EUR.

Tabuľka č. 34 – Súhrnná tabuľka finančných ukazovateľov elektrotechnického priemyslu

Ukazovateľ	Merná jednotka	2009	2010	2011	Zmena 2011/2010	
					absolútne vyjadrenie	index
Počet podnikov	–	188	189	203	14	107,4%
Podiel podnikov na celkovom počte podnikov za priemyselnú výrobu	%	8,3	9,2	9,6	0,4	104,5%
Objem produkcie	mil. EUR	7 775,0	8 705,9	8 195,6	-510,3	94,1%

Podiel objemu produkcie na celkovom objeme produkcie priemyselnej výroby	%	19,8	18,2	14,9	-3,3	81,7%
Tržby za vlastné výrobky a z predaja služieb	mil. EUR	7 733,4	8 582,4	8 120,9	-461,5	94,6%
Podiel tržieb na celkových tržbách za priemyselnú výrobu	%	20,1	18,5	15,2	-3,2	82,4%
Náklady	mil. EUR	8 457,0	9 569,4	9 185,6	-383,7	96,0%
Výsledok hospodárenia pred zdanením	mil. EUR	299,5	320,0	373,3	53,3	116,6%
Rentabilita tržieb	%	3,9	3,7	4,6	0,9	123,3%
Pridaná hodnota	tis. EUR	923,5	1 123,6	1 167,4	43,8	103,9%

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov ŠÚ SR

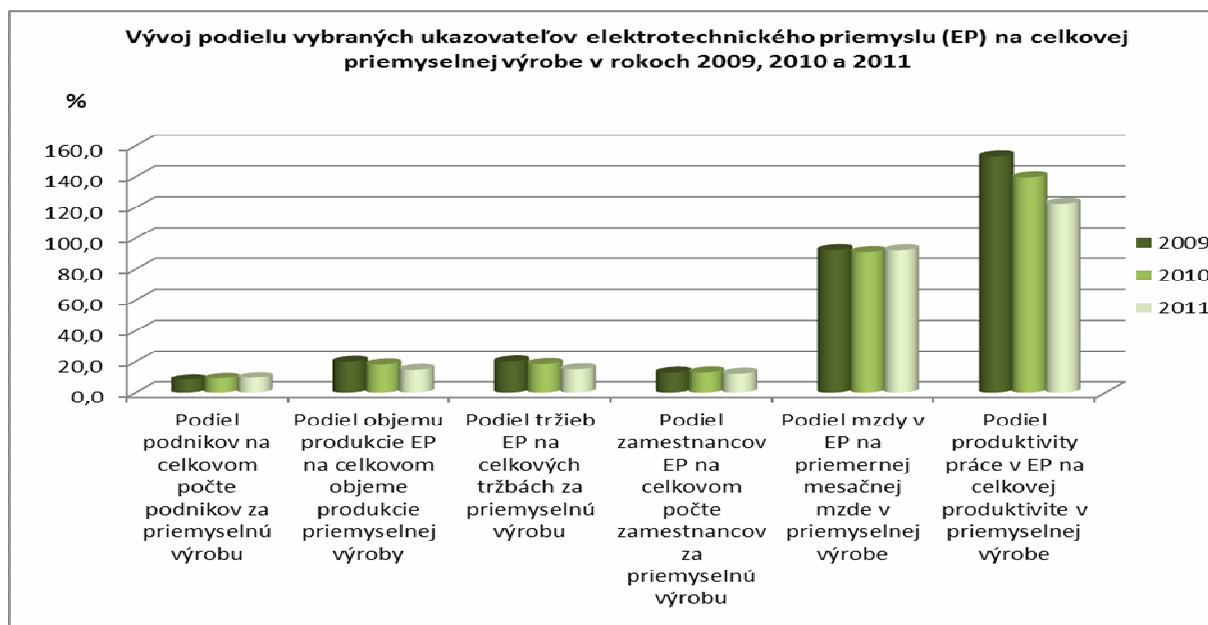
Miernejší pokles sa prejavil v prípade zamestnanosti, kde počet zamestnancov klesol o 694 (1,6 %) a jeho podiel na celkovom počte zamestnancov v priemyselnej výrobe sa znížil o 0,8 %. Pozitívne možno vnímať nárast priemernej mesačnej mzdy, ktorá sa zvýšila o 49,5 EUR (6,6 %) a presiahla tak hranicu 800 EUR. Výraznejší pokles podielu odvetvia elektrotechniky na celkovej priemyselnej výrobe zaznamenala produktivita práce, ktorá poklesla o takmer 4 %, čo predstavuje približne 7 700 EUR a jej podiel na celkovej priemyselnej výrobe tak klesol zo 139,6 % v roku 2010 na 122,5 % v roku 2011. Hodnoty jednotlivých ukazovateľov zamestnanosti elektrotechnického priemyslu v predchádzajúcich rokoch aj ich podiel na celkovej priemyselnej výrobe sú uvedené v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka č. 35 – Súhrnná tabuľka ukazovateľov zamestnanosti elektrotechnického priemyslu

Ukazovateľ	Merná jednotka	2009	2010	2011	Zmena 2011/2010	
					absolútne vyjadrenie	index
Priemerný evidenčný počet zamestnancov	osoby	43 710	42 475	41 781	-694	98,4%
Podiel zamestnancov na celkovom počte zamestnancov za priemyselnú výrobu	%	13,1	13,2	12,4	-0,8	94,0%
Priemerná mesačná mzda	EUR	713,2	754,5	804,0	49,5	106,6%
Podiel mzdy na priemernej hrubej mesačnej mzde za priemyselnú výrobu	%	92,5	91,2	92,4	1,2	101,3%
Produktivita práce	tis. EUR	176,9	202,1	194,4	-7,7	96,2%
Podiel produktivity práce na celkovej produktivite za priemyselnú výrobu	%	153,3	139,6	122,5	-17,1	87,7%

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov ŠÚ SR

Grafické znázornenie podielu vybraných ukazovateľov elektrotechnického priemyslu na celkovej priemyselnej výrobe je znázornený na grafe č. 10.

Graf č. 10 – Vývoj podielu vybraných ukazovateľov elektrotech. priemyslu na celkovej priemyselnej výrobe
Zdroj: Spracovanie OHA

3.3 Vývoj vybraných ukazovateľov na úrovni divízií, skupín a tried

3.3.1 2.3.1 Počet podnikov

Po výraznom poklese počtu podnikov v priemyselnej výrobe v roku 2010 došlo v minulom roku k nárastu ich počtu, avšak úroveň z roku 2009 sa zatiaľ nepodarilo dosiahnuť. Podrobnejšie údaje o počte podnikov sú uvedené v tabuľke č. 36.

Tabuľka č. 36 – Počet podnikov v elektrotechnickom priemysle

Divízia/rok	2009	2010	2011	Zmena 2011/2010	
				absolútne vyjadrenie	index
26 – Výroba počítačových, elektronických a optických výrobkov	74	73	75	2	102,7%
27 – Výroba elektrických zariadení	129	131	149	17	113,0%
Elektrotechnický priemysel celkom	203	204	224	19	109,3%
Priemyselná výroba celkom	2 474	2 250	2 446	196	108,7%

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov ŠÚ SR

Vývoj počtu podnikov elektrotechnického priemyslu nekopíruje trend vývoja v priemyselnej výrobe, nakoľko tu dochádza v sledovanom období ku každoročnému rastu počtu podnikov. Tento trend platí aj pre jednotlivé divízie elektrotechnického priemyslu, pričom výraznejší nárast je zaznamenaný v rámci divízie 27 – Výroba elektrických zariadení, kde sa zvýšil počet podnikov o 17, čo predstavuje 13 %-ný rast. Detailné informácie o počte podnikov na úrovni skupín a tried sú uvedené v tabuľkách č. 37 a 38.

Tabuľka č. 37 – Počet podnikov divízie 26 – Výroba počítačových, elektr. a optických výrobkov

Skupina, trieda/rok	2009	2010	2011	Zmena 2011/2010	
				absolútne vyjadrenie	index
26.1 – Výroba elektr. komponentov a dosiek	38	32	34	2	106,3%

26.11 – Výroba elektr.komponentov	29	25	27	2	108,0%
26.12 – Výroba montovaných elektronických dosiek	9	7	7	0	100,0%
26.2 – Výroba počítačov a periférnych zariadení	5	7	6	-1	85,7%
26.3 – Výroba komunikačných zariadení	7	7	6	-1	85,7%
26.4 – Výroba spotrebnej elektroniky	9	9	9	0	100,0%
26.5 – Výroba nástrojov a zariadení na meranie, testovanie a navigovanie; hodín a hodínok	14	16	18	2	112,5%
26.51 – Výroba nástrojov a zariadení na meranie, testovanie a navigovanie	14	16	18	2	112,5%
26.52 – Výroba hodín a hodínok	–	–	–	–	–
26.6 – Výroba prístrojov na ožarovanie, elektromedicínskych a elektroterapeutických prístrojov	1	1	1	0	100,0%
26.7 – Výroba optických nástrojov a fotografických prístrojov	–	1	1	0	100,0%
26.8 – Výroba magnetických a optických médií	–	–	–	–	–
26 – Výroba počítačových, elektronických a optických výrobkov	74	73	75	2	102,7%

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov ŠÚ SR

V rámci divízie 26 – Výroba počítačových, elektronických a optických výrobkov (tabuľka č. 37) došlo k úbytku počtu podnikov v skupinách 26.2 – Výroba počítačov a periférnych zariadení a 26.3 – Výroba komunikačných zariadení, kde klesol počet podnikov v každej skupine o jeden podnik. Naopak nárast počtu podnikov bol zaznamenaný v skupinách 26.1 – Výroba elektronických komponentov a dosiek, konkrétne v triede 26.11 Výroba elektronických komponentov a v skupine 26.5 – Výroba nástrojov a zariadení na meranie, testovanie a navigovanie; hodín a hodínok, v triede 26.51 – Výroba nástrojov a zariadení na meranie, testovanie a navigovanie, v ktorých narástol počet podnikov zhodne o dva podniky. Výroba hodín a hodínok ako aj výroba magnetických a optických médií stále nemajú na Slovensku zástupcu medzi podnikmi.

Tabuľka č. 38 – Počet podnikov divízie 27 – Výroba elektrických zariadení

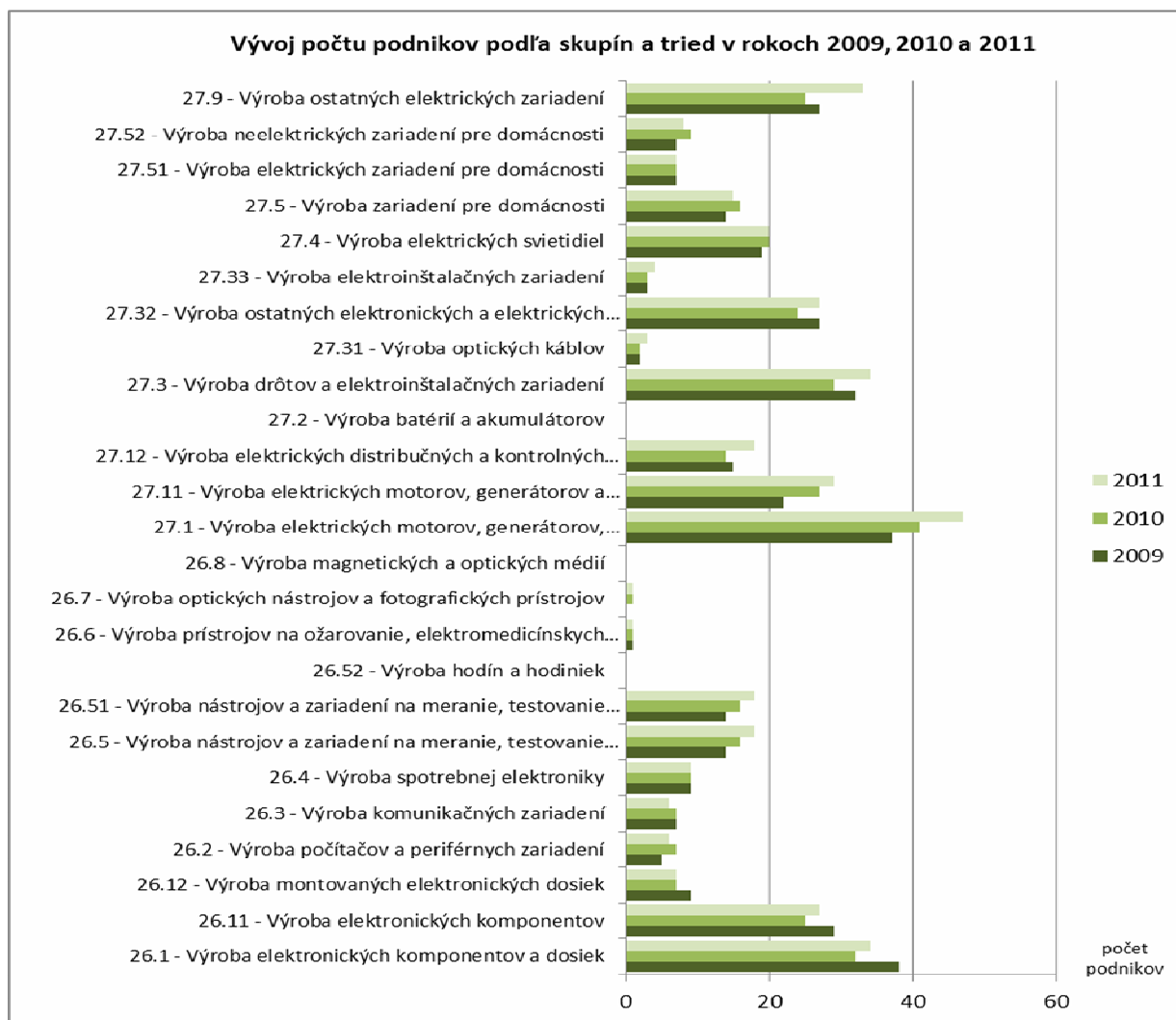
Skupina, trieda/rok	2009	2010	2011	Zmena 2011/2010	
				absolútne vyjadrenie	index
27.1 – Výroba elektrických motorov, generátorov, transformátorov a elektrických distribučných a kontrolných zariadení	37	41	47	6	114,6%
27.11 – Výroba elektrických motorov, generátorov a transformátorov	22	27	29	2	107,4%
27.12 – Výroba elektrických distribučných a kontrolných zariadení	15	14	18	4	128,6%
27.2 – Výroba batérií a akumulátorov	–	–	–	–	–
27.3 – Výroba drôtov a elektroinštalačných zariadení	32	29	34	5	117,2%
27.31 – Výroba optických káblov	2	2	3	1	150,0%
27.32 – Výroba ostatných elektronických a elektrických drôtov a káblov	27	24	27	3	112,5%
27.33 – Výroba elektroinštalačných zariadení	3	3	4	1	133,3%
27.4 – Výroba elektrických svietidiel	19	20	20	0	100,0%

27.5 – Výroba zariadení pre domácnosti	14	16	15	-1	93,8%
27.51 – Výroba elektrických zariadení pre domácnosti	7	7	7	0	100,0%
27.52 – Výroba neelektrických zariadení pre domácnosti	7	9	8	-1	88,9%
27.9 – Výroba ostatných elektrických zariadení	27	25	33	8	132,0%
27 – Výroba elektrických zariadení	129	131	149	18	113,7%

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov ŠÚ SR

V divízii 27 – Výroba elektrických motorov, generátorov, transformátorov a elektrických distribučných a kontrolných zariadení pribudlo najviac podnikov v skupine 27.9 – Výroba ostatných elektrických zariadení, kde narástol počet podnikov o osem. Šesť podnikov pribudlo v skupine 27.1 – Výroba elektrických motorov, generátorov, transformátorov a elektrických distribučných a kontrolných zariadení, ktorá predstavuje v posledných dvoch rokoch najpočetnejšiu skupinu a päť podnikov v skupine 27.3 – Výroba drôtov a elektroinštalačných zariadení. O jeden podnik klesol počet podnikov v skupine 27.5 – Výroba zariadení pre domácnosti, presnejšie v triede 27.52 – Výroba neelektrických zariadení pre domácnosti. Z tejto divízie zatiaľ stále nemáme zástupcu vo výrobe batérií a akumulátorov.

Podrobný vývoj počtu podnikov podľa jednotlivých skupín a tried v období rokov 2009 až 2011 je znázornený na nasledujúcom grafe.

Graf č. 11 – Vývoj počtu podnikov podľa skupín a tried v rokoch 2009, 2010 a 2011

Zdroj: Spracovanie OHA

3.3.2 Tržby

Elektrotechnický priemysel je po strojárskom priemysle druhým najvýznamnejším exportérom, čo dokazuje aj podiel tržieb z predaja do zahraničia na celkových tržbách, ktorý dosahuje až 83,5 % a je značne nad podielom tržieb z predaja do zahraničia za celú priemyselnú výrobu (tabuľka č. 39).

Tabuľka č. 39 – Tržby za vlastné výrobky a z predaja služieb v elektrotechnickom priemysle

Divízia/rok		2009		2010		2011		Zmena 2011/2010	
		v mil. EUR	v %	v mil. EUR	v %	v mil. EUR	v %	absolútne vyjadrenie	index
26 – Výroba počítačových, elektronických a optických výrobkov	celkom	6 084,6	100	6 722,1	100	5 973,1	100	-749,0	88,9%
	do zahraničia	5 157,9	84,8	5 836,8	86,8	4 899,4	82,0	-937,5	83,9%
	do eurozóny	4 442,8	73,0	4 771,5	71,0	3 189,4	53,4	-1 582,1	66,8%
27 – Výroba elektrických zariadení	celkom	1 972,9	100	2 236,2	100	2 506,8	100	270,6	112,1%
	do zahraničia	1 649,0	83,6	1 900,9	85,0	2 180,8	87,0	279,9	114,7%
	do eurozóny	1 038,8	52,7	1 260,8	56,4	1 462,2	58,3	201,4	116,0%
Elektrotechnický priemysel celkom	celkom	8 057,4	100	8 958,3	100	8 479,9	100	-478,4	94,7%
	do zahraničia	6 806,8	84,5	7 737,7	86,4	7 080,1	83,5	-657,6	91,5%
	do eurozóny	5 481,7	68,0	6 032,3	67,3	4 651,5	54,9	-1 380,8	77,1%
Priemyselná výroba celkom	celkom	40 919,2	100	49 332,9	100	56 374,6	100	7 041,8	114,3%
	do zahraničia	28 435,2	69,5	35 202,4	71,4	40 201,0	71,3	4 998,5	114,2%
	do eurozóny	19 036,8	46,5	22 866,6	46,4	25 224,4	44,7	2 357,8	110,3%

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov ŠÚ SR

Tržby za vlastné výrobky a z predaja služieb v priemyselnej výrobe vzrástli v roku 2011 oproti predchádzajúcemu roku o 7 mil. EUR a dosiahli tak 14,3 %-ný rast. Tržby elektrotechnického priemyslu však na rozdiel od tržieb celej priemyselnej výroby klesli o viac ako 478 mil. EUR, čo predstavuje

5,3 %-né zníženie. 22,9 %-ný prepád zaznamenali tržby z predaja do eurozóny, tržby z predaja do zahraničia poklesli o 8,5 %. Na tomto prepade sa podieľala divízia 26 – Výroba počítačových, elektronických a optických výrobkov, ktorej tržby klesli o 11,1 %, tržby z predaja do zahraničia o 16,1 % a tržby z predaja do eurozóny až o 33,2 %. Tento nepriaznivý vývoj zmiernil nárast tržieb v rámci divízie 27 – Výroba elektrických zariadení, kde rástli tržby od 12 do 16 %.

V nasledujúcich dvoch tabuľkách sú uvedené tržby z predaja podľa jednotlivých skupín a tried v rokoch 2009–2011.

Tabuľka č. 40 – Tržby za vlastné výrobky a z predaja služieb divízie 26 – Výroba počítačových, elektronických a optických výrobkov

Skupina, trieda/rok		2009		2010		2011		Zmena 2011/2010	
		v mil. EUR	v %	v mil. EUR	v %	v mil. EUR	v %	absolútne vyjadrenie	index
26.1 – Výroba elektronických komponentov a dosiek	celkom	960,2	100,0	1 093,1	100,0	1 208,5	100,0	115,3	110,6%
	do zahraničia	137,5	14,3	307,1	28,1	297,9	24,7	-9,2	97,0%
	do eurozóny	90,0	9,4	146,2	13,4	157,4	13,0	11,2	107,6%
26.11 – Výroba elektronických komponentov	celkom	853,1	100,0	1 014,3	100,0	1 140,8	100,0	126,5	112,5%
	do zahraničia	125,3	14,7	293,1	28,9	282,2	24,7	-10,9	96,3%
	do eurozóny	81,6	9,6	136,1	13,4	146,1	12,8	10,1	107,4%

26.12 – Výroba montovaných elektronických dosiek	celkom	107,1	100,0	78,8	100,0	67,6	100,0	-11,1	85,8%
	do zahraničia	12,2	11,4	14,0	17,8	15,7	23,3	1,7	112,3%
	do eurozóny	8,4	7,9	10,2	12,9	11,3	16,7	1,1	110,9%
26.2 – Výroba počítačov a periférnych zariadení	celkom	71,5	100,0	98,2	100,0	106,3	100,0	8,1	108,3%
	do zahraničia	67,0	93,6	93,5	95,3	93,2	87,7	-0,3	99,7%
	do eurozóny	49,3	69,0	58,3	59,4	58,0	54,5	-0,4	99,4%
26.3 – Výroba komunikačných zariadení	celkom	78,4	100,0	85,8	100,0	86,0	100,0	0,2	100,3%
	do zahraničia	46,4	59,3	61,1	71,3	74,1	86,1	12,9	121,2%
	do eurozóny	19,6	25,1	24,9	29,1	25,6	29,8	0,7	102,8%
26.4 – Výroba spotrebnej elektroniky	celkom	4 829,7	100,0	5 274,8	100,0	4 369,8	100,0	-905,0	82,8%
	do zahraničia	4 792,7	99,2	5 228,9	99,1	4 265,2	97,6	-963,7	81,6%
	do eurozóny	4 193,7	86,8	4 424,6	83,9	2 824,5	64,6	-1 600,1	63,8%
26.5 – Výroba nástrojov a zariadení na meranie, testovanie a navigovanie; hodín a hodínok	celkom	143,5	100,0	166,8	100,0	199,6	100,0	32,8	119,7%
	do zahraničia	114,1	79,5	143,2	85,9	166,1	83,2	22,9	116,0%
	do eurozóny	90,2	62,9	114,4	68,6	121,0	60,6	6,6	105,7%
26.51 – Výroba nástrojov a zariadení na meranie, testovanie a navigovanie	celkom	143,5	100,0	166,8	100,0	199,6	100,0	32,8	119,7%
	do zahraničia	114,1	79,5	143,2	85,9	166,1	83,2	22,9	116,0%
	do eurozóny	90,2	62,9	114,4	68,6	121,0	60,6	6,6	105,7%
26.52 – Výroba hodín a hodínok	celkom	–	100,0	–	100,0	–	100,0	–	–
	do zahraničia	–	–	–	–	–	–	–	–
	do eurozóny	–	–	–	–	–	–	–	–
26.6 – Výroba prístrojov na ožarovanie, elektromedicínskych a elektroterapeutických prístrojov	celkom	n/a	100,0	n/a	100,0	n/a	100,0	n/a	n/a
	do zahraničia	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
	do eurozóny	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
26.7 – Výroba optických nástrojov a fotografických prístrojov	celkom	–	100,0	n/a	100,0	n/a	100,0	n/a	n/a
	do zahraničia	–	–	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
	do eurozóny	–	–	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
26.8 – Výroba magnetických a optických médií	celkom	–	100,0	–	100,0	–	100,0	–	–
	do zahraničia	–	–	–	–	–	–	–	–
	do eurozóny	–	–	–	–	–	–	–	–
26 – Výroba počítačových, elektronických a optických výrobkov	celkom	6 084,6		6 722,1		5 973,1		-749,0	88,9%

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov ŠÚ SR

V rámci divízie 26 – Výroba počítačových, elektronických a optických výrobkov zaznamenali najväčší pokles v hodnotovom aj percentuálnom vyjadrení tržby vo výrobe spotrebnej elektroniky.

Celkové tržby tejto skupiny klesli v porovnaní s predchádzajúcim obdobím o 905 mil. EUR (17,2 %), tržby z predaja do zahraničia o takmer 964 mil. EUR (18,4 %) a tržby z predaja do eurozóny o 1,6 mld.

EUR, čím dosiahli úroveň iba 63,8 % z týchto tržieb v roku 2010. Naďalej si však udržala najväčší podiel tržieb z predaja do zahraničia (97,6 %) aj z predaja do eurozóny (64,6 %) na celkových tržbách skupiny.

Najväčší percentuálny nárast celkových tržieb dosiahla výroba nástrojov a zariadení na meranie, testovanie a navigovanie, v ktorej sa tržby zvýšili o 19,7 %. V hodnotovom vyjadrení to bola výroba elektronických komponentov, kde sa celkové tržby zvýšili o 126,5 mil. EUR.

Tabuľka č. 41 – Tržby za vlastné výrobky a z predaja služieb divízie 27 – Výroba elektrick. zariadení

Skupina, trieda/rok		2009		2010		2011		Zmena 2011/2010	
		v mil. EUR	v %	v mil. EUR	v %	v mil. EUR	v %	absolútne vyjadrenie	index
27.1 – Výroba elektrických motorov, generátorov, transformátorov a elektrických distribučných a kontrolných zariadení	celkom	756,8	100,0	847,0	100,0	989,3	100,0	142,3	116,8%
	do zahraničia	625,4	82,6	695,0	82,0	840,0	84,9	145,0	120,9%
	do eurozóny	320,0	42,3	415,2	49,0	529,2	53,5	114,0	127,4%
27.11 – Výroba elektrických motorov, generátorov a transformátorov	celkom	501,2	100,0	601,4	100,0	702,9	100,0	101,5	116,9%
	do zahraničia	394,7	78,8	474,8	79,0	587,0	83,5	112,2	123,6%
	do eurozóny	216,5	43,2	275,7	45,8	358,0	50,9	82,3	129,8%
27.12 – Výroba elektrických distribučných a kontrolných zariadení	celkom	255,7	100,0	245,7	100,0	286,5	100,0	40,8	116,6%
	do zahraničia	230,7	90,2	220,1	89,6	253,0	88,3	32,9	114,9%
	do eurozóny	103,5	40,5	139,5	56,8	171,2	59,8	31,7	122,7%
27.2 – Výroba batérií a akumulátorov	celkom	–	100,0	–	100,0	–	100,0	–	–
	do zahraničia	–	–	–	–	–	–	–	–
	do eurozóny	–	–	–	–	–	–	–	–
27.3 – Výroba drôtov a elektroinštalčných zariadení	celkom	220,3	100,0	266,3	100,0	306,8	100,0	40,5	115,2%
	do zahraničia	176,0	79,9	239,1	89,8	278,9	90,9	39,8	116,7%
	do eurozóny	120,5	54,7	193,2	72,5	234,3	76,4	41,1	121,3%
27.31 – Výroba optických káblov	celkom	n/a	100,0	n/a	100,0	11,4	100,0	n/a	n/a
	do zahraničia	n/a	n/a	n/a	n/a	5,3	46,7	n/a	n/a
	do eurozóny	n/a	n/a	n/a	n/a	2,0	17,1	n/a	n/a
27.32 – Výroba ostatných elektronických a elektrických drôtov a káblov	celkom	188,3	100,0	244,6	100,0	281,1	100,0	36,5	114,9%
	do zahraničia	168,7	89,6	225,2	92,1	262,9	93,5	37,7	116,7%
	do eurozóny	118,1	62,7	185,4	75,8	224,9	80,0	39,5	121,3%
27.33 – Výroba elektroinštalčných zariadení	celkom	n/a	100,0	n/a	100,0	14,3	100,0	n/a	n/a
	do zahraničia	n/a	n/a	n/a	n/a	10,7	75,1	n/a	n/a
	do eurozóny	n/a	n/a	n/a	n/a	7,4	51,9	n/a	n/a

27.4 – Výroba elektrických svietidiel	celkom	368,4	100,0	458,9	100,0	524,8	100,0	65,9	114,3%
	do zahraničia	294,1	79,8	384,0	83,7	469,7	89,5	85,7	122,3%
	do eurozóny	247,9	67,3	289,7	63,1	363,3	69,2	73,5	125,4%
27.5 – Výroba zariadení pre domácnosti	celkom	388,5	100,0	365,5	100,0	352,6	100,0	-12,9	96,5%
	do zahraničia	338,3	87,1	314,0	85,9	304,0	86,2	-10,0	96,8%
	do eurozóny	181,7	46,8	173,1	47,4	170,8	48,4	-2,3	98,7%
27.51 – Výroba elektrických zariadení pre domácnosti	celkom	346,8	100,0	324,3	100,0	309,7	100,0	-14,6	95,5%
	do zahraničia	314,1	90,6	290,2	89,5	280,8	90,7	-9,4	96,7%
	do eurozóny	167,5	48,3	159,8	49,3	157,3	50,8	-2,4	98,5%
27.52 – Výroba neelektrických zariadení pre domácnosti	celkom	41,7	100,0	41,2	100,0	42,9	100,0	1,7	104,2%
	do zahraničia	24,3	58,2	23,8	57,7	23,2	54,0	-0,6	97,6%
	do eurozóny	14,1	33,9	13,3	32,3	13,4	31,3	0,1	101,0%
27.9 – Výroba ostatných elektrických zariadení	celkom	238,8	100,0	298,4	100,0	333,3	100,0	34,8	111,7%
	do zahraničia	215,2	90,1	268,9	90,1	288,2	86,5	19,3	107,2%
	do eurozóny	168,8	70,7	189,6	63,5	164,7	49,4	-24,9	86,9%
27 – Výroba elektrických zariadení	celkom	1 972,9		2 236,2		2 506,8		270,6	112,1%

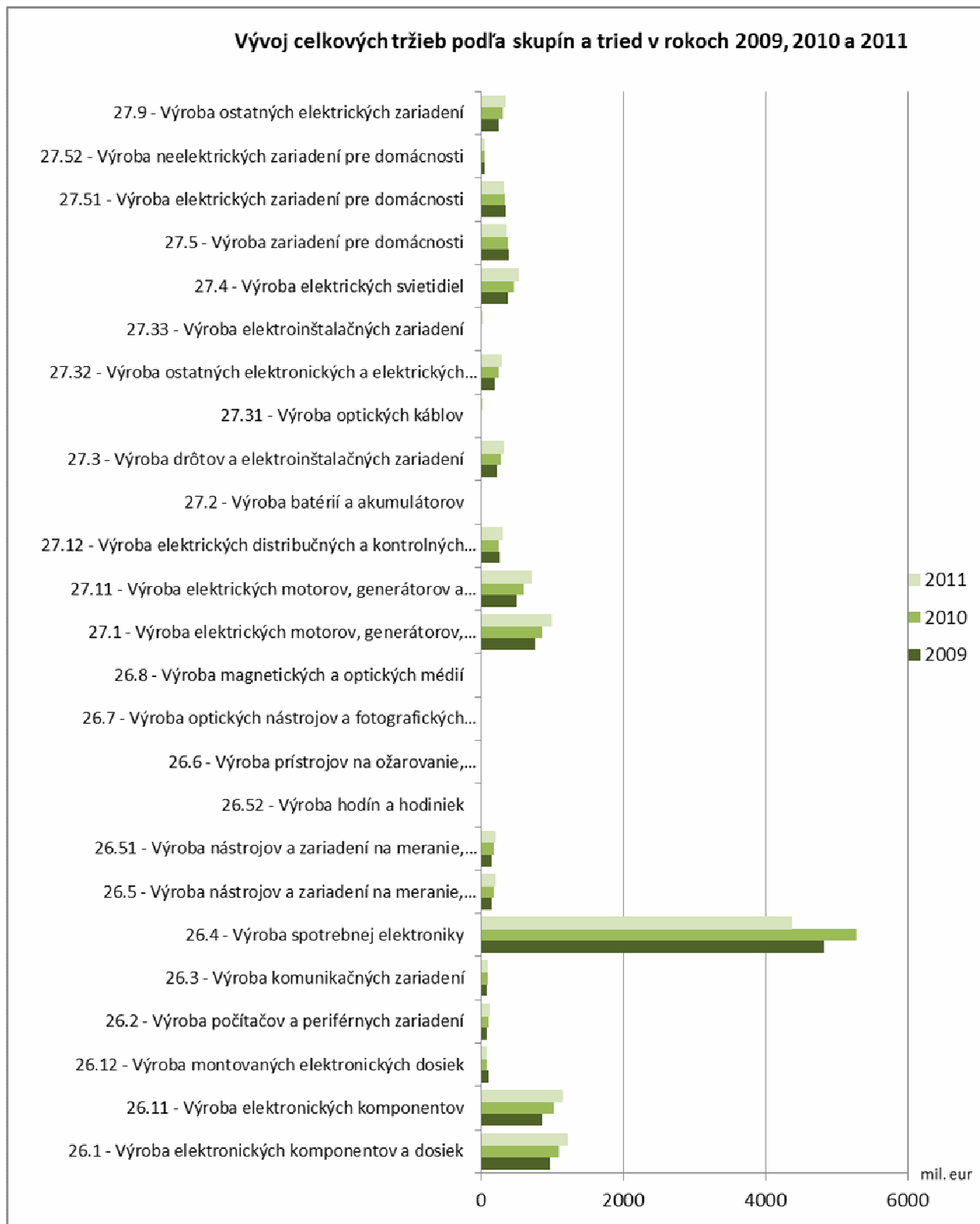
Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov ŠÚ SR

V divízii 27 – Výroba elektrických zariadení najviac rástli tržby vo výrobe elektrických motorov, generátorov, transformátorov a elektrických distribučných a kontrolných zariadení. Celkové tržby sa zvýšili o 142,3 mil. EUR (16,8 %), tržby z predaja do zahraničia o 145 mil. EUR (20,9 %) a tržby z predaja do eurozóny o 114 mil. EUR (27,4 %). Tento rast v skupine kopírovali obe triedy, pričom celkové tržby vo výrobe elektrických motorov, generátorov a transformátorov vzrástli o 101,5 mil. EUR (16,9 %), tržby z predaja do zahraničia o 112,2 mil. EUR (23,6 %), tržby z predaja do eurozóny o 82,3 mil. EUR (29,8 %) a celkové tržby vo výrobe elektrických distribučných a kontrolných zariadení o 40,8 mil. EUR (29,8 %), tržby z predaja do zahraničia o 32,9 mil. EUR (14,9 %) a z predaja do eurozóny o 31,7 mil. EUR (22,7 %).

Naopak pokles tržieb zaznamenala výroba zariadení pre domácnosti, najmä výroba elektrických zariadení pre domácnosti, v ktorej poklesli celkové tržby o 14,6 mil. EUR (4,5 %), tržby z predaja do zahraničia o 9,4 mil. EUR (3,3 %) a tržby z predaja do eurozóny o 2,4 mil. EUR (1,5 %). Najvýraznejšie poklesli tržby z predaja do eurozóny vo výrobe ostatných elektrických zariadení, ktoré klesli o 24,9 mil. EUR a dosiahli tak úroveň 86,9 % z týchto tržieb v minulom roku.

Najväčší podiel tržieb z predaja do zahraničia (93,5 %) dosahuje výroba ostatných elektronických a elektrických drôtov a káblov, rovnako ako v prípade tržieb z predaja do eurozóny (80 %).

Na nasledujúcom grafe sú znázornené celkové tržby podľa jednotlivých skupín a tried za roky 2009, 2010 a 2011.

Graf č. 12 – Vývoj celkových tržieb podľa skupín a tried v rokoch 2009, 2010 a 2011
Zdroj: Spracovanie OHA

3.3.3 Zamestnanosť

Odvetvie elektrotechnického priemyslu je tiež jedným z najväčších zamestnávateľov nielen v rámci priemyselnej výroby, ale v rámci celého priemyslu na Slovensku. Vývoj počtu zamestnancov za posledné 3 roky je uvedený v tabuľke č. 42.

Tabuľka č. 42 – Počet zamestnancov v elektrotechnickom priemysle

Divízia/rok	2009	2010	2011	Zmena 2011/2010	
				absolútne vyjadrenie	index
26 – Výroba počítačových, elektronických a optických výrobkov	19 800	18 700	16 725	-1 975	89,4%
27 – Výroba elektrických zariadení	24 100	24 036	25 426	1 390	105,8%
Elektrotechnický priemysel celkom	43 900	42 735	42 151	-585	98,6%
Priemyselná výroba celkom	338 236	322 299	340 413	18 114	105,6%

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov ŠÚ SR

Napriek nárastu počtu zamestnancov v priemyselnej výrobe v roku 2011 oproti roku 2010 došlo v elektrotechnickom priemysle k zníženiu počtu zamestnancov o 585, čo predstavuje asi 1,4 %-ný pokles. K tomuto negatívnemu vývoju prispel najmä pokles počtu zamestnancov v rámci divízie 26 – Výroba počítačových, elektronických a optických výrobkov, kde sa počet zamestnancov znížil až o desatinu, čo predstavuje pokles o 1 975 zamestnancov. Tento pokles bol z časti korigovaný nárastom zamestnancov divízie 27 – Výroba elektrických zariadení v počte 1 390 (5,8 %). Počet zamestnancov podľa jednotlivých skupín a tried je uvedený v tabuľke č. 43 a 44.

Tabuľka č. 43 – Počet zamestnancov divízie 26 – Výroba počítačových, elektronických a optických výrobkov

Skupina, trieda/rok	2009	2010	2011	Zmena 2011/2010	
				absolútne vyjadrenie	index
26.1 – Výroba elektronických komponentov a dosiek	7 647	7 248	5 720	-1 528	78,9%
26.11 – Výroba elektronických komponentov	6 488	6 292	4 932	-1 360	78,4%
26.12 – Výroba montovaných elektronických dosiek	1 159	956	788	-168	82,4%
26.2 – Výroba počítačov a periférnych zariadení	829	966	964	-2	99,8%
26.3 – Výroba komunikačných zariadení	1 425	1 445	1 436	-9	99,4%
26.4 – Výroba spotrebnej elektroniky	8 165	7 424	6 764	-660	91,1%
26.5 – Výroba nástrojov a zariadení na meranie, testovanie a navigovanie; hodín a hodínok	1 712	1 578	1 806	228	114,4%
26.51 – Výroba nástrojov a zariadení na meranie, testovanie a navigovanie	1 712	1 578	1 806	228	114,4%
26.52 – Výroba hodín a hodínok	–	–	–	–	–
26.6 – Výroba prístrojov na ožarovanie, elektromedicínskych a elektroterapeutických prístrojov	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
26.7 – Výroba optických nástrojov a fotografických prístrojov	–	n/a	n/a	n/a	n/a
26.8 – Výroba magnetických a optických médií	–	–	–	–	–

26 – Výroba počítačových, elektronických a optických výrobkov	19 800	18 700	16 725	-1 975	89,4%
--	---------------	---------------	---------------	---------------	--------------

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov ŠÚ SR

Najviac zamestnancov pracovalo v roku 2011 vo výrobe spotrebnej elektroniky (6 764), kde však dochádza v posledných rokoch k negatívnemu vývoju. V minulom roku teda pokračoval klesajúci trend, keď sa počet zamestnancov znížil o 660 (8,9 %). Najväčší pokles však zaznamenala výroba elektronických komponentov, kde klesol počet zamestnancov o viac ako pätinu, čo predstavuje 1 360 zamestnancov. Naopak 228 zamestnancov pribudlo vo výrobe nástrojov a zariadení na meranie, testovanie a navigovanie, čo súvisí pravdepodobne s príchodom dvoch nových podnikov do odvetvia v rámci tejto triedy.

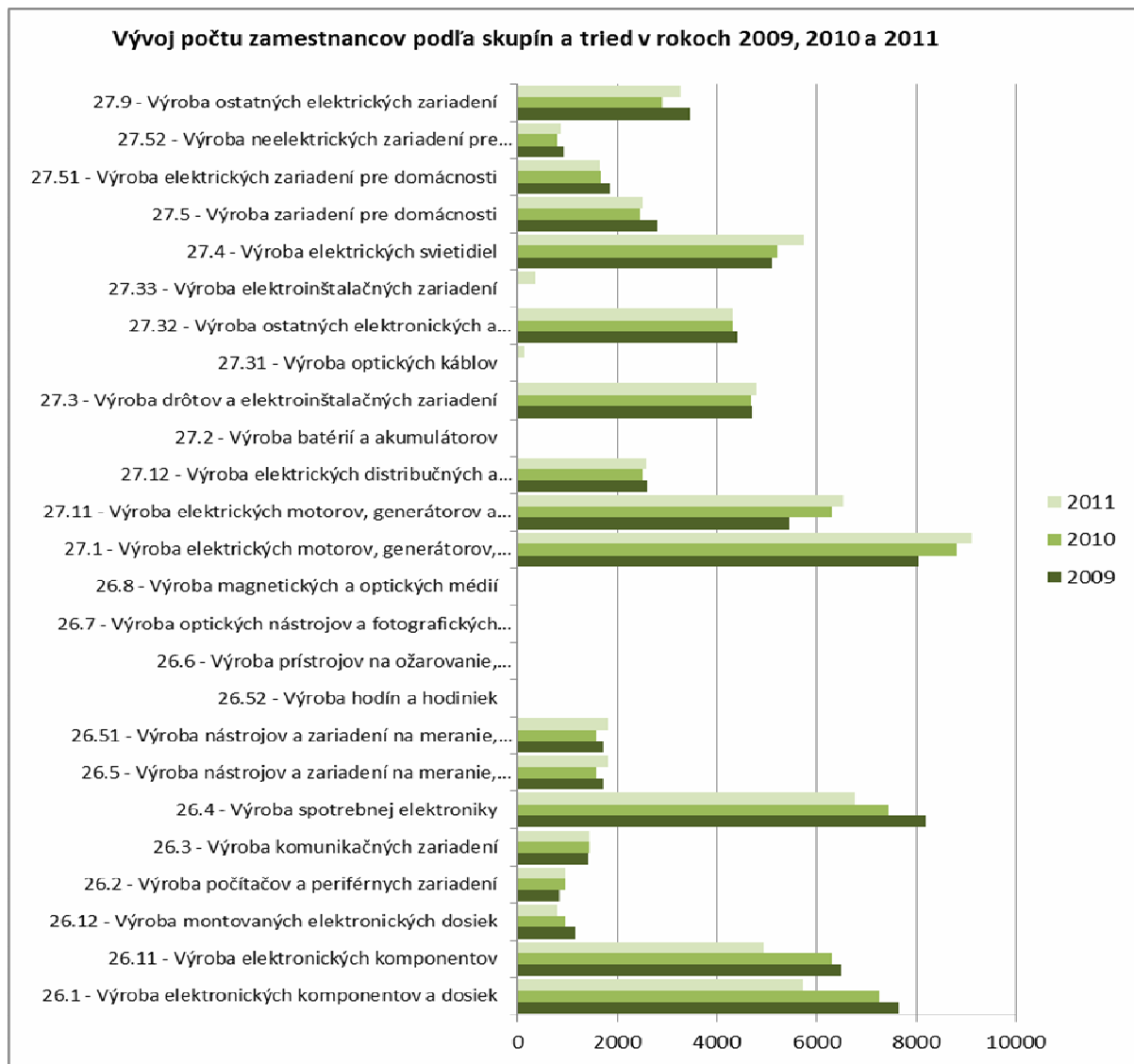
Tabuľka č. 44 – Počet zamestnancov divízie 27 – Výroba elektrických zariadení

Skupina, trieda/rok	2009	2010	2011	Zmena 2011/2010	
				absolútne vyjadrenie	index
27.1 – Výroba elektrických motorov, generátorov, transformátorov a elektrických distribučných a kontrolných zariadení	8 048	8 800	9 104	304	103,5%
27.11 – Výroba elektrických motorov, generátorov a transformátorov	5 454	6 294	6 529	235	103,7%
27.12 – Výroba elektrických distribučných a kontrolných zariadení	2 594	2 507	2 575	68	102,7%
27.2 – Výroba batérií a akumulátorov	–	–	–	–	–
27.3 – Výroba drôtov a elektroinštalčných zariadení	4 697	4 688	4 808	120	102,6%
27.31 – Výroba optických káblov	n/a	n/a	134	n/a	n/a
27.32 – Výroba ostatných elektronických a elektrických drôtov a káblov	4 394	4 315	4 314	-1	100,0%
27.33 – Výroba elektroinštalčných zariadení	n/a	n/a	360	n/a	n/a
27.4 – Výroba elektrických svietidiel	5 089	5 202	5 743	541	110,4%
27.5 – Výroba zariadení pre domácnosti	2 802	2 455	2 512	57	102,3%
27.51 – Výroba elektrických zariadení pre domácnosti	1 861	1 661	1 648	-13	99,2%
27.52 – Výroba neelektrických zariadení pre domácnosti	941	794	864	70	108,8%
27.9 – Výroba ostatných elektrických zariadení	3 465	2 890	3 260	370	112,8%
27 – Výroba elektrických zariadení	24 100	24 036	25 426	1 390	105,8%

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov ŠÚ SR

Vo výrobe elektrických zariadení došlo v prevažnej miere k nárastu počtu zamestnancov. Najviac zamestnancov pritom pribudlo vo výrobe elektrických svietidiel (541) a vo výrobe ostatných elektrických zariadení (370), kde to predstavovalo aj najväčší percentuálny prírastok (12,8 %). Najväčší počet zamestnaných je aj naďalej vo výrobe elektrických motorov, generátorov a transformátorov (6 529). K veľmi malému 0,8 %-nému poklesu počtu zamestnancov došlo len vo výrobe elektrických zariadení pre domácnosti, čo predstavuje 13 zamestnancov.

Grafické znázornenie počtu zamestnancov jednotlivých skupín a tried v rámci elektrotechnického priemyslu za posledné 3 roky je uvedené na grafe č. 13.

Graf č. 13 – Vývoj počtu zamestnancov podľa skupín a tried v rokoch 2009, 2010 a 2011
Zdroj: Spracovanie OHA

3.3.4 Produktivita práce

Popri zamestnanosti je významným ukazovateľom pre zhodnotenie vývoja odvetvia tiež produktivita práce. Základné údaje o nej v rámci elektrotechnického priemyslu sú zhrnuté v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka č. 45 – Produktivita práce v elektrotechnickom priemysle (v tis. EUR)

Divízia/rok	2009	2010	2011	Zmena 2011/2010	
				absolútne vyjadrenie	index
26 – Výroba počítačových, elektronických a optických výrobkov	307,3	359,5	357,1	-2,3	99,4%
27 – Výroba elektrických zariadení	81,9	93,0	98,6	5,6	106,0%
Elektrotechnický priemysel celkom	183,5	209,6	201,2	-8,4	96,0%
Priemyselná výroba celkom	121,0	153,1	165,6	12,5	108,2%

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov ŠÚ SR

Produktivita práce v odvetví elektrotechnického priemyslu v minulom roku poklesla o 4 % (8 400 EUR), zatiaľ čo produktivita práce v priemyselnej výrobe narástla o 8,2 % (12 500 EUR). Napriek tomu dosahuje produktivita práce elektrotechnického priemyslu podstatne vyššie hodnoty ako produktivita práce priemyselnej výroby, pričom produktivita práce divízie 26 – Výroba počítačových, elektronických a optických výrobkov dosahuje viac ako dvojnásobok produktivity práce priemyselnej výroby. Podrobnejšie údaje o produktivite sú uvedené v nasledujúcich tabuľkách.

Tabuľka č. 46 – Produktivita práce divízie 26 – Výroba počítačových, elektronických a optických výrobkov (v tis. EUR)

Skupina, trieda/rok	2009	2010	2011	Zmena 2011/2010	
				absolútne vyjadrenie	index
26.1 – Výroba elektronických komponentov a dosiek	125,6	150,8	211,3	60,5	140,1%
26.11 – Výroba elektronických komponentov	131,5	161,2	231,3	70,1	143,5%
26.12 – Výroba montovaných elektronických dosiek	92,4	82,4	85,8	3,4	104,2%
26.2 – Výroba počítačov a periférnych zariadení	86,3	101,6	110,2	8,6	108,5%
26.3 – Výroba komunikačných zariadení	55,0	59,4	59,9	0,5	100,9%
26.4 – Výroba spotrebnej elektroniky	591,5	710,5	646,0	-64,5	90,9%
26.5 – Výroba nástrojov a zariadení na meranie, testovanie a navigovanie; hodín a hodínok	83,8	105,7	110,5	4,8	104,6%
26.51 – Výroba nástrojov a zariadení na meranie, testovanie a navigovanie	83,8	105,7	110,5	4,8	104,6%
26.52 – Výroba hodín a hodínok	–	–	–	–	–
26.6 – Výroba prístrojov na ožarovanie, elektromedicínskych a elektroterapeutických prístrojov	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
26.7 – Výroba optických nástrojov a fotografických prístrojov	–	n/a	n/a	n/a	n/a
26.8 – Výroba magnetických a optických médií	–	–	–	–	–
26 – Výroba počítačových, elektronických a optických výrobkov	307,3	359,5	357,1	-2,3	99,4%

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov ŠÚ SR

V súvislosti s poklesom tržieb vo výrobe spotrebnej elektroniky došlo tiež k najvýraznejšiemu poklesu produktivity práce v tejto skupine v rámci divízie 26 – Výroba počítačových, elektronických a optických výrobkov, ktorý predstavuje zníženie produktivity práce o 64 475 EUR (9,1 %). Napriek tomuto poklesu dosahuje výroba spotrebnej elektroniky najvyššiu hodnotu produktivity práce v rámci celého odvetvia (viac ako 646 tisíc EUR). Najvyšší nárast produktivity práce (o viac ako 60tisíc EUR) dosiahla výroba elektronických komponentov, čo predstavuje 43,5 %:-ný nárast. Produktivita práce v ostatných skupinách a triedach rástla len mierne.

Tabuľka č. 47 – Produktivita práce divízie 27 – Výroba elektrických zariadení (v tis. EUR)

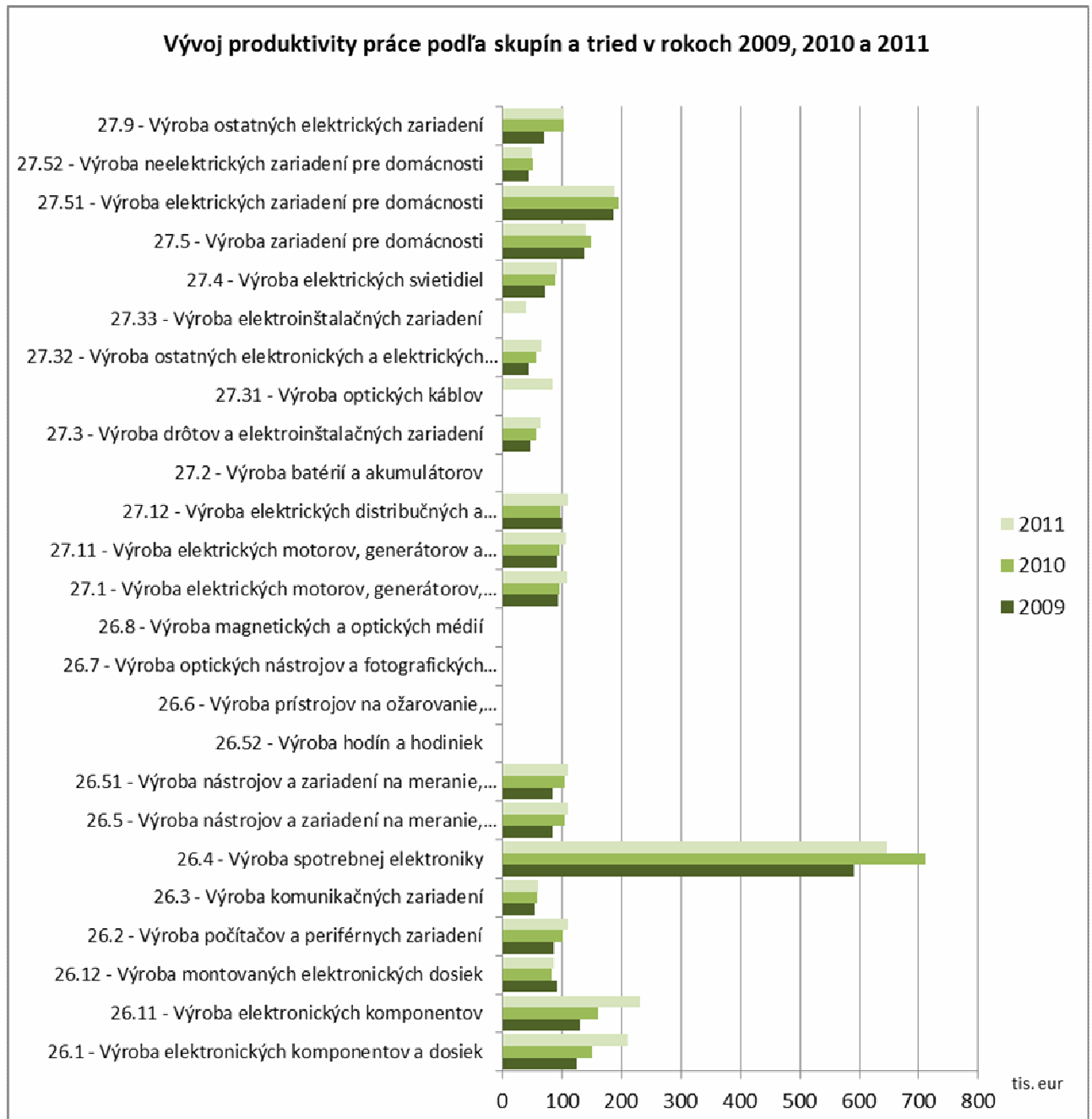
Skupina, trieda/rok	2009	2010	2011	Zmena 2011/2010	
				absolútne vyjadrenie	index
27.1 – Výroba elektrických motorov, generátorov, transformátorov a elektrických distribučných a kontrolných zariadení	94,0	96,3	108,7	12,4	112,9%

27.11 – Výroba elektrických motorov, generátorov a transformátorov	91,9	95,5	107,7	12,1	112,7%
27.12 – Výroba elektrických distribučných a kontrolných zariadení	98,6	98,0	111,3	13,3	113,5%
27.2 – Výroba batérií a akumulátorov	–	–	–	–	–
27.3 – Výroba drôtov a elektroinštalačných zariadení	46,9	56,8	63,8	7,0	112,3%
27.31 – Výroba optických káblov	n/a	n/a	85,2	n/a	n/a
27.32 – Výroba ostatných elektronických a elektrických drôtov a káblov	42,9	56,7	65,2	8,5	114,9%
27.33 – Výroba elektroinštalačných zariadení	n/a	n/a	39,7	n/a	n/a
27.4 – Výroba elektrických svietidiel	72,4	88,2	91,4	3,2	103,6%
27.5 – Výroba zariadení pre domácnosti	138,7	148,9	140,4	-8,5	94,3%
27.51 – Výroba elektrických zariadení pre domácnosti	186,4	195,2	187,9	-7,3	96,2%
27.52 – Výroba neelektrických zariadení pre domácnosti	44,3	51,8	49,6	-2,2	95,7%
27.9 – Výroba ostatných elektrických zariadení	68,9	103,3	102,2	-1,0	99,0%
27 – Výroba elektrických zariadení	81,9	93,0	98,6	5,6	106,0%

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov ŠÚ SR

V rámci divízie 27 – Výroba elektrických zariadení nedošlo z hodnotového hľadiska k až takým výrazným zmenám v produktivite práce ako v divízii 26 – Výroba počítačových, elektronických a optických výrobkov. Najväčší nárast produktivity práce bol zaznamenaný vo výrobe elektrických distribučných a kontrolných zariadení (o viac ako 13 tisíc EUR), naopak k najväčšiemu poklesu došlo vo výrobe elektrických zariadení pre domácnosti (o viac ako 7 tisíc EUR), ktorá však dosahuje v rámci divízie dlhodobo najvyššiu hodnotu produktivity práce, takmer 188 tisíc EUR.

Vývoj produktivity práce v odvetví elektrotechnického priemyslu podľa jednotlivých skupín a tried v období rokov 2009 až 2011 je graficky znázornený na grafe č. 14.

Graf č. 14 – Vývoj produktivity práce podľa skupín a tried v rokoch 2009, 2010 a 2011

Zdroj: Spracovanie OHA

3.4 Zhrnutie

Elektrotechnický priemysel je jedným z najväčších priemyselných odvetví na svete. Toto silné postavenie dosahuje odvetvie elektrotechniky aj na Slovensku, pričom v rámci európskej únie prekračujú základné ukazovatele únijný priemer v značnej miere. Spolu so strojárskym priemyslom, ktorého súčasťou je aj automobilový priemysel sa rozhodujúcou mierou podieľajú na tvorbe hrubého domáceho produktu a najmä na slovenskom vývoze. Patrí tiež medzi odvetvia, kde sa vytvára toľko žiadaná pridaná hodnota.

V poslednom období došlo k poklesu cien elektrotechnických produktov a spotrebnej elektroniky ako aj k znižovaniu objemu zákaziek. Aj napriek miernemu poklesu väčšiny analyzovaných ukazovateľov predstavuje elektrotechnický priemysel jeden z hlavných pilierov

slovenského hospodárstva a poskytuje množstvo príležitostí pre jeho ďalší rozvoj a upevnenie si pozície v priemyselnej výrobe na Slovensku.

Okrem vytvárania dobrých podmienok pre jeho rozvoj a zlepšovania podnikateľského prostredia je však potrebné venovať pozornosť aj záchrane slovenského odborného školstva. Dostatok kvalifikovanej pracovnej sily bol, okrem iného, jednou z hlavných konkurenčných výhod Slovenska v porovnaní s okolitými krajinami. V súčasnosti už ale možno badať nedostatok kvalifikovaných i rečovo zdatných operátorov, majstrov výroby, špecialistov, ktorí dokážu samostatne riešiť vznikajúce výrobné problémy. Vybavenie učební väčšiny stredných škôl s elektrotechnickým zameraním je značne zastaralé a tiež samotný záujem o technické vzdelávanie klesá.

Cieľom Slovenska by preto malo byť rozvíjanie spolupráce medzi školami a komerčnými firmami, ktoré by umožnilo transfer znalostí a technológií a prinášalo komerčne využiteľné riešenia. Taktiež by mohlo prispieť k reštrukturalizácii výrobnej základne, ktorou by sa zlepšila produktivita práce a kvalita výrobkov. Rovnako by to umožnilo väčšiu špecializáciu výrobkov s orientáciou na inovované výrobky s vyššou pridanou hodnotou a postupnú transformáciu Slovenska ako výrobnej základne na vývoju.

3.5 Najvýznamnejší zástupcovia elektrotechnického priemyslu na Slovensku

Samsung Electronics Slovakia, s.r.o.

Spoločnosť Samsung je globálny líder v oblasti mobilných telefónov, spotrebnej elektroniky a digitálnych médií. Na Slovensku má dva výrobné závody.

Spoločnosť *Samsung Electronics Slovakia, s.r.o.* pôsobí v Galante od roku 2002 ako dcérska spoločnosť kórejskej spoločnosti *Samsung Electronics*. V priebehu niekoľkých rokov stala najväčším výrobným závodom spoločnosti Samsung v Európe. So svojou výrobou LCD televízorov je tiež už niekoľko rokov najväčším elektrotechnickým podnikom na Slovensku. Za desať rokov vyrobila 60 miliónov produktov a preinvestovala viac než 350 miliónov EUR.

Spoločnosť začínala s výrobou počítačových monitorov, v roku 2004 otvorila prevádzku zameranú na technologicky náročnú produkciu laserových tlačiarní, satelitných súprav, LCD televízorov a DVD prehrávačov. Neskôr bol výrobný program spoločnosti zameraný na montáž plazmových a LCD televízorov, LCD monitorov, MP3 prehrávače, DVD rekordéry, Blue-ray prehrávače, domáce kiná a iné domáce spotrebiče. V súčasnosti je produkcia spoločnosti zameraná najmä na výrobu najmodernejších LCD televízorov s LED technológiou, ktorá umožňuje sledovať obraz v 3D rozlíšení a s funkciou SMART.

Tabuľka č. 48 – Vybrané ukazovatele spoločnosti SAMSUNG Electronics Slovakia s.r.o.

Ukazovateľ	Merná jednotka	2009	2010	2011	Zmena 2011/2010	
					absolútne vyjadrenie	index
Výroba	mil. EUR	–	–	–	n/a	n/a
Tržby	mil. EUR	3 168,2	3 247,2	3 152,8	-94,4	97,1%
Výsledok hospodárenia po zdanení	mil. EUR	236,9	118,0	164,9	46,8	139,7%
Rentabilita tržieb	%	7,5	3,6	5,2	1,6	144,1%
Priemerný evidenčný počet zamestnancov	osoby	3 000	2 409	2 000	-409	83,0%
Produktivita práce	tis. EUR	1 056,1	1 347,9	1 576,4	228,4	116,9%

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov Hospodárskeho registra

Spoločnosť *Samsung Display Slovakia s.r.o.* začala v roku 2008 s výrobou LCD modulov v priemyselnom parku v obci Voderady neďaleko Trnavy. Je to jediný závod spoločnosti Samsung v

Európe na výrobu LCD modulov, ktoré sú základnou súčiastkou televízorov a monitorov s LCD obrazovkami, ktorého výroba je mimoriadne technologicky náročná.

Slovenská republika priznala spoločnosti štatút významnej investície, ktorej uskutočnenie je vo verejnom záujme.

Tabuľka č. 49 – Vybrané ukazovatele spoločnosti Samsung Display Slovakia, s.r.o.

Ukazovateľ	Merná jednotka	2009	2010	2011	Zmena 2011/2010	
					absolútne vyjadrenie	index
Výroba	mil. EUR	406,9	363,8	–	n/a	n/a
Tržby	mil. EUR	406,9	361,5	625,1	263,6	172,9%
Výsledok hospodárenia po zdanení	mil. EUR	10,8	15,9	15,1	-0,8	95,1%
Rentabilita tržieb	%	2,7	4,4	2,4	-2,0	55,0%
Priemerný evidenčný počet zamestnancov	osoby	1 059	1 060	901	-159	85,0%
Produktivita práce	tis. EUR	384,2	341,1	693,8	352,8	203,4%

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov Hospodárskeho registra

Foxconn Slovakia, spol. s r.o.

Foxconn Slovakia je na slovenskom trhu od júla 2010. Ide o bývalú fabriku japonskej *Sony*, ktorá začala na slovenskom trhu pôsobiť v druhej polovici 90. rokov ako Technologické centrum Trnava. Orientovala sa na výrobu televíznych prijímačov, servis hracích konzol PlayStation pre Európu, ale aj výrobu komponentov do televízorov. Po presťahovaní sa do nitrianskeho priemyselného parku spustila v roku 2007 výrobu LCD televízorov. V nasledujúcom roku do priemyselného parku presunulo svoje pôsobenie aj Distribučné centrum Sony, ktoré zabezpečovalo logistické služby pre LCD televízory v rámci Európy.

V roku 2010 spoločnosť Sony a taiwanská spoločnosť Hon Hai uzavreli strategickú dohodu o odkúpení výrobného závodu do vlastníctva spoločnosti *Foxconn Slovakia*, svetového lídra v oblasti výroby elektrotechniky. Zameranie závodu po tejto transakcii zostalo nezmenené, naďalej sa orientuje na výrobu LCD televízorov a svoj výrobný program plánuje v budúcnosti rozširovať.

Tabuľka č. 50 – Vybrané ukazovatele spoločnosti Foxconn Slovakia, spol. s r.o.

Ukazovateľ	Merná jednotka	2009	2010	2011	Zmena 2011/2010	
					absolútne vyjadrenie	index
Výroba	mil. EUR	–	–	–	n/a	n/a
Tržby	mil. EUR	1 237,6	1 426,7	1 042,0	-384,7	73%
Výsledok hospodárenia po zdanení	mil. EUR	–	–	–	n/a	n/a
Rentabilita tržieb	%	–	–	–	n/a	n/a
Priemerný evidenčný počet zamestnancov	osoby	3 333	2 864	2 895	31	101,1%
Produktivita práce	tis. EUR	371,3	498,2	359,9	-138,2	72,3%

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov Hospodárskeho registra

Whirlpool Slovakia spol. s r.o.

Spoločnosť *Whirlpool Slovakia* patriaca americkému koncernu *Whirlpool Corporation* pôsobí na Slovensku už viac ako dvadsať rokov. Hlavnou činnosťou spoločnosti je výroba automatických práčok pre celosvetové potreby skupiny Whirlpool, ktorá sa realizuje vo výrobnom závode spoločnosti v Poprade.

Z účtovného hľadiska spoločnosť vykazuje zväčša záporný hospodársky výsledok z dôvodu spôsobu vnútrofirmitného zúčtovania, ktorý zo slovenskej fabriky „exportuje“ zisky v rámci optimalizácie v celom koncerne. Navyše, v rámci ďalšej optimalizácie platí ostatným značkám v skupine nemalé poplatky za využívanie ich značky.

Tabuľka č. 51 – Vybrané ukazovatele spoločnosti Whirlpool Slovakia spol. s r.o.

Ukazovateľ	Merná jednotka	2009	2010	2011	Zmena 2011/2010	
					absolútne vyjadrenie	index
Výroba	mil. EUR	–	–	–	n/a	n/a
Tržby	mil. EUR	306,0	282,9	264,5	-18,4	93,5%
Výsledok hospodárenia po zdanení	mil. EUR	-1,0	0,4	-8,0	-8,4	n/a
Rentabilita tržieb	%	–	0,2	–	n/a	n/a
Priemerný evidenčný počet zamestnancov	osoby	1 300	1 030	1 200	170	116,5%
Produktivita práce	tis. EUR	235,4	274,7	220,4	-54,2	80,2%

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov Hospodárskeho registra

Hansol Technics Europe s.r.o.

Spoločnosť Hansol začala svoje pôsobenie v elektrotechnickom priemysle výrobou počítačových monitorov v roku 1996. V roku 2000 spoločnosť úspešne vstúpila na trh so zadnou svetelnou jednotkou – BLU. Založením spoločnosti *Hansol LCD Slovakia, s.r.o.* v marci 2007 sa významnou mierou posilnila pozícia producenta TFT LCD komponentov na svetovom trhu.

Tabuľka č. 52 – Vybrané ukazovatele spoločnosti Hansol Technics Europe s.r.o.

Ukazovateľ	Merná jednotka	2009	2010	2011	Zmena 2011/2010	
					absolútne vyjadrenie	index
Výroba	mil. EUR	195,9	183,3	–	n/a	n/a
Tržby	mil. EUR	216,8	204,4	–	n/a	n/a
Výsledok hospodárenia po zdanení	mil. EUR	1,3	-0,9	–	n/a	n/a
Rentabilita tržieb	%	0,6	-0,4	–	n/a	n/a
Priemerný evidenčný počet zamestnancov	osoby	780	1 221	950	-271	77,8%
Produktivita práce	tis. EUR	277,9	167,4	–	n/a	n/a

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov Hospodárskeho registra

V januári 2011 sa Hansol rozhodol pre realizáciu novej vízie – rozšíriť svoje portfólio a poskytovať svojim zákazníkom nové výrobky a technológie vysokej kvality s minimálnym dopadom na životné prostredie. V súlade s touto víziou došlo k zmene obchodného mena spoločnosti na *Hansol Technics Europe s.r.o.*

BSH Drives and Pumps s.r.o.

BSH Drives and Pumps s.r.o. Michalovce je najväčší elektrotechnický podnik na východe Slovenska. Ide o dcérsku spoločnosť firmy *BSH Bosch und Siemens Hausgeräte GmbH*. Výrobný závod v Michalovciach vznikol v roku 1993 ako divízia spoločnosti *SIEMENS Automotive*. Koncom roka 1998 ho prevzal jeho najväčší zákazník Bosch und Siemens Hausgeräte GmbH a vznikla tak samostatná spoločnosť BSH Drives and Pumps s.r.o. Michalovce. Tento výrobný závod v Michalovciach tvorí spolu s organizáciou EDS v Regensburgu výrobnú oblasť Electronics, Drives and

Systems. Závod v Michalovciach vyrába elektromotory pre domáce spotrebiče (práčky, sušičky, umývačky riadu). Celý objem výroby je určený na export a je aj najväčším dodávateľom pohonov pre skupinu BSH. V areáli závodu sa nachádza tiež špeciálne testovacie laboratórium, kde sa vykonávajú výstupné testy motorov a kompletných výrobkov.

Tabuľka č. 53 – Vybrané ukazovatele spoločnosti BSH Drives and Pumps s.r.o.

Ukazovateľ	Merná jednotka	2009	2010	2011	Zmena 2011/2010	
					absolútne vyjadrenie	index
Výroba	mil. EUR	149,0	145,1	168,7	23,6	116,3%
Tržby	mil. EUR	172,0	168,9	201,5	32,6	119,3%
Výsledok hospodárenia po zdanení	mil. EUR	8,3	8,7	11,1	2,4	128,0%
Rentabilita tržieb	%	4,8	5,1	5,5	0,4	107,2%
Priemerný evidenčný počet zamestnancov	osoby	886	888	794	-94	89,4%
Produktivita práce	tis. EUR	194,1	190,2	253,8	63,6	133,5%

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov Hospodárskeho registra

Panasonic

Panasonic je jeden z najväčších výrobcov spotrebnej elektroniky. Na Slovensku má dve dcérske spoločnosti, ktorých výrobné portfólio je pomerne rozmanité.

Panasonic AVC Networks Slovakia s.r.o. so sídlom v Krompachoch začínala svoju výrobu osádzaním dosiek plošných spojov (PCB). Postupne bola táto výroba rozšírená aj na finálne výrobky spotrebnej elektroniky, ktoré sa radia medzi svetovú špičku. V súčasnosti je jediným výrobným závodom koncernu Panasonic na výrobu DVD rekordérov, Combi a Blu ray zariadení v Európe. Okrem finálnych výrobkov PAVCSK zabezpečuje pre servisné strediská komponenty a materiál pre záručný a pozáručný servis (vysunuté pracovisko v Spišskej Novej Vsi).

Tabuľka č. 54 – Vybrané ukazovatele spoločnosti AVC Networks Slovakia s.r.o.

Ukazovateľ	Merná jednotka	2009	2010	2011	Zmena 2011/2010	
					absolútne vyjadrenie	index
Výroba	mil. EUR	184,1	167,0	143,9	-23,1	86,2%
Tržby	mil. EUR	184,4	166,7	145,7	-21,0	87,4%
Výsledok hospodárenia po zdanení	mil. EUR	3,1	-0,1	5,5	5,6	n/a
Rentabilita tržieb	%	1,7	-0,1	3,8	3,8	n/a
Priemerný evidenčný počet zamestnancov	osoby	1 142	879	814	-65	92,6%
Produktivita práce	tis. EUR	161,4	189,6	179,0	-10,6	94,4%

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov Hospodárskeho registra

Panasonic Industrial Devices Slovakia s.r.o. (predtým Panasonic Electronic Devices Slovakia s.r.o.) vyrába riadiace dosky, zdroje, tunery, nabíjačky, diaľkové ovládače, iPod adaptéry, spínacie prvky na volant a reproduktory do áut v závodoch v Trstenej a v Starej Ľubovni. Spoločnosť venuje veľkú pozornosť rozvoju existujúceho výrobného programu. Neustále sa zameriava na vyhľadávanie a prípravu nových výrobkov, ktoré by mali byť realizované v najbližších rokoch. V súčasnosti spoločnosť sústreďuje najviac úsilia na rozvoj výrobkov, určených pre automobilový trh.

Tabuľka č. 55 – Vybrané ukazovatele spoločnosti Panasonic Industrial Devices Slovakia s.r.o.

Ukazovateľ	Merná jednotka	2009	2010	2011	Zmena 2011/2010	
					absolútne vyjadrenie	index
Výroba	mil. EUR	87,8	100,9	105,1	4,2	104,1%
Tržby	mil. EUR	90,2	103,1	111,4	8,3	108,0%
Výsledok hospodárenia po zdanení	mil. EUR	1,1	0,7	-0,6	-1,3	n/a
Rentabilita tržieb	%	1,3	0,6	n/a	-1,2	n/a
Priemerný evidenčný počet zamestnancov	osoby	1 307	1 289	1 320	31	102,4%
Produktivita práce	tis. EUR	69,0	80,0	84,4	4,4	105,5%

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov Hospodárskeho registra

Universal Media Corporation /Slovakia/ s.r.o.

Spoločnosť Universal Media Corporation (UMC) je na Slovensku aktívna od roku 2003 a sa zaoberá výrobou produktov spotrebnej elektroniky (najmä televízorov). Okrem vlastných značiek ako Sky či Blaupunkt stále väčšinu produkcie (65 %) tvorí výroba televízorov pre značky obchodných domov ako napríklad Tesco. V Británii, Portugalsku či Španielsku má tento slovenský výrobca významné postavenie.

Cieľom spoločnosti je stať sa vedúcou spoločnosťou v Európe, poskytujúcou široký rozsah výrobných, montážnych a logistických služieb v oblasti produktov spotrebnej elektroniky, prevažne vlastných privátnych značiek, v kombinácii vysokej kvality a nízkej ceny.

Tabuľka č. 56 – Vybrané ukazovatele spoločnosti Universal Media Corporation /Slovakia/ s.r.o.

Ukazovateľ	Merná jednotka	2009	2010	2011	Zmena 2011/2010	
					absolútne vyjadrenie	index
Výroba	mil. EUR	120,2	160,3	–	n/a	n/a
Tržby	mil. EUR	124,6	144,0	–	n/a	n/a
Výsledok hospodárenia po zdanení	mil. EUR	2,6	2,8	–	n/a	n/a
Rentabilita tržieb	%	2,1	2,0	–	n/a	n/a
Priemerný evidenčný počet zamestnancov	osoby	450	650	650	0	100,0%
Produktivita práce	tis. EUR	277,0	221,5	–	n/a	n/a

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov Hospodárskeho registra

Hella Slovakia Front-Lighting s.r.o.

Spoločnosť Hella Slovakia Front-Lighting je greenfieldovým projektom, bola založená v roku 2002 a je 100% dcérskou spoločnosťou koncernu Hella. Jej sídlo sa nachádza v obci Kočovce, v blízkosti Nového Mesta nad Váhom. Vyrába predné svetlomety pre nákladné automobily, ako aj špecifické svetlomety, prevažne pre európsky trh. Hlavným cieľom spoločnosti je vyrábať high-tech výrobky v najlepšej kvalite.

Od roku 2003 pôsobí na slovenskom trhu tiež spoločnosť Hella Slovakia Signal-Lighting so sídlom v Bánovciach nad Bebravou, ktorá patrí ku kľúčovým závodom koncernovej divízie svetiel v oblasti signálnych svietidiel.

Tabuľka č. 57 – Vybrané ukazovatele spoločnosti Hella Slovakia Front–Lighting s.r.o.

Ukazovateľ	Merná jednotka	2009	2010	2011	Zmena 2011/2010	
					absolútne vyjadrenie	index
Výroba	mil. EUR	77,0	74,5	132,6	58,1	177,9%
Tržby	mil. EUR	71,6	70,9	122,8	51,9	173,2%
Výsledok hospodárenia po zdanení	mil. EUR	0,4	1,4	8,6	7,2	613,2%
Rentabilita tržieb	%	0,6	2,0	7,0	5,0	354,5%
Priemerný evidenčný počet zamestnancov	osoby	505	572	840	268	146,9%
Produktivita práce	tis. EUR	141,7	124,0	146,2	22,3	118,0%

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov Hospodárskeho registra

Osram, a.s.

Spoločnosť Osram, sídliaca v Nových Zámkoch, patrí so svojím výrobným závodom k najdôležitejším výrobným závodom koncernu Osram AG, ktorý je po spoločnosti Philips druhou najväčšou spoločnosťou vyrábajúcou osvetľovaciu techniku na svete. Čo sa týka dodávok automobilových žiaroviek a LED pre vozidlá je Osram vo svete číslo jeden. Počas pôsobenia na slovenskom trhu so svetelnými zdrojmi si spoločnosť vybuodovala pozíciu trhovej jednotky.

Tabuľka č. 58 – Vybrané ukazovatele spoločnosti Osram, a.s.

Ukazovateľ	Merná jednotka	2009	2010	2011	Zmena 2011/2010	
					absolútne vyjadrenie	index
Výroba	mil. EUR	91,4	100,4	88,4	-12,0	88,1%
Tržby	mil. EUR	102,1	108,8	120,6	11,8	110,9%
Výsledok hospodárenia po zdanení	mil. EUR	4,9	3,8	5,9	2,2	158,2%
Rentabilita tržieb	%	4,8	3,4	4,9	1,5	142,7%
Priemerný evidenčný počet zamestnancov	osoby	1 707	1 670	1 670	0	100,0%
Produktivita práce	tis. EUR	59,8	65,2	72,2	7,1	110,9%

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov Hospodárskeho registra

4. Analýza nábytkárskeho priemyslu

4.1 Charakteristika nábytkárskeho priemyslu a jeho postavenie v štruktúre priemyselnej výroby SR

Nábytkársky priemysel je montážnym odvetvím, ktoré na výrobu produktov používa rôzne suroviny (drevo, sklo kovy, koža, textil a pod.) Nábytkársky priemysel produkuje mnoho druhov nábytku s rôznym využitím, z ktorých veľkú časť vyváža na zahraničné trhy.

Podľa štatistickej klasifikácie SK NACE Rev. 2 zahŕňa nábytkársky priemysel 1 divíziu:

31 – výroba nábytku.

Táto divízia zahŕňa výrobu kresiel a sedadiel, výrobu ostatného nábytku do kancelárií a obchodov, výrobu ostatného kuchynského nábytku, výrobu iného nábytku a výrobu matracov.

4.2 Vývoj vybraných ukazovateľov nábytkárskeho priemyslu

Ako možno vidieť v tabuľke, v nábytkárskom priemysle došlo v roku 2011 v porovnaní s predchádzajúcim obdobím k negatívnemu vývoju v počte podnikov, kde bolo zaznamenané zníženie počtu podnikov o 3 podniky, čo predstavuje 3,4 %-ný pokles, vo výsledku hospodárenia pred zdanením, ktorý klesol o 9 mil. EUR, čo predstavuje 4,5 %-ný pokles a v rentabilite tržieb, ktorá klesla o 4,3 %. Podnikom nábytkárskeho priemyslu vznikli v porovnaní s predchádzajúcim obdobím zvýšené náklady o 5,9 %, na druhej strane sa však zvýšil objem produkcie o 6,3 % a tržby im stúpili o 4,6 %. Došlo tiež k miernemu zvýšeniu pridanej hodnoty v nábytkárskom priemysle o 0,1 %. Percentuálne najviac vzrástol objem produkcie, ktorý dosiahol 106,3 % z úrovne objemu produkcie v predchádzajúcom roku. V hodnotovom vyjadrení to predstavuje nárast o viac ako 35,8 mil. EUR. Podiel objemu produkcie na celkovom objeme produkcie priemyselnej výroby však klesol z 1,2 % na 1,1 %.

Tabuľka č. 59 – Súhrnná tabuľka finančných ukazovateľov nábytkárskeho priemyslu

Ukazovateľ	Merná jednotka	2009	2010	2011	Zmena 2011/2010	
					absolútne vyjadrenie	index
Počet podnikov	–	91	87	84	-3	96,6%
Podiel podnikov na celkovom počte podnikov za priemyselnú výrobu	%	4,0	4,2	4,0	-0,3	94,0%
Objem produkcie	mil. EUR	554,0	563,5	599,3	35,8	106,3%
Podiel objemu produkcie na celkovom objeme produkcie priemyselnej výroby	%	1,4	1,2	1,1	-0,1	92,3%
Tržby za vlastné výrobky a z predaja služieb	mil. EUR	538,5	541,1	566,2	25,1	104,6%
Podiel tržieb na celkových tržbách za priemyselnú výrobu	%	1,4	1,2	1,1	-0,1	91,2%
Náklady	mil. EUR	625,1	640,8	678,5	37,7	105,9%
Výsledok hospodárenia pred zdanením	mil. EUR	24,0	8,6	-0,4	-9,0	-4,5%
Rentabilita tržieb	%	4,5	0,0	0,0	0,0	-4,3%
Pridaná hodnota	mil. EUR	161,2	168,9	169,1	0,2	100,1%

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov ŠÚ SR

V prípade zamestnanosti došlo v roku 2011 v nábytkárskom priemysle k nárastu počtu zamestnancov o 229, ich podiel na celkovom počte zamestnancov v priemyselnej výrobe však klesol

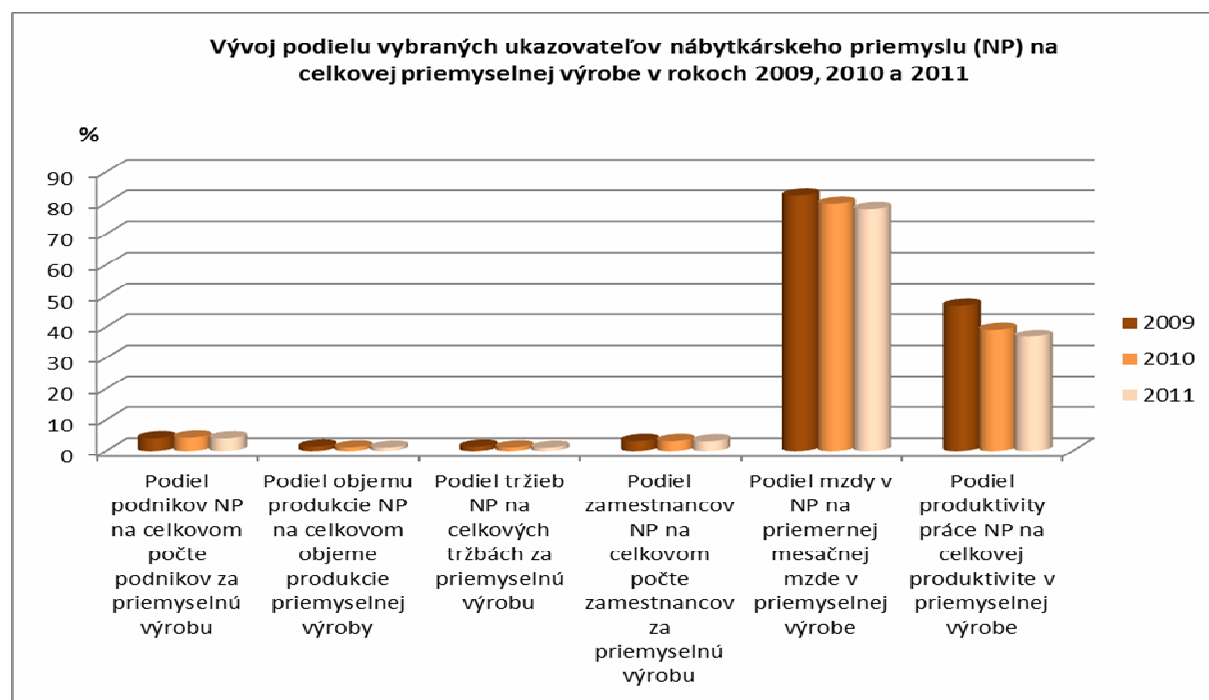
o 0,1 %. Rovnako v tomto odvetví stúpala aj priemerná mzda okolo 20 EUR, avšak podiel mzdy na priemernej hrubej mesačnej mzde za priemyselnú výrobu klesol o 1,6 %. Produktivita práce sa tu zvýšila o 3,2 %, avšak jej podiel na celkovej produktivite práce za priemyselnú výrobu klesol o 2,3 %. Podrobnejšie údaje o ukazovateľoch zamestnanosti v nábytkárskom priemysle sú uvedené v tabuľke č. 60.

Tabuľka č. 60 – Súhrnná tabuľka ukazovateľov zamestnanosti nábytkárskeho priemyslu

Ukazovateľ	Merná jednotka	2009	2010	2011	Zmena 2011/2010	
					absolútne vyjadrenie	index
Priemerný evidenčný počet zamestnancov	osoby	10 578	10 136	10 365	229	102,3%
Podiel zamestnancov na celkovom počte zamestnancov za priemyselnú výrobu	%	3,2	3,2	3,1	-0,1	97,7%
Priemerná mesačná mzda	EUR	635,0	660,0	680,0	20,0	103,0%
Podiel mzdy na priemernej hrubej mesačnej mzde za priemyselnú výrobu	%	82,4	79,8	78,2	-1,6	97,9%
Produktivita práce	tis. EUR	54,2	56,7	58,5	1,8	103,2%
Podiel produktivity práce na celkovej produktivite za priemyselnú výrobu	%	47,0	39,2	36,9	-2,3	94,2%

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov ŠÚ SR

Podiel spomínaných ukazovateľov nábytkárskeho priemyslu na celkovej priemyselnej výrobe a ich vývoj je znázornený aj na grafe č. 15.

Graf č. 15 – Vývoj podielu vybraných ukazovateľov nábytkárskeho priemyslu na celkovej priemyselnej výrobe
Zdroj: Spracovanie OHA

4.3 Vývoj vybraných ukazovateľov na úrovni divízií, skupín a tried

4.3.1 Počet podnikov

Nábytkársky priemysel na Slovensku tvorí vysoký podiel malých a stredných podnikov, avšak na celkovej produkcii v porovnaní s veľkými podnikmi sa podieľajú len veľmi malou účasťou. Vývoj počtu podnikov v divízii 31 – Výroba nábytku zobrazuje nasledujúca tabuľka.

Tabuľka č. 61 – Počet podnikov v divízii 31 – Výroba nábytku

Divízia/rok	2009	2010	2011	Zmena 2011/2010	
				absolútne vyjadrenie	index
31 – Výroba nábytku	99	92	105	13	114,1%
Nábytkársky priemysel celkom	99	92	105	13	114,1%
Priemyselná výroba celkom	2 474	2 250	2 446	196	108,7%

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov ŠÚ SR

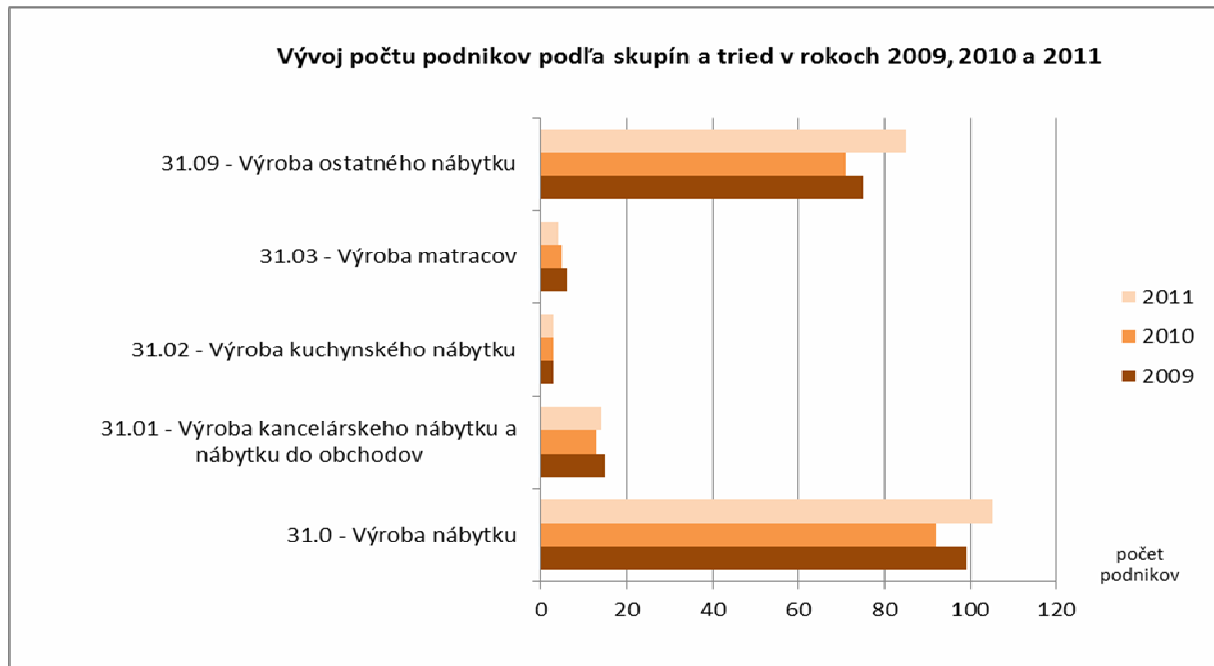
Ako možno vidieť v tabuľke č. 62, v nábytkárskom priemysle po miernom poklese počtu podnikov v roku 2010 došlo v roku 2011 k ich nárastu o 13 podnikov, čo predstavuje 14 %-ný nárast v porovnaní s predchádzajúcim obdobím. Dá sa konštatovať, že trend vývoja takmer kopíroval vývoj v priemyselnej výrobe, ktorá po predchádzajúcom prepade v rovnakom období narástla takmer o 9 %. Detailné informácie o počte podnikov na úrovni skupín a tried sú uvedené v tabuľke č. 62.

Tabuľka č. 62 – Počet podnikov v jednotlivých triedach divízie 31 – Výroba nábytku

Skupina, trieda/rok	2009	2010	2011	Zmena 2011/2010	
				absolútne vyjadrenie	index
31.0 – Výroba nábytku	99	92	105	13	114,1%
<i>31.01 – Výroba kancelárskeho nábytku a nábytku do obchodov</i>	15	13	14	1	107,7%
<i>31.02 – Výroba kuchynského nábytku</i>	3	3	3	0	100,0%
<i>31.03 – Výroba matracov</i>	6	5	4	-1	80,0%
<i>31.09 – Výroba ostatného nábytku</i>	75	71	85	14	119,7%
31 – Výroba nábytku	99	92	105	13	114,1%

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov ŠÚ SR

V rámci divízie 31.0 – výroba nábytku došlo k úbytku jedného podniku v skupine 31.03 – výroba matracov. Žiadnu zmenu nezaznamenala skupina 31.02 – výroba kuchynského nábytku, ktorá si zachovala konštantný počet podnikov. Skupina 31.01 – výroba kancelárskeho nábytku zaznamenala v porovnaní s rokom 2010 nárast o jeden podnik; výraznejší, takmer 20 %-ný nárast počtu podnikov bol však zaznamenaný v skupine 31.09 – výroba ostatného nábytku, kde pribudlo 14 podnikov a počet podnikov sa tu zvýšil i v porovnaní s rokom 2009. Dá sa konštatovať, že nárast počtu podnikov v roku 2011 v nábytkárskom priemysle spôsobil práve tento výraznejší nárast v skupine 31.09 – výroba ostatného nábytku. Podrobný vývoj počtu podnikov je zaznamenaný i v nasledujúcom grafe.

Graf č. 16 – Vývoj počtu podnikov podľa skupín a tried v rokoch 2009, 2010 a 2011
Zdroj: Spracovanie OHA

4.3.2 Tržby

Tržby za vlastné výrobky a predaja služieb majú v priemyselnej výrobe za posledné tri roky stúpajúcu tendenciu a v roku 2011 vzrástli o 7 042 mil. EUR, čo predstavuje 14 %-ný nárast oproti predchádzajúcemu roku. Vývoj tržieb priemyselnej výroby a nábytkárskeho priemyslu zobrazuje nasledovná tabuľka.

Tabuľka č. 63 – Tržby za vlastné výrobky a z predaja služieb v divízii 31 – Výroba nábytku

Divízia/rok		2009		2010		2011		Zmena 2011/2010	
		v mil. EUR	v %	v mil. EUR	v %	v mil. EUR	v %	absolútne vyjadrenie	index
31 – Výroba nábytku	celkom	578,0	100,0	567,5	100,0	624,6	100,0	57,2	110,1%
	do zahraničia	414,2	71,7	423,6	74,6	452,1	72,4	28,6	106,8%
	do eurozóny	191,7	33,2	190,7	33,6	206,4	33,0	15,7	108,2%
Nábytkársky priemysel celkom	celkom	578,0	100,0	567,5	100,0	624,6	100,0	57,2	110,1%
	do zahraničia	414,2	71,7	423,6	74,6	452,1	72,4	28,6	106,8%
	do eurozóny	191,7	33,2	190,7	33,6	206,4	33,0	15,7	108,2%
Priemyselná výroba celkom	celkom	40 919,2	100,0	49 332,9	100,0	56 374,6	100,0	7 041,8	114,3%
	do zahraničia	28 435,2	69,5	35 202,4	71,4	40 201,0	71,3	4 998,5	114,2%
	do eurozóny	19 036,8	46,5	22 866,6	46,4	25 224,4	44,7	2 357,8	110,3%

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov ŠÚ SR

V nábytkárskom priemysle tržby za vlastné výrobky a predaja služieb po miernom znížení v roku 2010 zaznamenali nárast o 57 mil. EUR, čo predstavuje oproti predchádzajúcemu roku 10 %-ný nárast. Z tabuľky je zrejmé, že prevažnú väčšinu tržieb nábytkárskeho priemyslu tvoria tržby z predaja výrobkov a služieb do zahraničia. Tieto majú na celkových tržbách nábytkárskeho priemyslu 72 %-ný podiel, čo však v porovnaní s rokom 2010 znamená miernejší pokles. Tržby za vlastné výrobky a predaja služieb z predaja do eurozóny boli v roku 2011 vo výške 206,4 mil. EUR a znamenajú 33 %-ný podiel. Rovnako ako v prípade tržieb do zahraničia, i tržby z predaja do

eurozóny zaznamenali miernejší pokles, čo by mohlo z údajov uvedených v tabuľke znamenať zvýšenie tržieb z predaja výrobkov a služieb nábytkárskeho priemyslu na Slovensku.

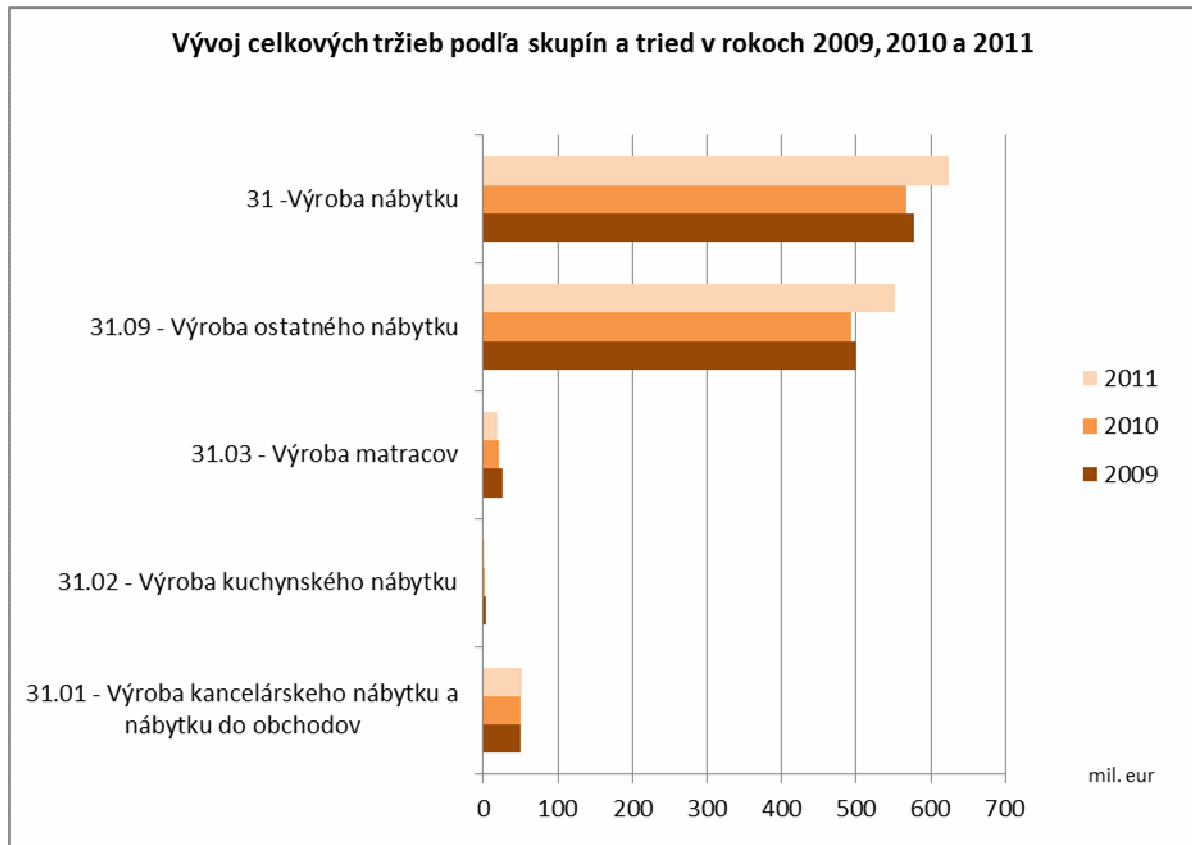
Tabuľka č. 64 – Tržby za vlastné výrobky z predaja tovarov a služieb v jednotlivých triedach divízie 31 – Výroba nábytku

Skupina, trieda/rok		2009		2010		2011		Zmena 2011/2010	
		v mil. EUR	v %	v mil. EUR	v %	v mil. EUR	v %	absolútne vyjadrenie	index
31.0 – Výroba nábytku	celkom	578,0	100	567,5	100	624,6	100	57,1	110,1%
	do zahraničia	414,2	71,7	423,6	74,6	452,1	72,4	28,5	106,8%
	do eurozóny	191,7	33,2	190,7	33,6	206,4	33,0	15,7	108,2%
<i>31.01 – Výroba kancelárskeho nábytku a nábytku do obchodov</i>	celkom	49,7	100	50,5	100	51,1	100	0,6	101,2%
	do zahraničia	38,2	76,9	37,0	73,3	37,8	74,1	0,8	102,2%
	do eurozóny	33,1	66,6	32,1	63,6	33,3	65,3	1,2	103,9%
<i>31.02 – Výroba kuchynského nábytku</i>	celkom	2,8	100	2,3	100	1,6	100	-0,7	70,4%
	do zahraničia	0,2	8,5	0,7	29,2	0,7	42,5	0,0	102,6%
	do eurozóny	0,2	6,3	0,5	20,8	0,3	20,3	-0,2	68,9%
<i>31.03 – Výroba matracov</i>	celkom	25,4	100	20,5	100	19,3	100	-1,2	94,1%
	do zahraničia	9,8	38,7	11,5	56,0	10,7	55,2	-0,8	92,7%
	do eurozóny	1,2	4,7	1,3	6,3	1,8	9,3	0,5	139,1%
<i>31.09 – Výroba ostatného nábytku</i>	celkom	500,1	100	494,2	100	552,6	100	58,4	111,8%
	do zahraničia	366,0	73,2	374,4	75,8	403,0	72,9	28,6	107,6%
	do eurozóny	157,3	31,4	156,9	31,7	170,9	30,9	14,0	109,0%
31 – Výroba nábytku	celkom	578,8		567,5		624,6		57,2	110,1%

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov ŠÚ SR

V rámci jednotlivých tried skupiny 31.0 – Výroba nábytku došlo k najväčšiemu poklesu v hodnotovom aj percentuálnom vyjadrení v tržbách vo výrobe matracov. Celkové tržby tejto skupiny klesli v porovnaní s predchádzajúcim obdobím o 1 mil. EUR (6 %), z toho tržby z predaja do zahraničia klesli takmer o jednu miliardu (7,3 %), avšak tržby z predaja do eurozóny vzrástli o 500 tis. EUR, čo predstavuje 39-percentný nárast.

Najväčší percentuálny nárast celkových tržieb za vlastné výrobky a z predaja služieb je zaznamenaný v skupine 31.09 – Výroba ostatného nábytku, kde sa tržby zvýšili takmer o 12 %. Rovnako aj tu sa dá predpokladať zvýšenie tržieb za vlastné výrobky a z predaja služieb ostatného nábytku na Slovensku.

Graf č. 17 – Vývoj celkových tržieb podľa skupín a tried v rokoch 2009, 2010 a 2011
Zdroj: Spracovanie OHA

4.3.3 Zamestnanosť

Odvetvie nábytkárskeho priemyslu nepatrí k najväčším zamestnávateľom v rámci priemyselnej výroby na Slovensku, nedá sa však ani konštatovať, že zamestnáva nízky počet zamestnancov. Vývoj počtu zamestnancov je uvedený v tabuľke č. 65.

Tabuľka č. 65 – Zamestnanosť v divízii 31 – Výroba nábytku

Divízia/rok	2009	2010	2011	Zmena 2011/2010	
				absolútne vyjadrenie	index
31 – Výroba nábytku	10 769	10 099	10 986	887	108,8%
Nábytkársky priemysel celkom	10 769	10 099	10 986	887	108,8%
Priemyselná výroba celkom	338 236	322 299	340 413	18 114	105,6%

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov ŠÚ SR

Rovnako ako v priemyselnej výrobe, aj v nábytkárskom priemysle došlo v roku 2011 k nárastu počtu zamestnancov. V porovnaní s rokom 2010 nábytkársky priemysel zaznamenal nárast zamestnancov o 887, čo v percentuálnom vyjadrení predstavuje takmer 9%-ný nárast.

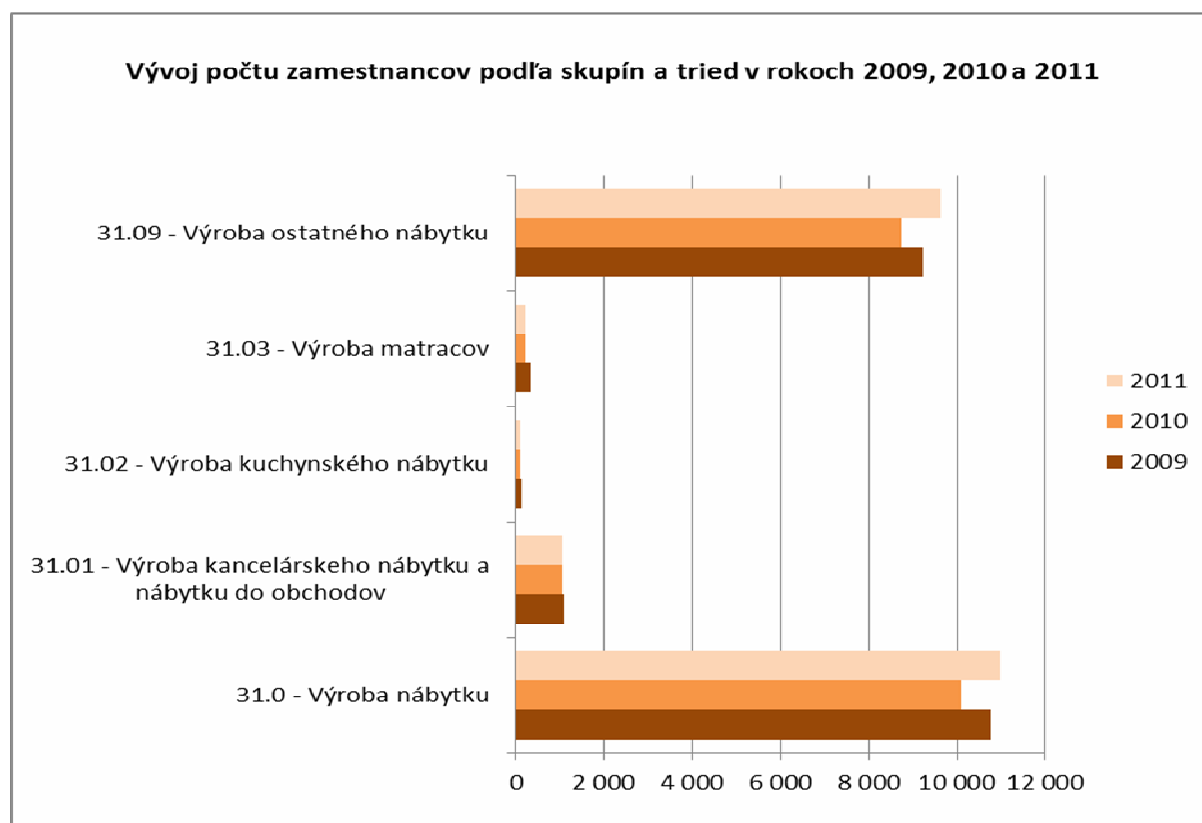
Tabuľka č. 66 – Zamestnanosť v jednotlivých triedach divízie 31 – Výroba nábytku

Skupina, trieda/rok	2009	2010	2011	Zmena 2011/2010	
				absolútne vyjadrenie	index
31.0 – Výroba nábytku	10 769	10 099	10 986	887	108,8%

31.01 – Výroba kancelárskeho nábytku a nábytku do obchodov	1 074	1 045	1 043	-2	99,8%
31.02 – Výroba kuchynského nábytku	132	109	108	-1	99,2%
31.03 – Výroba matracov	328	211	214	4	101,7%
31.09 – Výroba ostatného nábytku	9 236	8 735	9 621	886	110,1%
31 – Výroba nábytku	10 769	10 099	10 986	887	108,8%

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov ŠÚ SR

Najvýraznejší nárast počtu zamestnancov v roku 2011 v nábytkárskom priemysle, po výraznejšom poklese v roku 2010, zaznamenala trieda 31.09 – Výroba ostatného nábytku, kde došlo k 10-%nému nárastu, ktorý predstavoval 886 zamestnancov. Dá sa konštatovať, že tento výrazný nárast počtu zamestnancov v triede 31.09 – Výroba ostatného nábytku je dôvodom výrazného nárastu počtu zamestnancov v nábytkárskom priemysle. K miernemu nárastu počtu zamestnancov došlo taktiež v triede 31.03 – Výroba matracov, v ostatných dvoch triedach však došlo k miernemu poklesu. Vývoj počtu zamestnancov podľa skupín a tried v nábytkárskom priemysle zobrazuje nasledovný graf.

Graf č. 18 – Vývoj počtu zamestnancov podľa skupín a tried v rokoch 2009, 2010 a 2011

Zdroj: Spracovanie OHA

4.3.4 Produktivita práce

Produktivita práce ako objem vyprodukovaných hodnôt pripadajúci na jednotku spotrebovanej práce za určité obdobie, je dôležitým ukazovateľom pre zhodnotenie vývoja odvetvia. Nábytkársky priemysel na Slovensku je charakteristický vysokým podielom výroby s nízkou pridanou hodnotou. Základné údaje o tomto ukazovateli zhrnuté v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka č. 67 – Produktivita práce v divízii 31 – Výroba nábytku

Divízia/rok	2009	2010	2011	Zmena 2011/2010	
				absolútne vyjadrenie	index
31 – Výroba nábytku	53,7	56,2	56,9	0,7	101,2%
Nábytkársky priemysel celkom	53,7	56,2	56,9	0,7	101,2%
Priemyselná výroba celkom	121,0	153,1	165,6	12,5	108,2%

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov ŠÚ SR

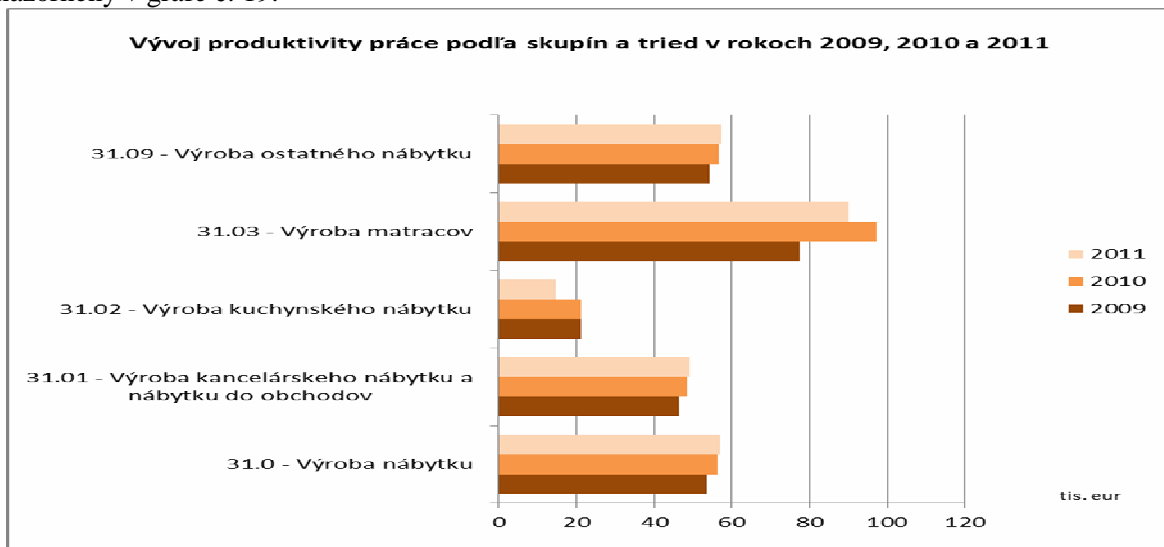
Hoci v nábytkárskom priemysle došlo v porovnaní s rokom 2010 k miernemu nárastu produktivity práce (1,2 %), stále je táto v porovnaní s produktivitou práce v priemyselnej výrobe na veľmi nízkej úrovni. Je to najmä z dôvodu potláčania rozvoja firiem v oblasti inovovania technológií a dizajnu, keďže podniky zväčša dodávajú produkty na objednávky veľkých firiem. Podrobnejšie údaje o produktivite sú uvedené v nasledovnej tabuľke.

Tabuľka č. 68 – Produktivita práce v jednotlivých triedach divízie 31 – Výroba nábytku

Skupina, trieda/rok	2009	2010	2011	Zmena 2011/2010	
				absolútne vyjadrenie	index
31.0 – Výroba nábytku	53,7	56,2	56,9	0,7	101,2%
31.01 – Výroba kancelárskeho nábytku a nábytku do obchodov	46,3	48,3	49,0	0,7	101,4%
31.02 – Výroba kuchynského nábytku	21,2	21,1	14,8	-6,3	70,1%
31.03 – Výroba matracov	77,4	97,2	90,2	-7,0	92,8%
31.09 – Výroba ostatného nábytku	54,1	56,6	57,4	0,8	101,4%
31 – Výroba nábytku	53,7	56,2	56,9	0,7	101,2%

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov ŠÚ SR

K výraznejšiemu poklesu produktivity práce došlo v skupine 31.02 – Výroba kuchynského nábytku (takmer 30 %) a v skupine 31.03 – Výroba matracov (7 %), ktorá má však aj napriek tejto skutočnosti najvyššiu produktivitu práce v rámci uvedenej divízie. Vývoj produktivity práce v odvetví nábytkárskeho priemyslu podľa jednotlivých skupín a tried v období rokov 2009 až 2011 je graficky znázornený v grafe č. 19.

Graf č. 19 – Vývoj produktivity práce podľa skupín a tried v rokoch 2009, 2010 a 2011

Zdroj: Spracovanie OHA

4.4 Zhrnutie

Nábytkársky priemysel nie len na Slovensku, ale aj v krajinách EÚ momentálne čelí negatívnemu fenoménu vo forme narastajúceho tlaku tzv. „lacných importov“. Nezadržateľný nárast dovozu nábytku z Ázie, predovšetkým z Číny je pre európskych nábytkárov síce najväčším problémom, nie však jediným. Ďalším problémom je nedostatok surovinovej základne, zvyšujúce sa nároky voči prírode, zodpovedná a trvalo udržateľná produkcia a zväčšujúci sa nedostatok kvalifikovanej pracovnej sily.

Slovensko má v porovnaní s inými štátmi EÚ výhodu vo forme relatívneho dostatku drevnej suroviny, čo môže byť veľkým potenciálom pre rozvoj nábytkárskeho priemyslu, keďže nábytok je vo veľkej miere vyrábaný práve z tohto obnoviteľného zdroja. Nevýhodou nábytkárskeho priemyslu na Slovensku je však jeho rozdrobenosť na viac menších prevádzok len s regionálnym dosahom. Hlavnými činiteľmi pre rast konkurencieschopnosti podnikov v odvetví sú výskum a inovácie, schopnosti a kvalita, dizajn a pridaná hodnota, znalosti a know-how spoločne s lepším prístupom na trhy v tretích krajinách, keďže nábytok je napr. v krajinách ďalekého východu ešte stále považovaný za luxusný produkt.

Napriek všetkým problémom, ktorým čelí nábytkársky priemysel sa však dá v roku 2013 očakávať miernejší nárast produkcie nábytkárov na Slovensku. Je tomu tak najmä preto, že Slovenský nábytkársky trh je stále zaujímavý aj pre nadnárodných predajcov nábytku, ktorí odoberajú nábytok aj od slovenských výrobcov.

4.5 Najvýznamnejší zástupcovia nábytkárskeho priemyslu na Slovensku

Swedwood Slovakia, s. r. o.

Swedwood Slovakia, s. r. o., je súčasťou medzinárodnej skupiny Swedwood, ktorá bola založená spoločnosťou IKEA v roku 1991. Spoločnosť sa zameriava na výrobu a distribúciu dreveného nábytku. Na Slovensku má 4 závody – v Trnave, Majcichove, Malackách a Závažnej Porube. Ako možno vidieť v tabuľke č. 69, v uvedenej spoločnosti došlo v roku 2011 oproti roku 2010 k výraznému nárastu produktivity práce (63,4 %), čo môže súvisieť s výrazným znížením počtu jej zamestnancov (702).

Tabuľka č. 69 – Vybrané ukazovatele spoločnosti Swedwood Slovakia, s. r. o.

Ukazovateľ	Merná jednotka	2009	2010	2011	Zmena 2011/2010	
					absolútne vyjadrenie	index
Výroba	mil. EUR	181,8	156,9	155,6	-1,3	99,2%
Tržby	mil. EUR	182,3	162,6	160,6	-2,0	98,8%
Výsledok hospodárenia po zdanení	tis. EUR	-17 830,2	-28 699,3	-24 542,7	4 156,6	85,5%
Rentabilita tržieb	%	-9,77	-17,64	-15,28	2,4	86,6%
Priemerný evidenčný počet zamestnancov	osoby	2 017	1 774	1 072	-702	60,4%
Produktivita práce	tis. EUR	90,4	91,7	149,8	58,1	163,4%

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov Hospodárskeho registra

DECODOM, spol. s. r. o.

Spoločnosť DECODOM, spol. s. r. o. vznikla v roku 1999 po odkúpení majetku akciovej spoločnosti Mier. Na Slovensku rýchlo zaujala vedúce postavenie vo výrobe a predaji kuchynského nábytku. Spoločnosť sa zameriava sa aj na výrobu sektorového nábytku pre obývacie izby, jedálne, predsiene, detské izby a kancelárie.

Tabuľka č. 70 – Vybrané ukazovatele spoločnosti DECODOM, spol. s. r. o.

Ukazovateľ	Merná jednotka	2009	2010	2011	Zmena 2011/2010	
					absolútne vyjadrenie	index
Výroba	mil. EUR	41,7	42,0	42,8	0,8	101,9%
Tržby	mil. EUR	57,9	58,3	57,9	-0,4	99,3%
Výsledok hospodárenia po zdanení	tis. EUR	993,7	10,5	225,5	215,0	2147,6%
Rentabilita tržieb	%	1,71	0,01	0,38	0,4	3800,0%
Priemerný evidenčný počet zamestnancov	osoby	1 100	1 205	1 180	-25	97,9%
Produktivita práce	tis. EUR	52,6	48,4	49,0	0,6	101,2%

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov Hospodárskeho registra

EKOLTECH, spol. s. r. o.

Spoločnosť EKOLTECH, spol. s. r. o. patrí medzi tradičných výrobcov nábytku na Slovensku. Zameriava sa na výrobu lakovaného bieleho nábytku z aglomerovaných materiálov. Patrí medzi dodávateľov spoločnosti IKEA.

Tabuľka č. 71 – Vybrané ukazovatele spoločnosti EKOLTECH, spol. s. r. o.

Ukazovateľ	Merná jednotka	2009	2010	2011	Zmena 2011/2010	
					absolútne vyjadrenie	index
Výroba	mil. EUR	33,3	47,2	49,0	1,8	103,8%
Tržby	mil. EUR	33,4	46,5	49,0	2,5	105,4%
Výsledok hospodárenia po zdanení	tis. EUR	2 541,8	6 531,3	3 651,3	-2 880,0	55,9%
Rentabilita tržieb	%	7,6	14,0	7,4	-6,6	53,0%
Priemerný evidenčný počet zamestnancov	osoby	790	809	840	31	103,8%
Produktivita práce	tis. EUR	42,3	57,5	58,4	0,9	101,6%

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov Hospodárskeho registra

SANAS, a. s.

Sabinovská nábytkárska spoločnosť – SANAS, a. s., je tradičným výrobcem nábytku na Slovensku. Podstatnú časť obratu spoločnosti tvorí export a rovnako patrí medzi dodávateľov spoločnosti IKEA. Spoločnosť investovala do modernizácie strojno-technologických zariadení a vďaka podpore európskeho sociálneho fondu v rámci Operačného programu Zamestnanosť a sociálna inklúzia zrealizovala projekt „Vzdelávaním k vyššej konkurencieschopnosti SANAS, a. s.“, zameranom na skvalitnenie služieb spoločnosti prostredníctvom rozvoja ľudských zdrojov.

Tabuľka č. 72 – Vybrané ukazovatele spoločnosti SANAS, a. s.

Ukazovateľ	Merná jednotka	2009	2010	2011	Zmena 2011/2010	
					absolútne vyjadrenie	index
Výroba	mil. EUR	21,9	27,0	23,8	-3,2	88,1%
Tržby	mil. EUR	21,7	27,0	23,7	-3,3	87,8%
Výsledok hospodárenia po zdanení	tis. EUR	790,5	46,0	48,9	2,9	106,3%
Rentabilita tržieb	%	3,64	0,17	0,20	0,0	117,6%
Priemerný evidenčný počet zamestnancov	osoby	380	400	400	0	100,0%
Produktivita práce	tis. EUR	57,1	67,5	59,4	-8,1	88,0%

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov Hospodárskeho registra

KOM Polster s. r. o.

KOM Polster s. r. o. je nemecká spoločnosť zameriavajúca sa na výrobu čalúneného nábytku. Podiel exportu na tržbách spoločnosti tvorí 80 % a orientuje sa na export najmä do Nemecka, ale aj Rakúska, Českej republiky, Maďarska a Chorvátska.

Tabuľka č. 73 – Vybrané ukazovatele spoločnosti KOM Polster s. r. o.

Ukazovateľ	Merná jednotka	2009	2010	2011	Zmena 2011/2010	
					absolútne vyjadrenie	index
Výroba	mil. EUR	11,6	14,1	19,7	5,6	139,7%
Tržby	mil. EUR	11,9	14,0	19,8	5,8	141,4%
Výsledok hospodárenia po zdanení	tis. EUR	674,9	6,9	120,0	113,1	1739,1%
Rentabilita tržieb	%	5,68	0,04	0,60	0,6	1500,0%
Priemerný evidenčný počet zamestnancov	osoby	370	360	450	90	125,0%
Produktivita práce	tis. EUR	32,1	39,0	43,9	4,9	112,6%

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov Hospodárskeho registra

5. Analýza sklárskeho priemyslu

5.1 Charakteristika sklárskeho priemyslu a jeho postavenie v štruktúre priemyselnej výroby SR

Sklársky priemysel je tradičným odvetvím na Slovensku, keďže slovenské sklárstvo má takmer 650 ročnú tradíciu. Sústreďuje sa najmä na miestach s vhodnou polohou, či už v blízkosti miest so surovinovou základňou, alebo v miestach spotreby skla. Sklo má širokú využiteľnosť vo výrobe dekoratívnych a umeleckých predmetov, uplatňuje sa v stavebníctve, v chemickom, elektrotechnickom, ale aj v textilnom priemysle.

Podľa štatistickej klasifikácie SK NACE Rev. 2 zahŕňa sklársky priemysel skupinu 23.1 – Výroba skla a výrobkov zo skla, ktorá je obsiahnutá v divízii 23 – Výroba ostatných nekovových minerálnych výrobkov.

V tejto skupine je obsiahnutá výroba plochého skla, tvarovanie a spracovanie plochého skla, výroba dutého skla, výroba sklenených vlákien, a výroba a spracovanie ostatného skla vrátane technického skla.

5.2 Vývoj vybraných ukazovateľov sklárskeho priemyslu

Dá sa konštatovať, že vývoj počtu podnikov v sklárskom priemysle v percentuálnom vyjadrení kopíruje trend vývoja počtu podnikov v priemyselnej výrobe. Po poklese počtu podnikov v roku 2010 došlo v sklárskom priemysle v roku 2011 k miernemu nárastu o 2 podniky (8,7 %).

Rovnako ako v priemyselnej výrobe, aj v sklárskom priemysle došlo v roku 2011 k miernemu nárastu tržieb za vlastné výrobky a z predaja služieb (1,2 %). Tento nárast však nebol taký výrazný, ako v roku 2009.

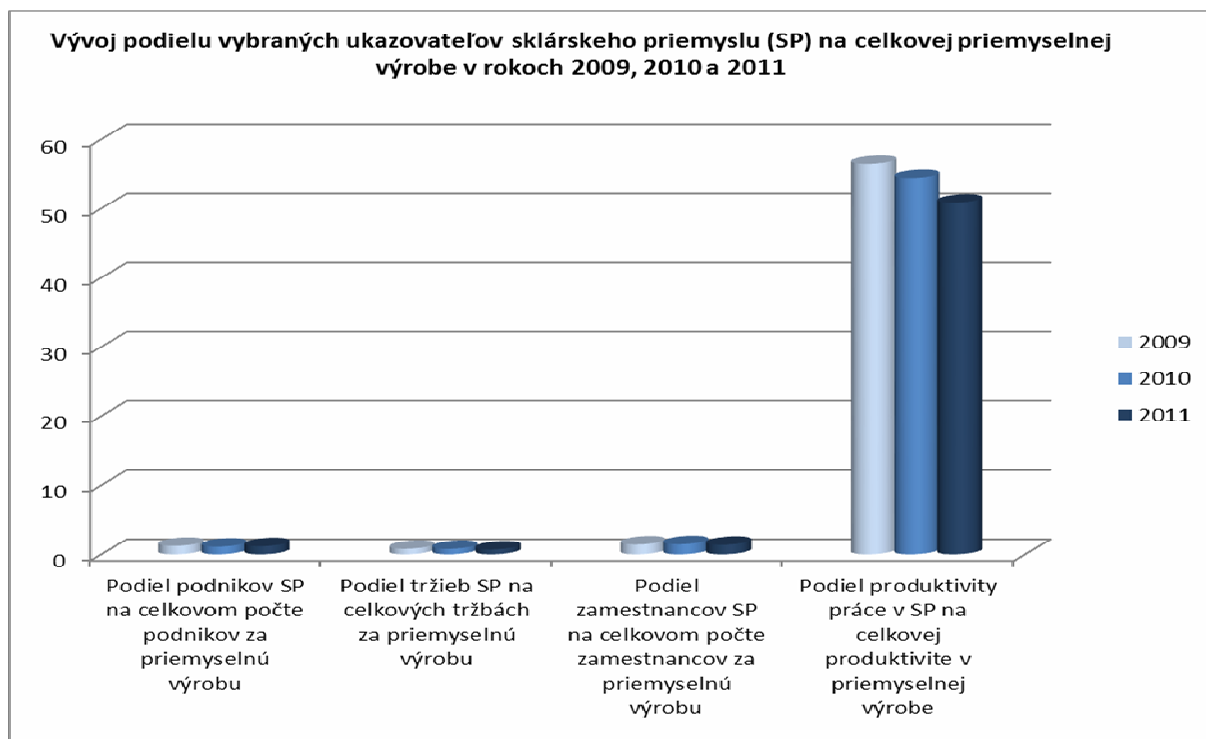
Hoci odvetvie sklárskeho priemyslu nepatrí medzi najväčších zamestnávateľov v rámci priemyselnej výroby, nedá sa ani konštatovať, že zamestnáva nepatrný počet osôb. Aj keď trend vývoja počtu zamestnancov je za posledné tri roky mierne negatívny. Pozitívny trend vývoja na druhej strane zaznamenáva produktivita práce, ktorá sa zvýšila o 2,4 %. Jej podiel na celkovej produktivite v priemyselnej výrobe však napriek tomu klesol o 3,6%. Podrobnejšie údaje o spomínaných vybraných ukazovateľoch za posledné obdobie sú uvedené v nasledovnej tabuľke.

Tabuľka č. 74 – Súhrnná tabuľka vybraných ukazovateľov sklárskeho priemyslu

Ukazovateľ	Merná jednotka	2009	2010	2011	Zmena 2011/2010	
					absolútne vyjadrenie	index
Počet podnikov	–	28	23	25	2	108,7%
Podiel podnikov na celkovom počte podnikov za priemyselnú výrobu	%	1,2	1,1	1,2	0,1	105,8%
Tržby za vlastné výrobky a z predaja služieb	mil. EUR	310,9	372,1	376,5	4,4	101,2%
Podiel tržieb na celkových tržbách za priemyselnú výrobu	%	0,8	0,8	0,7	-0,1	88,1%
Priemerný evidenčný počet zamestnancov	osoby	4 773	4 722	4 666	-57	98,8%
Podiel zamestnancov na celkovom počte zamestnancov za priemyselnú výrobu	%	1,4	1,5	1,4	-0,1	94,4%
Produktivita práce	tis. EUR	65,1	78,8	80,7	1,9	102,4%
Podiel produktivity práce na celkovej produktivite za priemyselnú výrobu	%	56,4	54,4	50,8	-3,6	93,4%

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov ŠÚ SR

Grafické znázornenie podielu sklárskeho priemyslu na celkovej priemyselnej výrobe je uvedené na grafe č. 20.

Graf č. 20 – Vývoj podielu vybraných ukazovateľov sklárskeho priemyslu na celkovej priemyselnej výrobe
Zdroj: Spracovanie OHA

5.3 Vývoj vybraných ukazovateľov na úrovni skupín a tried

5.3.1 Počet podnikov

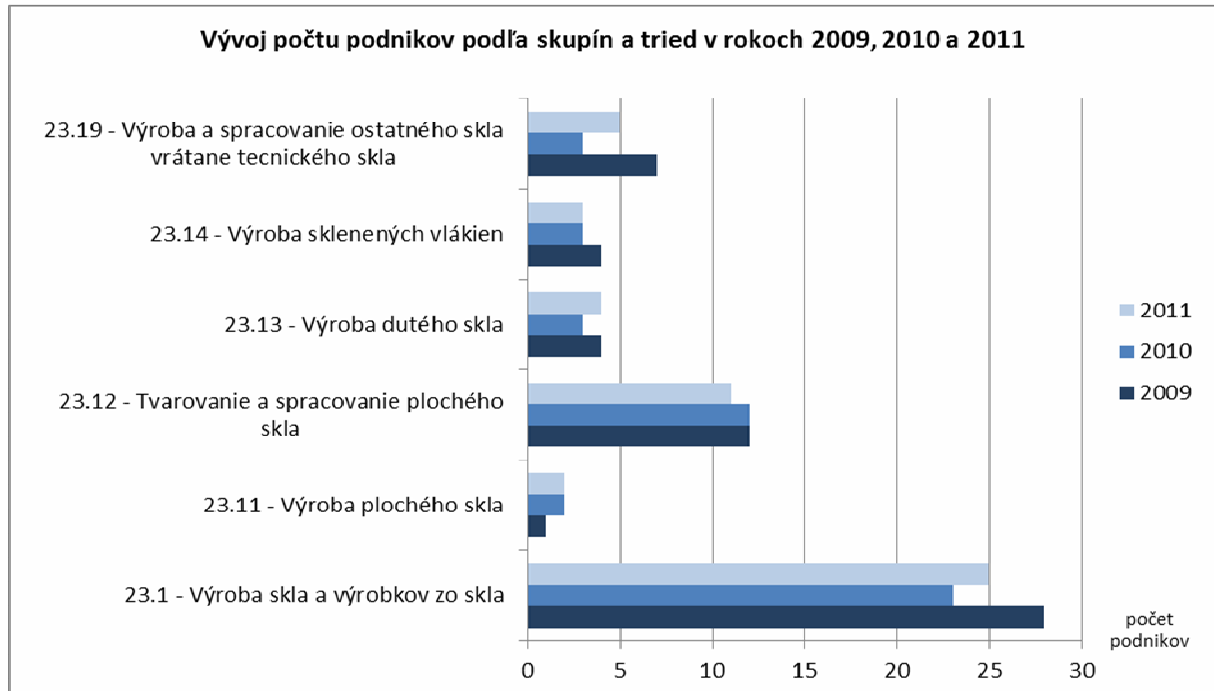
K najvýraznejšiemu nárastu počtu podnikov v roku 2011 v percentuálnom vyjadrení došlo v triede 23.19 – Výroba a spracovanie ostatného skla vrátane technického skla (66,7 %), kde pribudli 2 nové podniky. V triede 23.11 – Výroba plochého skla a v triede 23.14 – Výroba sklenených vlákien v porovnaní s rokom 2010 nedošlo v roku 2011 k zmene v počte podnikov. K poklesu o 1 podnik došlo v triede 23.12 – Tvarovanie a spracovanie plochého skla (8,3 %). V tabuľke sú uvedené detailnejšie informácie o vývoji počtu podnikov na úrovni tried.

Tabuľka č. 75 – Počet podnikov v skupine 23.1 – Výroba skla a výrobkov zo skla

Skupina, trieda/rok	2009	2010	2011	Zmena 2011/2010	
				absolútne vyjadrenie	index
23.1 – Výroba skla a výrobkov zo skla	28	23	25	2	108,7%
23.11 – Výroba plochého skla	1	2	2	0	100,0%
23.12 – Tvarovanie a spracovanie plochého skla	12	12	11	-1	91,7%
23.13 – Výroba dutého skla	4	3	4	1	133,3%
23.14 – Výroba sklenených vlákien	4	3	3	0	100,0%
23.19 – Výroba a spracovanie ostatného skla vrátane technického skla	7	3	5	2	166,7%
Sklársky priemysel celkom (skupina 23.1 – Výroba skla a výrobkov zo skla)	28	23	25	2	108,7%

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov ŠÚ SR

Graficky znázornený vývoj počtu podnikov v rokoch 2009 až 2011 je znázornený na nasledujúcom grafe.

Graf č. 21 – Vývoj počtu podnikov podľa skupín a tried v rokoch 2009, 2010 a 2011

Zdroj: Spracovanie OHA

5.3.2 Tržby

Ako ukazuje tabuľka č. 76, sklársky priemysel je odvetvím národného hospodárstva s vysokým proexportným potenciálom. V roku 2011 tvorili tržby za vlastné výrobky a z predaja služieb do zahraničia podiel na celkových tržbách vo výške 77,6 %, čo naznačuje exportný charakter odvetvia. Podrobnejšie údaje o tržbách v jednotlivých triedach sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

Tabuľka č. 76 – Tržby v skupine 23.1 – Výroba skla a výrobkov zo skla

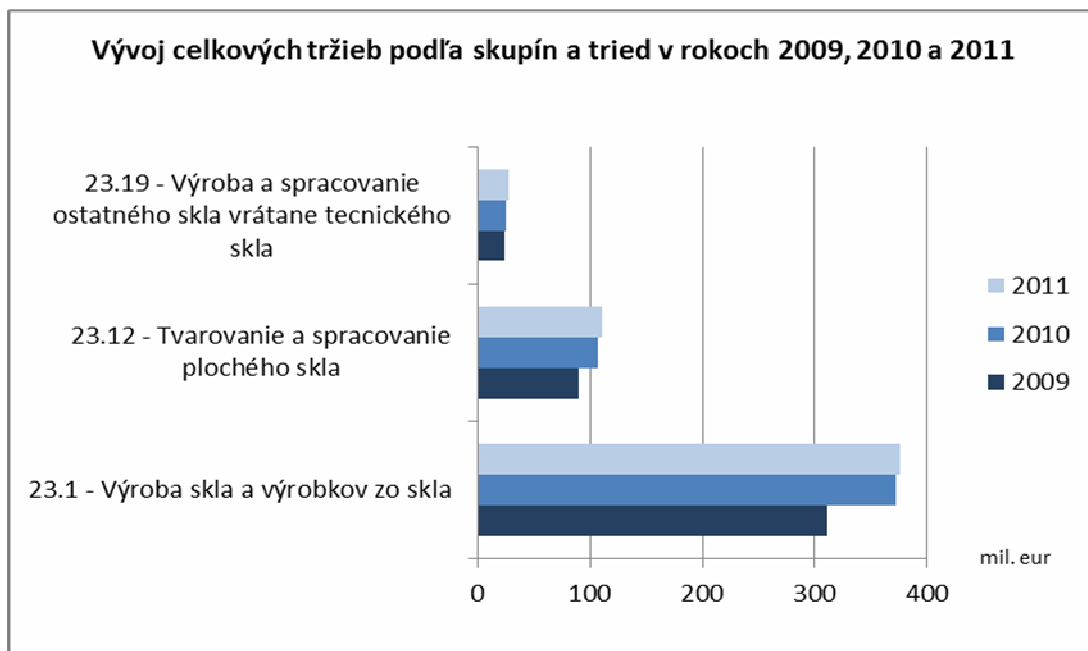
Skupina, trieda/rok		2009		2010		2011		Zmena 2011/2010	
		v mil. EUR	v %	v mil. EUR	v %	v mil. EUR	v %	absolútne vyjadrenie	index
23.1 – Výroba skla a výrobkov zo skla	celkom	310,9	100	372,1	100	376,5	100	4	101,20%
	do zahraničia	212,8	68,4	283,3	76,1	292	77,6	9	103,10%
	do eurozóny	141,9	45,6	196,1	52,7	202,9	53,9	7	103,50%
23.11 – Výroba plochého skla	celkom	–	100	–	100	–	100	n/a	n/a
	do zahraničia	–	–	–	–	–	–	n/a	n/a
	do eurozóny	–	–	–	–	–	–	n/a	n/a
23.12 – Tvarovanie a spracovanie plochého skla	celkom	90	100	107,5	100	110,4	100	3	102,70%
	do zahraničia	34,4	38,2	57,8	53,8	61,8	56	4	106,90%
	do eurozóny	29,9	33,2	54,8	51	56,8	51,5	2	103,50%
23.13 – Výroba dutého skla	celkom	108,7	100	–	100	113,7	100	n/a	n/a
	do zahraničia	84,9	78,1	–	–	91,6	80,6	n/a	n/a
	do eurozóny	35	32,2	–	–	39,9	35,1	n/a	n/a
23.14 – Výroba	celkom	–	100	116,8	100	–	100	n/a	n/a

sklenených vlákien	do zahraničia	–	–	105,3	90,2	–	–	n/a	n/a
	do eurozóny	–	–	86,3	73,9	–	–	n/a	n/a
23.19 – Výroba a spracovanie ostatného skla vrátane technického skla	celkom	24	100	24,7	100	27,1	100	2	109,60%
	do zahraničia	21,6	90,1	22,7	92	24,9	92,1	2	109,70%
	do eurozóny	14	58,3	16,3	66,1	16,8	62,1	0	103,10%
Sklársky priemysel celkom (skupina 23.1 – Výroba skla a výrobkov zo skla)	celkom		310,9	372,1	376,5	4,4	101,20%		

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov ŠÚ SR

Z dôvodu malého počtu subjektov v jednotlivých triedach a individuálnym údajom nie je možné posúdiť každú triedu samostatne a následne ich porovnať. Dá sa však konštatovať, že vysoký podiel tržieb za vlastné výrobky a z predaja služieb do zahraničia má trieda 23.19 – Výroba a spracovanie ostatného skla vrátane technického skla (92,1 %) a skupina 23.13 – Výroba dutého skla (80,6 %).

Jednotlivé triedy, u ktorých je možné zhodnotiť vývoj tržieb na základe dostupných údajov, nezaznamenali v roku 2011 pokles tržieb za vlastné výrobky a z predaja služieb. Vývoj tržieb v týchto určitých triedach zobrazuje nasledovný graf:

Graf č. 22 – Vývoj celkových tržieb podľa skupín a tried v rokoch 2009, 2010 a 2011

Zdroj: Spracovanie OHA

5.3.3 Zamestnanosť

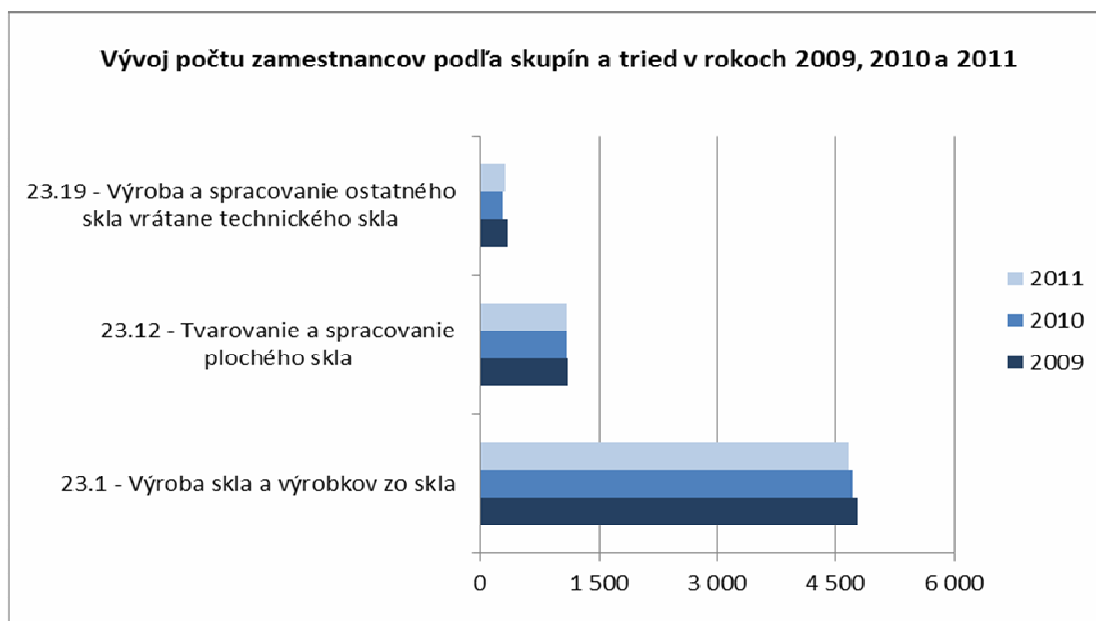
Na rozdiel od priemyselného odvetvia, v ktorom došlo medziročne k nárastu počtu zamestnancov, v sklárskom priemysle došlo k ich miernemu poklesu (1,2 %). Podrobnejší vývoj v jednotlivých triedach odvetvia zobrazuje nasledovná tabuľka.

Tabuľka č. 77 – Zamestnanosť v skupine 23.1 – Výroba skla a výrobkov zo skla

Skupina, trieda/rok	2 009	2 010	2 011	Zmena 2011/2010	
				absolútne vyjadrenie	index
23.1 – Výroba skla a výrobkov zo skla	4 773	4 722	4 666	-57	98,80%
<i>23.11 – Výroba plochého skla</i>	–	–	–	n/a	n/a
<i>23.12 – Tvarovanie a spracovanie plochého skla</i>	1 117	1 088	1 098	10	100,90%
<i>23.13 – Výroba dutého skla</i>	2 183	–	2 076	n/a	n/a
<i>23.14 – Výroba sklenených vlákien</i>	–	1 077	–	n/a	n/a
<i>23.19 – Výroba a spracovanie ostatného skla vrátane technického skla</i>	347	286	313	27	109,40%
Sklársky priemysel celkom (skupina 23.1 – Výroba skla a výrobkov zo skla)	4 773	4 722	4 666	-57	98,80%

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov ŠÚ SR

Z dostupných údajov je možné konštatovať, že k nárastu počtu zamestnancov došlo v skupine 23.12 – Tvarovanie a spracovanie plochého skla o 10 zamestnancov (0,9 %) a v triede 23.19 – Výroba a spracovanie ostatného skla vrátane technického skla o 27 zamestnancov (9,4 %). Nárast počtu zamestnancov je graficky znázornený na nasledovnom grafe.

Graf č. 23 – Vývoj počtu zamestnancov podľa skupín a tried v rokoch 2009, 2010 a 2011

Zdroj: Spracovanie OHA

5.3.4 Produktivita práce

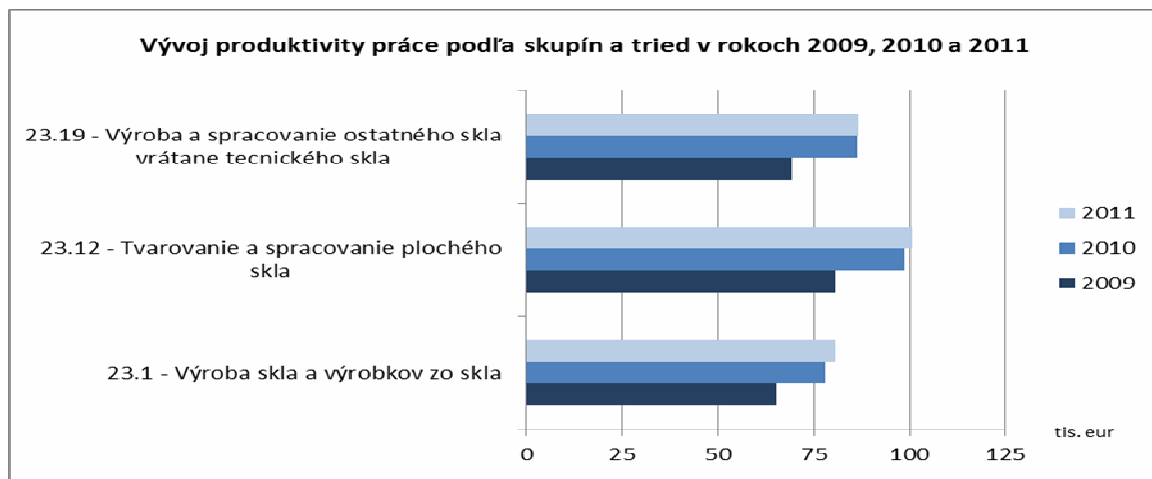
V roku 2011 došlo v sklárskom priemysle k nárastu produktivity práce medziročne o 3,5 %. V porovnaní s predchádzajúcim obdobím je však tento nárast miernejší. Detailné údaje o produktivite práce v sklárskom priemysle, ktoré nám vyjadrujú účinnosť ľudskej práce a ktoré sú rovnako dôležité pre zhodnotenie odvetvia, sú uvedené v tabuľke č. 78.

Tabuľka č. 78 – Produktivita práce v skupine 23.1 – Výroba skla a výrobkov zo skla

Skupina, trieda/rok	2009	2010	2011	Zmena 2011/2010	
				absolútne vyjadrenie	index
23.1 – Výroba skla a výrobkov zo skla	65,1	78,0	80,7	2,7	103,5%
23.11 – Výroba plochého skla	–	–	–	n/a	n/a
23.12 – Tvarovanie a spracovanie plochého skla	80,6	98,8	100,5	1,7	101,7%
23.13 – Výroba dutého skla	49,8	–	54,8	n/a	n/a
23.14 – Výroba sklenených vlákien	–	108,5	–	n/a	n/a
23.19 – Výroba a spracovanie ostatného skla vrátane technického skla	69,1	86,3	86,5	0,1	100,2%
Sklársky priemysel celkom (skupina 23.1 – Výroba skla a výrobkov zo skla)	65,1	78,0	80,7	2,7	103,5%

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov ŠÚ SR

Dá sa konštatovať, že v triedach 23.12 – Tvarovanie a spracovanie plochého skla a v 23.19 – Výroba a spracovanie ostatného skla nedošlo v roku 2011 k výraznejšiemu nárastu produktivity práce, nakoľko produktivita tu rástla len o 1,7 resp. 0,1 % . Graficky sú tieto zmeny zobrazené na grafe č. 24.

Graf č. 24 – Vývoj produktivity práce podľa skupín a tried v rokoch 2009, 2010 a 2011

Zdroj: Spracovanie OHA

5.4 Zhrnutie

Sklo je veľmi dôležitým atribútom každodenného života človeka, ktorý jeho vlastnosti využíva pri množstve základných činností. Vyrábajú sa z neho celé aparatúry, tehly, potrubia i tkaniny. Sklársky priemysel je odvetvím s vyspelými výrobnými technológiami a s rozvinutým výskumom, ktorý trvalo zabezpečuje rozvoj a dynamiku. Zavedenie najprogressívnejších technológií výroby, modernizácia, znižovanie náročnosti výroby a úspora spotreby energií i v budúcnosti zabezpečia intenzívne napredovanie tohto tradičného odvetvia.

5.5 Najvýznamnejší zástupcovia sklárskeho priemyslu na Slovensku

Johns Manville Slovakia, a. s.

Johns Manville Slovakia a. s. je americkou spoločnosťou založenou v roku 1858. Patrí medzi popredných výrobcov stavebných a priemyselných výrobkov vysokej kvality a v súčasnosti zastáva

vedúce postavenie vo všetkých obsluhovaných trhoch. Je súčasťou skupiny Berkshire Hathaway. Zameriava sa na výrobu sklenených vlákien na vystužovanie plastov a bitumenov pre všetky technológie spracovania.

Tabuľka č. 79 – Vybrané ukazovatele spoločnosti Johns Manville Slovakia, a. s.

Ukazovateľ	Merná jednotka	2009	2010	2011	Zmena 2011/2010	
					absolútne vyjadrenie	index
Výroba	mil. EUR	64,8	99,0	11,4	-87,6	11,5%
Tržby	mil. EUR	76,3	103,4	107,0	3,6	103,5%
Výsledok hospodárenia po zdanení	mil. EUR	-38,77	1,75	16,01	14,3	916,1%
Rentabilita tržieb	%	-50,8	1,7	15,0	13,3	889,9%
Priemerný evidenčný počet zamestnancov	osoby	1 088	982	980	-2	99,8%
Produktivita práce	tis. EUR	70,1	105,3	109,2	3,9	103,7%

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov Hospodárskeho registra

RONA, a. s.

Skláreň RONA, a. s. patrí medzi výrobcov vysoko kvalitného nápojového skla, stolovacích doplnkov a dekoračných predmetov zo skla. Vo výrobnom sortimente má profesionálne zostavený program pre gastronómiu a hotely (HoReCa). Spoločnosť má silnú exportnú orientáciu, má významné postavenie v oblasti dodávok nápojového skla pre letecké spoločnosti. V produkcii využíva najmodernejšie technológie a vysoký dôraz kladie na dizajn svojich výrobkov.

Tabuľka č. 80 – Vybrané ukazovatele spoločnosti RONA, a. s.

Ukazovateľ	Merná jednotka	2009	2010	2011	Zmena 2011/2010	
					absolútne vyjadrenie	index
Výroba	mil. EUR	49,9	53,6	60,8	7,2	113,4%
Tržby	mil. EUR	49,5	53,1	59,0	5,9	111,1%
Výsledok hospodárenia po zdanení	mil. EUR	-2,12	-0,73	0,93	1,7	n/a
Rentabilita tržieb	%	-4,3	-1,4	1,6	2,9	n/a
Priemerný evidenčný počet zamestnancov	osoby	1 300	1 292	1 300	8	100,6%
Produktivita práce	tis. EUR	38,1	41,1	45,4	4,3	110,5%

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov Hospodárskeho registra

VETROPACK NEMŠOVÁ s. r. o.

Spoločnosť VETROPACK NEMŠOVÁ s. r. o. je od novembra 2002 dcérskou spoločnosťou švajčiarskej spoločnosti Vetropack Holding AG. Zameriava sa na produkciu sklenených obalov – sklenených fliaš, konzervárenského skla a sklenených obalov na potravinárske výrobky. Takmer polovicu svojej výroby smeruje za hranice (cca 48 %).

Tabuľka č. 81 – Vybrané ukazovatele spoločnosti VETROPACK NEMŠOVÁ s. r. o.

Ukazovateľ	Merná jednotka	2009	2010	2011	Zmena 2011/2010	
					absolútne vyjadrenie	index
Výroba	mil. EUR	48,9	46,5	48,5	2,0	104,3%
Tržby	mil. EUR	48,8	48,7	48,0	-0,7	98,5%
Výsledok hospodárenia po zdanení	mil. EUR	1,95	2,16	2,09	-0,1	97,0%
Rentabilita tržieb	%	4,0	4,4	4,4	-0,1	98,4%
Priemerný evidenčný počet zamestnancov	osoby	377	368	367	-1	99,7%
Produktivita práce	tis. EUR	129,4	132,3	130,7	-1,6	98,8%

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov Hospodárskeho registra

MEDICAL GLASS, a. s.

Spoločnosť MEDICAL GLASS, a. s. patrí do skupiny Stevanto Group a zameriava sa na výrobu technického skla a sklenených obalov pre farmaceutický priemysel (fľašky, ampulky).

Tabuľka č. 82 – Vybrané ukazovatele spoločnosti MEDICAL GLASS, a. s.

Ukazovateľ	Merná jednotka	2009	2010	2011	Zmena 2011/2010	
					absolútne vyjadrenie	index
Výroba	mil. EUR	15,6	18,0	20,7	2,7	114,9%
Tržby	mil. EUR	15,7	18,4	20,6	2,1	111,5%
Výsledok hospodárenia po zdanení	mil. EUR	1,55	1,91	2,03	0,1	106,2%
Rentabilita tržieb	%	9,9	10,4	9,9	-0,5	95,2%
Priemerný evidenčný počet zamestnancov	osoby	–	200	200	0	100,0%
Produktivita práce	tis. EUR	–	92,2	102,8	10,6	111,5%

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov Hospodárskeho registra

DIPEX spol. s. r. o.

Spoločnosť DIPEX spol. s. r. o. sa zameriava na výrobu technických textílií zo skleneného vlákna. Štandardný sortiment technických textílií zahŕňa množstvo produktov počnúc tkanými, cez kombinované až po multiaxiálne zošívane textílie. Zameriava sa aj na výrobu laminátových výrobkov a distribúciu komponentov pre výrobu laminátov na Slovensku.

Tabuľka č. 83 – Vybrané ukazovatele spoločnosti DIPEX spol. s. r. o.

Ukazovateľ	Merná jednotka	2009	2010	2011	Zmena 2011/2010	
					absolútne vyjadrenie	index
Výroba	mil. EUR	7,6	10,2	10,8	0,7	106,6%
Tržby	mil. EUR	8,9	11,7	12,8	1,1	109,4%
Výsledok hospodárenia po zdanení	mil. EUR	0,14	0,40	0,45	0,0	111,0%
Rentabilita tržieb	%	1,6	3,4	3,5	0,1	101,5%
Priemerný evidenčný počet zamestnancov	osoby	142	140	135	-5	96,4%
Produktivita práce	tis. EUR	62,4	83,7	94,9	11,2	113,4%

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov Hospodárskeho registra

6. Analýza odvetvia tlač a reprodukcia záznamových médií

6.1 Charakteristika odvetvia a jeho postavenie v štruktúre priemyselnej výroby SR

Toto odvetvie zahŕňa jednu divíziu a obsahuje činnosti ako tlač výrobkov, napr. novín, kníh, periodík, obchodných formulárov, blahoželaní a ostatných výrobkov a súvisiace podporné činnosti, napr. viazanie kníh, príprava dosiek, snímanie údajov. Tieto podporné činnosti sú integrálnou súčasťou tlačového priemyslu a výrobok (tlačiariska doska, viazaná kniha alebo počítačový disk alebo súbor), ktorý je integrálnou súčasťou tlačového priemyslu, je takmer vždy výsledkom týchto činností.

Procesy použité pri tlači zahŕňajú množstvo metód na prenos obrazu z dosky, obrazovky alebo počítačového súboru na médium, napr. papier, plast, kov, textilné výrobky alebo drevo. Hlavná najdôležitejšia metóda prináša prenos obrazu z dosky alebo obrazovky na médium cez litografickú tlač, tlač pomocou gravúry, obrazovky alebo flexografickú tlač. Často je počítačový súbor používaný bezprostredne na spustenie tlačového mechanizmu na vytvorenie obrázku alebo elektrostatických a iných typov zariadení (digitálna alebo nemechanická tlač). Táto divízia tiež zahŕňa reprodukciu na záznamových médiách, napr. kompaktné disky, videoprehrávače, software na disky a kazety, záznamy atď. a zároveň vylučuje vydavateľskú činnosť. Divízia 18 zahŕňa dve skupiny:

Skupina 18.1 – Tlač a služby súvisiace s tlačou

Táto skupina zahŕňa tlač výrobkov, napr. novín, kníh, periodík, obchodných formulárov, blahoželaní a ostatných materiálov a súvisiace podporné činnosti, napr. viazanie kníh, služby súvisiace s prípravou dosiek a snímanie údajov. Tlač môže byť realizovaná použitím rôznych techník a rozličných materiálov. Do tejto skupiny patria triedy:

18.11 Tlač novín

18.12 Iná tlač

18.13 Služby pre tlač a média

18.14 Viazanie kníh a služby súvisiace s viazaním kníh

Skupina 18.2 – Reprodukcia záznamových médií

Táto skupina zahŕňa reprodukciu z originálov gramofónových platní, kompaktných diskov a kaziet s hudbou alebo ostatnými zvukovými záznamami, reprodukciu z originálov gramofónových platní, kompaktných diskov a kaziet s filmom alebo ostatnými videozáznamami, reprodukciu z originálov softvéru a údajov na disky a kazety.

6.2 Vývoj vybraných ukazovateľov odvetvia

Tlač a reprodukcia záznamových médií dosahovala v sledovanom období viac–menej vyrovnané hodnoty ukazovateľov. Ide hlavne o počet podnikov, kde bol nárast v roku 2011 o 2 prípady. Toto odvetvie tiež zaznamenáva vyrovnané tržby a objem produkcie. Výrazný nárast bol zaznamenaný pri ukazovateľoch výsledok hospodárenia pred zdanením (77,1 %) a rentabilita tržieb (76,1 %).

Tabuľka č. 84 – Súhrnná tabuľka finančných ukazovateľov tlače a reprodukcie záznamových médií

Ukazovateľ	Merná jednotka	2009	2010	2011	Zmena 2011/2010	
					absolútne vyjadrenie	index
Počet podnikov	–	44	43	45	2	104,7%
Podiel podnikov na celkovom počte podnikov za priemyselnú výrobu	%	1,6	1,7	1,7	-0,1	96,7%
Objem produkcie	mil. EUR	273,6	285,3	283,0	-2,3	99,2%
Podiel objemu produkcie na celkovom objeme produkcie priemyselnej výroby	%	0,7	0,6	0,5	-0,1	86,1%
Tržby za vlastné výrobky a z predaja služieb	mil. EUR	292,3	293,9	295,7	1,8	100,6%
Podiel tržieb na celkových tržbách za priemyselnú výrobu	%	0,7	0,6	0,5	-0,1	88,0%
Náklady	mil. EUR	296,0	314,0	327,0	13,0	104,1%

Výsledok hospodárenia pred zdanením	mil. EUR	2,8	3,5	6,2	2,7	177,1%
Rentabilita tržieb	%	1,0	1,2	2,1	0,9	176,1%
Pridaná hodnota	tis. EUR	78,1	78,8	76,9	-1,9	97,6%

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov ŠÚ SR

Napriek vyrovnaným hodnotám tržieb a produkcie táto divízia zaznamenala prepád zamestnanosti v roku 2011 o 5%. Naopak hrubá mzda vzrástla o 5,5 % na 819 EUR.

Tabuľka č. 85 – Súhrnná tabuľka ukazovateľov zamestnanosti tlače a reprodukcie záznamových médií

Ukazovateľ	Merná jednotka	2009	2010	2011	Zmena 2011/2010	
					absolútne vyjadrenie	index
Priemerný evidenčný počet zamestnancov	osoby	4 456	4 104	3 897	-207	95,0%
Podiel zamestnancov na celkovom počte zamestnancov za priemyselnú výrobu	%	1,3	1,3	1,2	-0,1	90,7%
Priemerná hrubá mesačná mzda	EUR	733,7	776,0	819,0	43,0	105,5%
Podiel mzdy na priemernej hrubej mesačnej mzde za priemyselnú výrobu	%	95,2	93,8	94,1	0,3	100,3%
Produktivita práce	tis. EUR	65,6	71,6	75,9	4,3	105,9%
Podiel produktivity práce na celkovej produktivite za priemyselnú výrobu	%	56,9	49,5	47,8	-1,6	96,7%

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov ŠÚ SR

6.3 Vývoj tržieb

Tržby v rokoch 2009, 2010 a 2011 dosahovali vyrovnané hodnoty v rozpätí 292 až takmer 296 mil. EUR. V roku 2011 toto odvetvie zaznamenalo nárast predaja do zahraničia o 13,4 % čím kopírovalo podobný prírastok s priemyselnou výrobou. Podiel predaja do zahraničia na celkových tržbách predstavuje 41,1 % a do eurozóny 21,4 %.

Tabuľka č. 86 – Tržby za vlastné výkony a tovar tlače a reprodukcie záznamových médií

Divízia/rok		2009		2010		2011		Zmena 2011/2010	
		v mil. EUR	v %	v mil. EUR	v %	v mil. EUR	v %	absolútne vyjadrenie	index
18 – tlač a reprodukcia záznamových médií	celkom	292,3	100	293,9	100	295,7	100	1,8	100,6%
	do zahraničia	114,8	39,3	107,2	36,5	121,6	41,1	14,4	113,4%
	do eurozóny	73,2	25,0	57,6	19,6	63,4	21,4	5,8	110,1%
Tlač a reprodukcia celkom	celkom	292,3	100	293,9	100	295,7	100	1,8	100,6%
	do zahraničia	114,8	39,3	107,2	36,5	121,6	41,1	14,4	113,4%
	do eurozóny	73,2	25,0	57,6	19,6	63,4	21,4	5,8	110,1%
Priemyselná výroba celkom	celkom	40 919,2	100,0	49 332,9	100,0	56 374,6	100,0	7 041,7	114,3%
	do zahraničia	28 435,2	69,5	35 202,4	71,4	40 201,0	71,3	4 998,6	114,2%
	do eurozóny	19 036,8	46,5	22 866,6	46,4	25 224,4	44,7	2 357,8	110,3%

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov ŠÚ SR

6.4 Zhrnutie

V štruktúre produkcie najviac dominuje výroba periodických publikácií, avšak ich výroba ako aj výroba kníh v posledných rokoch klesá, čo súvisí najmä s rastom trhu elektronických médií (televízia, DVD, Multimédia, internet). Odvetvie je ovplyvňované cenami vstupných materiálov, najmä papiera.

Cena papiera tvorí 50% až 60 % výrobnéj ceny produktov (najmä kníh). Tlačiarenské podniky sa snažia poskytovať celý rad doplnkových služieb popri tlači dodaných dát, ako je vytvorenie kompletného produktu (vkladané či vlepované letáky a iné reklamné nosiče, ktoré nie sú súčasťou časopisu).

V súčasnosti sú slovenské firmy z hľadiska technologického vybavenia na úrovni európskeho štandardu, čo im umožňuje udržať si dostatočnú úroveň kvality produkcie. Avšak vzhľadom na neustály vývoj, podniky v odvetví investujú a aj v budúcnosti budú musieť investovať značné sumy do tlačiarenských kapacít a do rôznych špeciálnych úprav tlačenej produkcie. V posledných rokoch sa prejavuje zvýšený dopyt po rýchlej a veľkokapacitnej tlači.

V odvetví tlače a reprodukcie záznamových médií rastie neustála potreba investícií do modernizácie technologického vybavenia, zvyšujú sa mzdové náklady a zároveň sa zhoršuje platobná disciplína odberateľov. Ďalej narastá on– line komunikácia na úkor tlačenej a tým sa zaznamenal pokles tlačenej inzercie a reklamy.

Vplyvom rastu elektronických médií budú musieť tlačiarenské firmy zvyšovať pridanú hodnotu poskytovaných služieb a okrem vytlačenia dodaných dát poskytovať aj služby v oblasti elektronických médií ako napr. spracovanie a umiestnenie dát na internetovú stránku, DVD, multimediálne CD a pod., čo si vyžiada zvýšené investičné výdavky do takýchto technológií. Mnohé slovenské tlačiarne už prichádzajú s novými službami (web dizajn, CD, DVD nosiče), ktoré poskytujú svojim stálym klientom a lákajú nimi potenciálnych nových zákazníkov. Kniha postupne prestane byť každodennou potrebou a stane sa luxusným tovarom, pričom vplyv na tento vývoj bude mať vývoj ceny papiera. V posledných rokoch bol na Slovensku zaznamenaný trvalý pokles výroby tlačovín. Rovnaké sú aj predpoklady do budúcnosti.

Pokrok elektronických médií a s ním súvisiace následne zníženie dopytu po tlačiarenských prácach spolu so zvýšeným náporom ázijskej konkurencie a rastom cien papiera zaznamenalo aj v roku 2010 a 2011 náročnú úlohu pre tlačiarne. Rýchly vývoj elektronických médií za posledných 10 rokov výrazne zmenil prevádzkové prostredie v priemysle, mnohé firmy sa zlúčili a znížili svoje kapacity, aby zostali konkurencieschopné.

6.5 Najvýznamnejší zástupcovia tlače a reprodukcie záznamových médií

Slovenská Grafia a.s.

Slovenská Grafia a.s. vznikla v roku 1921 a pozicionovala sa ako líder na slovenskom polygrafickom trhu so špecializáciou na rotačnú tlač. V súčasnosti poskytuje služby v oblasti tlače časopisov, reklamných tlačovín, katalógov a mailingových služieb.

Tabuľka č. 87 – Vybrané ukazovatele spoločnosti Slovenská Grafia a.s.

Ukazovateľ	Merná jednotka	2009	2010	2011	Zmena 2011/2010	
					absolútne vyjadrenie	index
Výroba	mil. EUR	51,1	56,8	61,1	4,3	107,62%
Tržby	mil. EUR	51,3	56,3	60,7	4,3	107,67%
Výsledok hospodárenia po zdanení	mil. EUR	0,1	0,1	0,1	0,0	112,34%
Rentabilita tržieb	%	0,3	0,1	0,1	0,0	104,34%
Priemerný evidenčný počet zamestnancov	osoby	438	470	476	6	101,28%
Produktivita práce	tis. EUR	117,1	119,9	127,4	7,6	106,31%

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov Hospodárskeho registra

NEOGRAFIA, a.s.

Spoločnosť NEOGRAFIA, a.s. Martin vznikla v roku 1869 a v roku 1943 sa transformovala na a.s. Spoločnosť produkuje knihy, časopisy a reklamné tlačoviny, obaly, kalendáre a merkantil.

Tabuľka č. 88 – Vybrané ukazovatele spoločnosti NEOGRAFIA, a.s.

Ukazovateľ	Merná jednotka	2009	2010	2011	Zmena 2011/2010	
					absolútne vyjadrenie	index
Výroba	mil. EUR	52,9	54,2	n/a	n/a	n/a
Tržby	mil. EUR	52,8	54,6	54,9	0,3	100,56%
Výsledok hospodárenia po zdanení	mil. EUR	1,8	2,5	n/a	n/a	n/a
Rentabilita tržieb	%	3,4	4,6	n/a	n/a	n/a
Priemerný evidenčný počet zamestnancov	osoby	850	960	950	-10	98,96%
Produktivita práce	tis. EUR	62,1	56,8	57,7	0,9	101,62%

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov Hospodárskeho registra

TBB, a. s.

Banskobystrická tlačiarenská spoločnosť zmenila začiatkom roku 2012 názov a právnu formu zo spoločnosti s ručením obmedzeným na akciovú spoločnosť. Venuje sa polygrafickým a vydavateľským činnostiam.

Tabuľka č. 89 – Vybrané ukazovatele spoločnosti TBB, a. s.

Ukazovateľ	Merná jednotka	2009	2010	2011	Zmena 2011/2010	
					absolútne vyjadrenie	index
Výroba	mil. EUR	17,4	19,2	19,8	0,6	103,06%
Tržby	mil. EUR	17,7	19,3	19,4	0,1	100,45%
Výsledok hospodárenia po zdanení	mil. EUR	0,1	0,8	0,9	0,1	112,72%
Rentabilita tržieb	%	0,8	4,3	4,8	0,5	112,21%
Priemerný evidenčný počet zamestnancov	osoby	380	440	427	-13	97,05%
Produktivita práce	tis. EUR	46,5	43,9	45,4	1,5	103,51%

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov Hospodárskeho registra

NAVI GRAF s.r.o.

Tlačiareň NAVI GRAF, s.r.o., vznikla v máji 2004, ešte pod pôvodným názvom DREAM PICTURES, s.r.o. Profiluje sa ako spoločnosť zabezpečujúca komplexné tlačiarenské a polygrafické služby, grafické spracovanie podkladov, knižárske spracovanie a distribúciu produktov.

Tabuľka č. 90 – Vybrané ukazovatele spoločnosti NAVI GRAF, s.r.o.

Ukazovateľ	Merná jednotka	2009	2010	2011	Zmena 2011/2010	
					absolútne vyjadrenie	index
Výroba	mil. EUR	5,5	5,6	7,3	1,7	129,91%
Tržby	mil. EUR	5,6	10,5	17,4	6,9	165,49%
Výsledok hospodárenia po zdanení	mil. EUR	0,1	0,1	0,2	0,0	111,69%
Rentabilita tržieb	%	2,4	1,3	0,9	-0,4	67,49%
Priemerný evidenčný počet zamestnancov	osoby	56	58	63	5	108,62%
Produktivita práce	tis. EUR	99,2	181,1	275,9	94,8	152,36%

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov Hospodárskeho registra

Cromwell a. s.

Spoločnosť Cromwell a. s. disponuje jedným z najmodernejších tlačiarensko – distribučných centier v strednej Európe a je jediným uceleným poskytovateľom printových, doručovacích a direct marketingových služieb. Ide o najväčšieho alternatívneho poštového operátora registrovaného na Poštovom regulačnom úrade, s najrozsiahlejším distribučným pokrytím.

Tabuľka č. 91 – Vybrané ukazovatele spoločnosti Cromwell a. s.

Ukazovateľ	Merná jednotka	2009	2010	2011	Zmena 2011/2010	
					absolútne vyjadrenie	index
Výroba	mil. EUR	11,2	12,9	15,1	2,2	116,84%
Tržby	mil. EUR	11,4	12,9	15,1	2,2	116,88%
Výsledok hospodárenia po zdanení	mil. EUR	-1,9	-1,7	-0,1	1,5	7,00%
Rentabilita tržieb	%	-16,4	-12,8	-0,8	12,1	5,99%
Priemerný evidenčný počet zamestnancov	osoby	194	345	349	4	101,16%
Produktivita práce	tis. EUR	58,6	37,5	43,3	5,8	115,54%

Zdroj: Spracovanie OHA na základe údajov Hospodárskeho registra